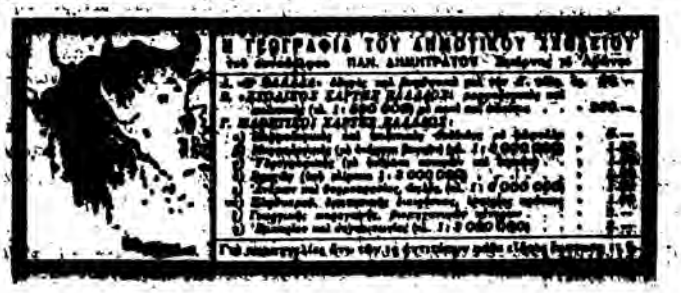

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΝ ΒΗΜΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Η΄. — ΑΡΙΘ. 362 | Γραφεῖα: Ρόμβης 2 — Τηλέφ. 21—256 | ΑΘΗΝΑ, 17 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1932

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ Π. Π. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Τὴν 12ην παρελθόντος μηνὸς ἡ διδασκαλικὴ Ὁμοσπονδία ἐτέλεσε ἐπιστημονικὸν μνημόσυνον ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Μετὰ τὴν συγκέντωσιν τοῦ πλήθους ὁ πρόεδρος τῆς Διδασκαλ Ὁμοσπονδίας διὰ νὰ δώσῃ τὸν λόγον εἰς τὸν καθηγητὴν κ. Γ. Σακελλαρίου εἶπε τὰ ἑξῆς:

Κυρίαι καὶ Κύριοι,

Ἡ Διδ. Ὁμοσπονδία, τὴν ὁποίαν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἐκπροσωπῶ, ἔχουσα σκοπὸν καὶ ἐπιδίωξιν τὴν ἐκπαιδευτικὴν ἀναγέννησιν τῆς χώρας, ἐθεώρησε ἐὑποχρέωσίν της ν' ἀποδώσῃ φόρον τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης πρὸς πάντας τοὺς ὁπωσδήποτε ἀγωνισθέντας ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ της αὐτοῦ.

Ἕνας δὲ ἀπὸ τοὺς τιμίους ἀγωνιστὰς τῆς ἐκπαιδεύσεως ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀκραιφνεστέρους φίλους τοῦ Ἕλληνος δημοδιδασκάλου ὑπῆρξεν καὶ ὁ ἀοίδημος Π. Π. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, πρὸς τιμὴν καὶ εἰς μνήμην τοῦ ὁποίου ἡ Διδ. Ὁμοσπονδία τελεῖ τὸ σημερινὸν ἐπιστημονικὸν μνημόσυνον μὲ ὁμιλητὴν τὸν κ. Γ. Σακελλαρίου, ὅστις εὐγενῶς προσεφέρθη νὰ ἀναλύσῃ τὸ ἔργο καὶ νὰ ἐξυμνήσῃ τὴν δράση τοῦ μεγάλου παιδαγωγοῦ.

Ἀκολούθως ἔλαβε τὸν λόγον ὁ καθηγητὴς κ. Γ. Σακελλαρίου ὅστις ὑπῆρξεν ἀμίμητος εἰς τὸν χειρισμὸν τοῦ θέματός του. Ἀνώτεροι ἐκπαιδευτικοί, καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, Ἐκπαιδευτικοὶ Σύμβουλοι, ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας γενικὰ τὸ ἄνθος τῆς Ἑλληνικῆς διανοήσεως οἱ ὁποῖοι ἐτίμησαν τὸ ἐπίσημον μνημόσυνον ἀπεχώρησαν, ὡς ἀπὸ μίαν ἀληθινὴν μυσταγωγίαν. Ὁ κ. Γ. Σακελλαρίου ἐμπεριστατωμένως καὶ κάτοχος τῆς ζωῆς τοῦ ὑπὲρ οὗ τὸ ἐπιστημονικὸν μνημόσυνον παιδαγωγοῦ ἀνέλυσε ἐκφραστικώτατα τὴν πολυσχιδῆ δρᾶσιν τοῦ Π. Π. Οἰκονόμου παρουσίασεν ἐν ἀναγλύφῳ τὴν θερμουργὸν πνοήν του εἰς τὰ ζητήματα τῆς Παιδείας τὰς ἰδέας του, τοὺς ἀγῶνας του διὰ τὴν ἀποστολὴν τῶν λειτουργῶν τῆς Λαϊκῆς Ἐκπαιδεύσεως, καὶ τοῦ σχολείου γενικά, ὁλοκληρώσας τὴν μνήμην του εἰς τὸ ἀξιομίμητον παράδειγμα τὸ ὁποῖον παρέσχε εἰς τὴν Κοινωνίαν ὡς ἄνθρωπος ἐσωτερικῶς ἐλεύθερος. Ἡ διδ. Ὁμοσπονδία ὀφείλει ἕνα θερμὸν «εὐχαριστῶ» εἰς τὸν κ. Γ. Σακελλαρίου, τοῦ ὁποίου ὁλόκληρον τὸν λόγον εὐχαρίστως δημοσιεύει.

Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ κ. Γ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Κυρίαι καὶ Κύριοι,

Ἡ εὐγνωμοσύνη πρὸς τοὺς ἥρωας ἐν πολέμῳ καὶ πρὸς τοὺς ἥρωας ἐν εἰρήνῃ ὑπῆρξε πάντοτε τὸ ὡραιότατον γέννημα εὐγενεστάτων καρδιῶν.

Εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τοιούτου συναισθήματος δὲν ἦτο δυνατὸν βεβαίως νὰ ὑστερήσωσιν οἱ Ἕλληνες διδάσκαλοι, τῶν ὁποίων ἔργον εἶναι νὰ ἐμβάλλωσιν εἰς τὰς καρδίας τῶν Ἑλληνοπαίδων τὴν μεγάλην ταύτην ἀρετὴν τῆς εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως εὐεργετοῦντας αὐτούς. Καὶ διὰ τοῦτο ἐθεώρησαν καθῆκον νὰ ὀργανώσωσι τὸ ἐπιστημονικὸν τοῦτο μνημόσυνον παρέχοντες τὴν εὐκαιρίαν εἰς πάντας ἡμᾶς, φίλους καὶ ἐργάτας τῆς ἑλληνικῆς παιδείας, ἵνα ἀπὸ κοινοῦ φόρον τιμῆς ἀποτίσωμεν εἰς τὴν μνήμην πολυσεβάστου ἀνδρός, ἐν τοῖς πρώτοις μοχθήσαντος ἐπὶ πλήρη πεντηκονταετίαν ὅπως στήσῃ ἐν τῷ μέσῳ μυρίων δυσχερειῶν τῆς νέας ἑλληνικῆς παιδείας τὸν Θρόνον.

Π. Π. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Ἀλλ' ἡ τέλεσις τοῦ σημερινοῦ ἐπιστημονικοῦ μνημοσύνου δὲν εἶνε μόνον πηγὴ ἠθικῆς ἱκανοποιήσεως καὶ καθῆκον διὰ τοὺς ἐπιτελοῦντας αὐτό, εἶναι ταυτοχρόνως καὶ πηγὴ πολλαπλῆς ὠφελείας. Διότι τὸ μνημόσυνον τοῦτο καὶ διδάσκει καὶ παραδειγματίζει καὶ ἐμπνέει καὶ φρονηματίζει καὶ κρατύνει πάντα κοινωνικὸν ἐργάτην, ἰδιαίτατα δ' ἐκείνους οἵτινες, θέσαντες ὡς σκοπὸν τοῦ βίου των τὸν θειότερον τῶν ἀγώνων νἀγωνισθῶσι, δυσυπέρβλητα κωλύματα συναντῶσιν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἱερᾶς ἀποστολῆς των.

Θερμὰς διὰ τοῦτο εὐχαριστίας αἰσθάνομαι τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀπευθύνω εἰς τὴν Διδ. Ὁμοσπονδίαν καὶ διὰ τὴν τιμὴν ἣν μοὶ παρέχει καὶ διὰ τὴν εὐκαιρίαν ἣν μοὶ προσφέρει, ὅπως ἐκφράσω καὶ ἐγὼ τὸν θαυμασμόν μου καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὸν Π. Οἰκονόμον.

Ὁ Π. Π. Οἰκονόμος ἐγεννήθη ἐν Ζυγοβιστίῳ κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1850 ἐξ οἰκογενείας, τῆς ὁποίας, ὡς σχεδὸν πάντες οἱ ἀθάνατοι κατὰ τὸν ἱστορικὸν Φωτάκον Ζυγοβιστινοί, πάντα τὰ μέλη ἐπολέμησαν ὡς φρουρὰ τοῦ Στρατάρχου Θ. Κολοκοτρώνη, καί τινα, ἔπεσον ἐν Βαλτετσίῳ καὶ ἀλλαχοῦ, εἴτε ὡς πρωτοπαλήκαρα τοῦ Κολοκοτρώνη, εἴτε ὡς ἀξιωματικοὶ αὐτοῦ.

Πεπροικισμένος ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας μὲ ἔκτακτον εὐφυΐαν καὶ ἀκαταπόνητον ἐπιμέλειαν, ἀνετράφη μὲ τὰς διηγήσεις τῶν τουρκομάχων τούτων, ὧν πολλοὶ τότε ἐπέζων, καὶ ἐδιδάχθη τὰ πρῶτα γράμματα εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον τῆς Πατρίδος του, ἀριστεύων εἰς πάσας τὰς τάξεις.

Τὰ μαθήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου διήκουσεν ἐν Δημητσάνῃ πρωτεύων ἐπίσης, ἀφῆκε δὲ τοιαύτην ἐντύπωσιν ὥστε ὑπὸ τῶν Διδασκάλων του ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν προεβάλλετο οὗτος ὡς μοναδικὸν ὑπόδειγμα μαθητοῦ καὶ διὰ τὸ ἐξαίρετον ἦθός του καὶ διὰ τὴν ἀπαράμιλλον ἐπίδοσίν του.

Εὐμοιρήσας ἀκολούθως νὰ μαθητεύσῃ ἐν τῷ Γυμν. Καλαμῶν, ἔνθα ἐγυμνασιάρχευεν ὁ Δημ. Πετρίδης, καὶ ἐδίδασκεν ὑπέροχος φιλόλογος ὁ Θεόδ. Παπαδημητρακόπουλος, ἀπέδειξε καὶ ἐκεῖ τὴν ὑπεροχήν του καὶ ἀριστεύσας κατὰ τὰς ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις, τῷ 1867 ἐνεγράφη εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου. Διήνυεν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τὸ τρίτον ἔτος τῶν σπουδῶν του, ὁ Π. Οἰκονόμος, διακρινόμενος διὰ τὴν ἐπιμέλειαν, τὴν εὐφυΐαν καὶ τὸ ἦθός του, ὅτε προεκηρύχθη διαγωνισμὸς ἵνα ἀποσταλῶσι δύο ὑπότροφοι τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων εἰς Γερμανίαν, ὅπως σπουδάσωσι τὴν νέαν Παιδαγωγικήν.

Εἰς τὸν διαγωνισμὸν τοῦτον ἔλαβον μέρος 13 τελειόφοιτοι τῆς Φιλολογίας, μετέσχε δὲ αὐτοῦ καὶ ὁ τριτοετὴς τότε Φοιτητὴς Π. Π. Οἰκονόμος.

Πρὶν ἢ ἀρχίσῃ ὁ διαγωνισμὸς εἰς τὴν συνείδησιν πάντων καὶ τῶν κρινόντων Καθηγητῶν καὶ τῶν κρινομένων Φοιτητῶν, ἡ ἐπιτυχία τοῦ Π. Π. Οἰκονόμου ἦτο ἐξησφαλισμένη. Καὶ ἀληθῶς, ὅτε μετὰ τὰς ἐξετάσεις ἐδημοσιεύθησαν τὰ ἀποτελέσματα, πρῶτος ἐπιτυχὼν ἦλθεν ὁ Π. Π. Οἰκονόμος.

Τῷ 1871 ὁ Π. Π. Οἰκονόμος ἀπῆλθεν εἰς Γερμανίαν καὶ εἰσῆλθεν ὡς ἐσωτερικὸς μαθητὴς εἰς τὸ Διδασκαλεῖον τοῦ Düsseltal. Ἐκεῖ ἔμεινεν ἓν ἑξάμηνον καὶ μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν εἰς Gotha, ὅπου εἰργάζετο ὁ διάσημος διδακτικὸς Kehr, καὶ εἰσῆλθεν ἐπίσης ὡς ἐσωτερικὸς μαθητὴς εἰς τὸ ἐκεῖ Διδασκαλεῖον. Ἡ τοιαύτη μαθητεία οὐ μόνον ἐξησφάλισεν ἀπερίσπαστον τὴν προσοχὴν τοῦ Π. Π. Οἰκονόμου εἰς τὴν τελειοτέραν ἐκμάθησιν τῆς Γερμανικῆς Γλώσσης, οὐ μόνον ἐφωδίασεν αὐτὸν μὲ τὴν γνῶσιν καὶ ἱκανότητα τῆς διδασκαλίας τῶν τεχνικῶν μαθημάτων ἐφόδια ἀπαραίτητα διὰ τὸν διευθυντὴν τοῦ Διδασκαλείου ἀλλὰ καὶ ἐγνώρισεν εἰς αὐτὸν τὸν Γερμανικὸν βίον καὶ τὴν Γερμανικὴν δραστηριότητα καὶ ἐπιμέλειαν. Παραμείνας ἐν Gotha τὸ δεύτερον ἑξάμηνον ὁ Π. Π. Οἰκονόμος ἀπῆλθεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Λειψίας, ἔνθα ἐδίδασκε θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς τὴν παιδαγωγικήν, ὁ ἐπιφανὴς Ziller, ὁ ἕτερος τῶν διαδόχων τοῦ Ἑρβάρτου.

Ἐκεῖ παρέμεινε σπουδάζων ἐπὶ πλήρη διετίαν ὁ Π. Π. Οἰκονόμος, διακριθεὶς καὶ διὰ τὴν ἐξαίρετον αὐτοῦ εὐφυΐαν ὡς καὶ διὰ τὸν ἀνυπέρβλητον ζῆλον του. «Θαυμάζω, ἔλεγεν ὁ Ziller εἰς τοὺς Γερμανοὺς διδασκάλους τοῦ προτύπου Σχολείου, τὸ ὁποῖον συνετήρει μὲ ἐσωτερικοὺς

μαθητὰς ἐξ ἰδίων, θαυμάζω βλέπων νὰ ζῇ ἀκόμη εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ Ἀρχαῖον δαιμόνιον Ἑλληνικὸν πνεῦμα. Παρατηρήσατε πῶς ὁ νεαρὸς αὐτὸς Ἕλλην (ὁ Π. Π. Οἰκονόμος) ἀντελήφθη ὀρθῶς καὶ ὑγιῶς ἅπαντα τὰ παιδαγωγικὰ ζητήματα καὶ πῶς χειρίζεται καὶ ἐξετάζει ταῦτα. Δὲν ἐπίστευα ὅτι ζῇ ἀκόμη ἐκεῖ κάτω τὸ Ἀρχαῖον πνεῦμα». Καὶ ὁ Π. Π. Οἰκονόμος δὲν ὑπῆρξεν ἁπλοῦς ἀκροατής, ὡς πάντες σχεδὸν οἱ ἀλλοδαποὶ σπουδασταί, εἰς τὴν παιδαγωγικὴν Σχολὴν τοῦ Ziller. Ὑπῆρξε τακτικόν, ἐνεργότατον μέλος. Μετεῖχε τόσον ἐνεργῶς τῶν γενομένων καθ' ἑβδομάδα συνεδριῶν πρὸς ἔλεγχον τῶν διδασκαλιῶν, ὥστε ὁ Ziller ὄχι μόνον ὑπερηγάπα, ἀλλ' ἐθαύμαζε τοῦτον καὶ ἀνεπιφυλάκτως ἐτάσσετο συνηθέστατα μὲ τὴν γνώμην του. Γέμουσι τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριῶν τῶν χρόνων ἐκείνων ἀπὸ γνώμας τοῦ Π. Π. Οἰκονόμου. Εἶνε δὲ γνωστὴ ἡ ἐκτίμησις τοῦ μεγάλου Γερμανοῦ παιδαγωγοῦ πρὸς τὸν Ἕλληνα μαθητήν του ἐκδηλωθεῖσα καὶ δι' ἐπιστολῆς, ἣν ἔστειλε πρὸς τὸν σύλλογον τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων ἐμπιστευτικῶς ἐρωτήσαντα αὐτὸν περὶ τῆς γνώμης, ἣν εἶχε διὰ τοὺς παρ' αὐτῷ σπουδάζοντας δύο Ἕλληνας. «Εἶναι λίαν εὐφυὴς εἰς τὸ ἔργον του καὶ διαπνέεται ὑπὸ ἐνθέου ζήλου, ἔγραφεν ὁ Ziller, κατέχει δὲ πᾶσαν τὴν ἐμβρίθειαν καὶ τὴν ἀκαταπόνητον ἐπιμέλειαν, ἣν ἀπαιτεῖ τὸ ἐπάγγελμά του. Τὸ δὲ ἐνδιαφέρον του εἶναι τόσον ἀκμαῖον ὥστε δικαιώνει πάσας τὰς προσδοκίας, ἃς δύναταί τις νὰ στηρίξῃ ἐπ' αὐτοῦ». Ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν Ρίζον, ἐπισκεφθέντα τὸν Ziller κατ' ἐντολὴν τῆς Ἐφορείας τῶν Ζωγραφείων Διδασκαλείων καὶ ζητήσαντα ἕνα Γερμανὸν Διευθυντὴν τῶν Διδασκαλείων τούτων, οὗτος ἀδιστάκτως συνέστησε νὰ προτιμήσουν παντὸς ἄλλου τὸν παρ' αὐτῷ σπουδάζοντα Ἕλληνα Π. Π. Οἰκονόμον.

Ὡσαύτως εἰς τὸν ἀείμνηστον Χρ. Παπαδόπουλον, ὅστις κληθεὶς ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως νὰ ἀναλάβῃ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ ἱδρυθέντος κατὰ τὸ 1878 πρώτου Διδασκαλείου ἐν Ἀθήναις πρὸς εἰσαγωγὴν τοῦ Ἑρβαρτιανοῦ συστήματος καὶ μεταβάντα εἰς Λειψίαν, ἵνα συμβουλευθῇ τὰ ἐκεῖ γενόμενα πρὸς ὀργάνωσιν τοῦ νέου Διδασκαλείου, καὶ εἰς τοῦτον ὁ Ziller εἶπεν ἀπεριφράστως. «Ἂν θέλῃς νὰ ἐπιτύχῃ τὸ Διδασκαλεῖόν σου, ἀνάγκη νὰ προσλάβῃς ὡς ὀργανωτὴν τοῦ προτύπου τὸν Π. Π. Οἰκονόμον καὶ εἰς τοῦτον νὰ ἀναθέσῃς τὴν παιδαγωγικὴν μόρφωσιν τῶν νέων Διδασκάλων, καὶ τὴν θεωρητικὴν καὶ τὴν πρακτικήν». Ὅτε δὲ κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ προγράμματος τοῦ Διδασκαλείου καὶ τοῦ προτύπου Σχολείου ἠγέρθη ἀξίωσις ὑπό τινος ἄλλου παιδαγωγοῦ, ζητοῦντος νὰ ἀναλάβῃ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ προτύπου καὶ τὴν πρακτικὴν ἄσκησιν, ὁ Χρ. Παπαδόπουλος, ἔχων πρὸ ὀφθαλμοῦ τὴν σύστασιν τοῦ Ziller ἐτάχθη ἀπροκαλύπτως ὑπὲρ τοῦ Π. Π. Οἰκονόμου, καὶ εἰς τοῦτον παρεχώρησε καὶ τὴν ὀργάνωσιν καὶ διεύθυνσιν τοῦ προτύπου καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς Γεν. καὶ Εἰδ. Διδακτικῆς καὶ τὴν ἄσκησιν τὴν πρακτικὴν τῶν τροφίμων τοῦ Διδασκαλείου, ἠπείλησε δὲ ὅτι, ἐγκαταλείπει τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Διδασκαλείου, ἐὰν δὲν κανονισθῇ οὕτω τὸ ζήτημα. Ταῦτα ἐκθέτει ὁ Δ. Ὀλύμπιος Καθηγητὴς τότε τοῦ Διδασκαλείου καὶ ἔμπιστος φίλος τοῦ Χ. Παπαδοπούλου ἐν νεκρολογίᾳ του δημοσιευθείσῃ ἐν Βόλῳ, ἐξαίρων τὸν εὐθὺν καὶ μετριόφρονα χαρακτῆρα τοῦ Παπαδοπούλου. Ἀλλὰ καὶ βραδύτερον, ὅτε ἐκ τῆς συνεργασίας του ἐγνώρισε καλύτερον τὸν Π. Π. Οἰκονόμον ὁ Χρ. Παπαδόπουλος, ἀναγκασθέντος τότε τοῦ Π. Π. Οἰκονόμου νὰ ὑποβάλῃ παραίτησιν πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ν. Παπαμιχαλόπουλον, λόγῳ παρατηρήσεως του πρὸς αὐτόν, ὁ Χρ. Παπαδόπουλος μόλις ἔμαθε τοῦτο μετέβη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας καὶ παρέδωκε εἰς τὸν Ὑπουργὸν τὰς κλεῖδας τοῦ Διδασκαλείου λέγων εἰς αὐτὸν ὅτι «δὲν ὑπάρχει πλέον Διδασκαλεῖον ἄνευ τοῦ Π. Π. Οἰκονόμου». Καὶ ὁ καλὸς ἐκεῖνος Ὑπουργὸς ὄχι μόνον ἀνεγνώρισε τὸ ἄδικον τῆς συμπεριφορᾶς του πρὸς τὸν Π. Π. Οἰκονόμον, ἀλλ' ἔγραψεν ἀμέσως ἐπιστολὴν πρὸς αὐτὸν παρακαλῶν νὰ τὸν ἴδῃ εἰς τὸ Ὑπουργ., ἄλλως ἐὰν δὲν τὸν ἔβλεπε μέχρι τῆς μεσημβρίας τῆς αὔριον, θὰ μετέβαινεν ὁ ἴδιος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Π. Π. Οἰκονόμου. Καὶ ὅτι ὁ Π. Π. Οἰκονόμος μετέβη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, ὁ Ὑπουργὸς ἐζήτησε συγγνώμην καὶ τοῦ ἀνήγγειλε ὅτι διὰ τὴν ἐν γένει δρᾶσίν του εἰς τὸ Διδασκαλεῖον, χορηγεῖ εἰς αὐτὸν ἐπιμίσθιον 150 χρυσῶν τότε δραχμῶν κατὰ μῆνα. Τὸν παρεκάλεσε δὲ νὰ ἀποσύρῃ τὴν παραίτησίν του καὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ μέγα ἔργον του μετὰ τοῦ αὐτοῦ ἐνθέου ζήλου. Εἶναι περιττὸν νὰ προστεθῇ ὅτι ὁ Ziller τοσοῦτον ἐξετίμα τὸν Π. Π. Οἰκονόμον, ὥστε τὰ πάντα ἔκαμε διὰ νὰ κρατήσῃ αὐτὸν ἐν Γερμανίᾳ χρησιμοποιῶν αὐτὸν ὡς Διευθυντὴν τῆς ἐν Νεαπόλει τῆς Ἰταλίας Γερμανικῆς Σχολῆς. Ἀλλ' ὁ Π. Π. Οἰκονόμος ἐν συνεζήτει τὸ πρᾶγμα, διότι ᾐσθάνετο ὅτι ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς αὐτὴν νὰ ἀφιερώσῃ τὰς δυνάμεις του. Ἐπειδὴ ὅμως τότε δεύτερος μέγας παιδαγωγὸς ἐδίδασκε καὶ ἀνέπτυσσε τὸ Ἑρβαρτιανὸν σύστημα ἐν Ἰένῃ ὁ διάσημος Stoy, ὁ Π. Π. Οἰκονόμος ἔκρινε καλὸν νὰ παραμείνῃ καὶ τέταρτον ἔτος ἐν Γερμανίᾳ ἵνα σπουδάσῃ καὶ τὸ σύστημα οὗτου. Οὕτω διέμεινεν ἐν Ἰένῃ δύο ἐπὶ πλέον πλήρη ἑξάμηνα. Καὶ ἐνταῦθα ὑπῆρξεν ὁ Π. Π. Οἰκονόμος ὁ πλέον ἀγαπώμενος καὶ τιμώμενος μαθητὴς τοῦ ἐπιφανοῦς τούτου Γερμανοῦ παιδαγωγοῦ, καὶ εἰς τὸ Πιστοποιητικόν, τὸ ὁποῖον μετὰ τὰς διδακτορικάς του ἐξετάσεις ἐχορήγησεν εἰς αὐτὸν ὁ Stoy διὰ λέξεων ἀσυνήθων ἐξαίρονται αἱ σπουδαί του καὶ ἡ δρᾶσίς του ἐν Ἰένῃ, αἵτινες διήγειραν παρὰ τῷ Stoy ὡς γράφει, τὴν προσδοκίαν Παιδαγωγικῆς δράσεως εὐδοκιμωτάτης (1). Ὅτε δὲ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1876 ὁ Π. Π. Οἰκονόμος ἐπεσκέφθη τὸν κοσμήτορα τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Fortlager ἵνα συνεννοηθῇ περὶ τῶν διδακτορικῶν ἐξετάσεών του, ὁ Κοσμήτωρ τοῦ εἶπε. «Κύριε Οἰκονόμου, ἡ πραγματεία σου—καὶ ἦτο αὐτὴ περὶ τῆς δυνάμεως τῆς ἀνατροφῆς—σὲ θέτει εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀληθινῶν ἐπιστημόνων. Ὁ Stoy ὑπέβαλε τοιαύτην ἔκθεσιν περὶ αὐτῆς, ὥστε αἱ ἐξετάσεις σου εἶνε πλέον τυπικαί».

Μὲ τοιαῦτα ἐφόδια καὶ μὲ μίαν ἁγίαν καὶ ἄκαμπτον προαίρεσιν νὰ γίνῃ ὁ μεταρρυθμιστὴς τῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς Πατρίδος του κατῆλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τῷ 1875 ὁ Π. Π. Οἰκονόμος.

Τὸ ἔργον του ἤρχισεν ὁ Π. Π. Οἰκονόμος ὡς μεταρρυθμιστὴς καὶ διδάσκαλος ἐν Θεσσαλονίκῃ τῷ 1875. Ἐκεῖ ἐστάλη οὗτος ὑπὸ τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων, ἱδρυθέντος Διδασκαλείου πρὸς μόρφωσιν νέων Δημοδιδασκάλων, ὡς Διευθυντὴς τοῦ προτύπου Σχολείου καὶ Καθηγητὴς τῶν Φιλοσοφικῶν καὶ Παιδαγωγικῶν. Τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1875 ἡ Διεύθυνσις τοῦ Διδασκαλείου εἶχεν ἀνατεθῆ εἰς ἄλλον μὴ ἔχοντα εἰδικὴν παιδαγωγικὴν μόρφωσιν, λόγῳ ἡλικίας πολὺ μεγαλυτέρας. Ἡ πρεσβυτικὴ ἡλικία παρεμέρισε τὴν εἰδικότητα καὶ τὴν ἀξίαν. Ἀλλ' ὁ Π. Π. Οἰκονόμος ἀποβλέπων εἰς τὸ ἰδανικόν του καὶ ἐν δευτέρᾳ μοίρᾳ θέτων τὸ προσωπικόν του συμφέρον, ἀφωσιώθη εὐθὺς μετὰ θείου ζήλου, εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ τὴν λειτουργίαν τοῦ προτύπου Σχολείου ἀναδειχθεὶς εἰς τοῦτο ἀπαράμιλλος. Καὶ πρῶτον του ἔργον ἐθεώρησε νὰ φωτίσῃ καὶ ὁδηγήσῃ καὶ θερμάνῃ τοὺς συνεργάτας του διδασκάλους ἐν τῷ προτύπῳ, οἵτινες ἦσαν ξένοι πρὸς τὸ νέον σύστημα. Πρὸς τοῦτο ἀφιέρωνε τρεῖς ἕως τέσσαρας ὥρας καθ' ἑκάστην ἑσπέραν μεταδίδων εἰς αὐτοὺς οὐ μόνον τὴν ὕλην τῶν διδασκομένων ἐν τῷ προτύπῳ μαθημάτων, ἀλλὰ καὶ τὴν μέθοδον τῆς διδασκαλίας αὐτῶν. Ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν εἰς νέον τρόπον διδασκαλίας καὶ εἰς νέαν ἥμερον, εὐγενῆ, χριστιανικὴν συμπεριφορὰν πρὸς τὰ παιδιά. Αὐτὸς δὲ ὁ ἴδιος ἀνέλαβε τὴν διδασκαλίαν μιᾶς τοῦ Προτύπου τάξεως.

Εἰς τὴν πόλιν ἔγινεν ἀμέσως διὰ τῶν παιδιῶν γνωστὸν ὅτι παρουσιάσθη ἕνας διδάσκαλος, ὅστις ἐπικοινωνεῖ ἀβιάστως μετὰ τῆς ψυχῆς τῶν παιδιῶν, ὅστις καθιστᾷ τὴν διδασκαλίαν λίαν εὐάρεστον, ὅστις μὲ τὸν καλόν του τρόπον, ἐξημερώνει καὶ ἐξευγενίζει τὰ παιδιά. Καὶ ἤρχισε νὰ γίνεται εἰς τὴν Θεσσαλονίκην μὲ τὸν Π. Π. Οἰκονόμον, ὅ,τι ἐγένετο εἰς τὴν Μπουργδόρφην καὶ καὶ τὸ Ἴφερντεν μὲ τὸν Πεσταλότσην. Ἀνώτεροι καὶ κατώτεροι λειτουργοὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως, οὐ μόνον Ἕλληνες, ἀλλὰ καὶ Ἑβραῖοι καὶ Τοῦρκοι καὶ Βούλγαροι, Ἱεράρχαι, Ἱερεῖς, Διπλωματικοὶ ὑπάλληλοι, Ἕλληνες καὶ ξένοι συνέρρεον εἰς τὸ πρότυπον Σχολεῖον, ἵνα ἴδωσι καὶ θαυμάσωσι τὰ γινόμενα. Καὶ οἱ Ἑβραῖοι καὶ οἱ Τοῦρκοι Διδάσκαλοι παρεκάλεσαν τὸν Π. Π. Οἰκονόμον νὰ μυήσῃ καὶ τούτους εἰς τὸ νέον σύστημα τῆς Διδασκαλίας καὶ Ἀγωγῆς.

Ὅτε δὲ κατὰ τὸ τέλος τοῦ δευτέρου σχολικοῦ ἔτους διενηργοῦντο αἱ ἐξετάσεις τοῦ Προτύπου, παρουσίᾳ ὅλων τῶν Ἀρχῶν, τῶν Ἐκπαιδευτικῶν Λειτουργῶν καὶ μεγάλου μέρους τῆς Κοινωνίας Θεσσαλονίκης, ὁ Π. Π. Οἰκονόμος κατὰ τὴν συνήθειαν, ἣν εἶχεν, ἐκτὸς τῶν προφορικῶν ἐξετάσεων, παρουσίασε καὶ τὰς γραπτὰς καὶ ἄλλας πρακτικὰς ἐργασίας τῶν παιδιῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦσαν καὶ τὰ τετράδια τῆς Γραφῆς.

Σημειωτέον, ὅτι ὁ Οἰκονόμος ἤρχιζε τὴν διδασκαλίαν τῆς Γραφῆς ἀμέσως ἐπὶ χάρτου καὶ διὰ μελάνης ἀπὸ τῆς κατωτάτης τάξεως. Ὅτε δὲ ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Ἰωακείμ, ὁ βραδύτερον Πατριάρχης Κων)πόλεως, ἀναδιφῶν τὰς ἐργασίας ταύτας ἔφθασεν εἰς τὰ τετράδια τῆς Γραφῆς τῆς Α' τάξεως καὶ ἐξέφρασε κάποιαν δυσπιστίαν διὰ τὴν λαμπρὰν γραφήν, ὁ Π. Π. Οἰκονόμος ἐγνώριζε πῶς νὰ διαλύσῃ τὴν δυσπιστίαν ταύτην. Διένειμεν ἀμέσως τὰ τετράδιά των εἰς τοὺς μικροὺς μαθητὰς καὶ ἀνέθηκεν εἰς αὐτοὺς νὰ ἀντιγράψωσιν ἐκ τοῦ Ἀλφαβηταρίου των μίαν περίοδον. Κατόπιν συνέλεξε τὰ τετράδια καὶ παρέδωκεν αὐτὰ εἰς τὸν Μητροπολίτην. Οὗτος δὲ ἀφοῦ τὰ διεξῆλθε ἠγέρθη καὶ εἶπε. «Σὲ θαυμάζω κ. Διευθυντά! Σὺ ὑπερέβαλες τὰς προσδοκίας καὶ ἐκείνων ἀκόμη, οἵτινες ἐστήριζον ἐπὶ σοῦ τὰς μεγίστας τῶν προσδοκιῶν»!.

Τρία ἔτη ἔμεινεν ἐν Θεσσαλονίκῃ ἐργαζόμενος, ὑμνούμενος καὶ δοξαζόμενος ὁ Π. Π. Οἰκονόμος, τῷ δὲ 1878 ἱδρυθέντος ὡς ἐλέχθη τοῦ νέου Διδασκαλείου ἐν Ἀθήναις, ἐκλήθη ἐκ Θεσσαλονίκης καὶ ἀνετέθη εἰς αὐτὸν ἡ ὀργάνωσις καὶ διεύθυνσις τοῦ προτύπου καὶ ἡ Παιδαγωγικὴ μόρφωσις τῶν νέων διδασκάλων κατὰ τὸ Ἑρβατιανὸν σύστημα. Ὁ ἀγὼν περὶ ἐπικρατήσεως τοῦ νέου συστήματος ὑπῆρξε μακρὸς καὶ τραχύς.

Οἱ παλαιοὶ δημοδιδάσκαλοι μαχόμενοι ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἑστιῶν συνεσωματώθησαν καὶ ἀντέταξαν ἐπίμονον ἀντίστασιν, βοηθούμενοι εἰς τὸν ἀγῶνά των καὶ ὑπ' ἐκείνων, οἵτινες εἶχον συμφέροντα νὰ διατηρηθῇ τὸ ὑπάρχον πανάθλιον καθεστὼς τοῦ ἀλληλοδιδακτικοῦ συστήματος, εἴτε διότι ἦσαν συγγραφεῖς διδακτικῶν βιβλίων, εἴτε διότι ἦσαν ἐκδόται τούτων. Εἰς τούτους προσετέθησαν καὶ ὀλίγοι ἀσυγχρόνιστοι καὶ ἀδιόρθωτοι λόγιοι, οἵτινες ἔλεγον ὅτι αὐτοὶ μὲ τὸ ἀλληλοδιδακτικὸν σύστημα καὶ μὲ τὴν παλαιὰν μέθοδον ἔμαθον τὰ Γράμματα.

Ἀπέναντι τούτων, ἵσταντο καὶ ἄλλοι μὲν εὐάριθμοι, μάλιστα δὲ ὁ Π. Π. Οἰκονόμος, ὅστις, ὡπλισμένος ὄχι μόνον μὲ ἐμβριθεστάτην θεωρίαν ἀλλὰ καὶ μὲ ἀριστοτεχνικὴν πρᾶξιν, διεξήγαγεν ἐπὶ δύο ἔτη εἰς

---

(1) «Ὁ κ. Π. Π. Οἰκονόμος ἐξ Ἑλλάδος ἐσπούδαξεν ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου 1874 μέχρι τοῦ Ἰουνίου μεσοῦντος 1876 ἐν τῷ ἐνταῦθα Πανεπιστημίῳ Παιδαγωγικήν. Ἤκουσε δὲ παρ' ἐμοὶ Ἐγκυκλοπαιδείαν καὶ Μεθοδολογίαν τῆς Παιδαγωγικῆς, ψυχολογίαν γυμνασιακῆς παιδαγωγικῆς πρῶτον μέρος, *μετ' ἐπιμελείας ἐξαιρέτου*, κατὰ τὸν χρόνον δὲ τοῦτον ἦτο ἅμα καὶ τακτικὸν μέλος τοῦ παιδαγωγικοῦ φροντιστηρίου *μετέχων πασῶν τῶν συζητήσεων, καὶ ἐπιστημονικῶν ἀνακοινώσεων* ὡς καὶ τῶν *πρακτικῶν ἀσκήσεων* ἐν τῷ ἀκαδημαϊκῷ προτύπῳ σχολείῳ μετ' ἀπαραμειώτου ἀείποτε ζήλου καὶ ἀξιεπαίνου ἐπιτυχίας. Κατὰ τὸ τέλος δὲ τοῦ χρόνου τούτου ὑπέστη τὰς διδακτορικὰς ἐξετάσεις ὡς κύριον θέμα ἔχων τὴν παιδαγωγικήν, *εὐδοκίμως* καὶ διήγειρε διὰ πάντων τῶν προμνημονευθέντων γεγονότων τὴν *προσδοκίαν παιδαγωγικῆς δράσεως εὐδοκιμωτάτης*.

Ταῦτα κατὰ καθῆκον βεβαιοῦμαι.

Ἐν Ἰένῃ τῇ 12 Ἰουνίου 1875

Dr. Carl Stoy

Καθηγητὴς τῆς Παιδαγωγικῆς,

μυστικοσύμβουλος

τὰς συνεδρίας τοῦ Διδασκαλικοῦ Συλλόγου ἐν τῷ Βαρβακείῳ, καὶ εἰς τὰς συνεδρίας τοῦ Διδασκαλείου καὶ τοῦ Προτύπου σχολείου, ἀποτελεσματικώτατα τὸν μέγαν νικηφόρον ἀγῶνα.

Τὸ Διδασκαλεῖον τότε τῶν Ἀθηνῶν, συγκεντροῦν ὅ,τι ἐκλεκτὸν εἶχεν ἡ Ἑλλὰς εἰς Ἐπιστήμην καὶ Παιδαγωγικὴν μόρφωσιν, τὸν Χ. Παπαδόπουλον, τὸν Π. Οἰκονόμον, τὸν Θ. Μιχαλόπουλον, τὸν Σ. Μωραΐτην, τὸν Δ. Ὀλύμπιον, τὸν Ἰγν. Μοσχάκην, τὸν Μ. Βρατσᾶνον κ. ἄ. ἅπαντας σπουδάσαντας ἐν Γερμανίᾳ, εἶχεν ἐφελκύσει ἀμέριστον τὴν προσοχὴν οὐ μόνον τοῦ Ἐπιστημονικοῦ Κόσμου, ἀλλὰ καὶ ὅλης τῆς Κοινωνίας τῶν Ἀθηνῶν.

Ὑπουργοί, Βουλευταί, ὁ Γεν.Διευθυντὴς τῆς Ἐκπαιδ. ἀείμνηστος Πετρίδης, Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, Γυμνασιάρχαι καὶ ἄλλοι Καθηγηταὶ καὶ λόγιοι παρηκολούθουν τὰς ἐργασίας ταύτας καὶ παρευρίσκοντο εἰς τὰς καθ' ἑβδομάδα γενομένας παιδαγωγικὰς συνεδρίας τοῦ Διδασκαλείου, ἔνθα συνεζητοῦντο ἐπὶ δύο καὶ τρεῖς ὥρας σπουδαιότατα ζητήματα ἀνατροφῆς καὶ διδασκαλίας.

Πάντες οὗτοι ἐγένοντο ἐνθουσιώδεις συνήγοροι τοῦ νέου συστήματος.

Τὰ ἐργαστήρια ἐξ ἄλλου τῆς Φυσικῆς καὶ τῆς Χημείας, τῆς Γεωπονίας καὶ Χειροτεχνίας, τῶν ὁποίων ἡ χρησιμότης τοσοῦτον ἀνεγνωρίσθη κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους, ἐλειτούργησαν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐν τῷ Διδασκαλείῳ Ἀθηνῶν καὶ συνεπλήρωνον τὸ νέον πνεῦμα καὶ τὴν νέαν ζωὴν τοῦ Διδασκαλείου.

Ἀλλὰ καὶ ἡ νέα διδασκαλία τῶν διαφόρων μαθημάτων ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ προτύπου καὶ ὑπὸ διδασκάλων μυηθέντων εἰς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ, καθ' ὃν τρόπον ἐγένετο τοῦτο πρότερον καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ, πάντα ταῦτα προοιώνιζον τὴν νίκην ἀσφαλῆ καὶ τὴν ἐπικράτησιν τοῦ νέου συστήματος βεβαίαν. Ὁ Π. Π. Οἰκονόμος ἔχων τὴν ἀδιάσειστον πίστιν ὅτι ἂν ἐγίνετο γνωστὴ καὶ εἰς τὰς Ἀρχὰς καὶ εἰς τὴν Κοινωνίαν καὶ εἰς αὐτοὺς τὴν ἀντιφρονοῦντας παλαιοὺς διδασκάλους ἡ γενομένη ἐν τῷ προτύπῳ ἐργασία ὁ ἀγὼν θὰ ἐκηρύσσετο περαιωμένος καὶ αὐτοὶ οἱ παλαιοὶ διδάσκαλοι θὰ κατέθετον τὰ ὅπλα καὶ θὰ ἠσπάζοντο τὸ νέον σύστημα, παρεκάλεσε τὸν Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν τῶν Σχολείων, τὸν ἀείμνηστον Πετρίδην, ὅστις τακτικῶς ἐπεσκέπτετο τὸ Διδασκαλεῖον καὶ ἐθαύμαζε τὸ διδακτικὸν δαιμόνιον τοῦ Οἰκονόμου, νὰ γίνουν πανηγυρικῶς αἱ ἐξετάσεις τοῦ προτύπου καὶ νὰ κληθῶσιν εἰς αὐτὰς οὐ μόνον αἱ Ἀρχαί, ἀλλὰ καὶ οἱ Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ οἱ Γυμνασιάρχαι καὶ πάντες οἱ δημοδιδάσκαλοι τῶν Ἀθηνῶν.

Τοῦτο καὶ ἐγένετο.

Ἡ ἐπιτυχία τῆς νέας διδασκαλίας ὑπερέβαλε πᾶσαν προσδοκίαν, τὰ παιδιὰ δὲν ἀπέδιδον μηχανικῶς τὰς μεταδοθείσας εἰς αὐτὰ γνώσεις ἀλλ' ἐσκέπτοντο, ἔκριναν συνεζήτουν καὶ ἐπεδοκίμαζον ἢ ἀπεδοκίμαζον πράξεις καὶ γεγονότα. Εἰς τὸ τέλος δὲ τῶν ἐξετάσεων τούτων τούτων ἐγερθεὶς ὁ Ὑπουργὸς Λομβάρδος, ἀφοῦ συνεχάρη τὸν Διευθυντὴν καὶ τοὺς διδασκάλους εἶπε: «Ὅ,τι εἶδον εἰς τοῦτο τὸ Σχολεῖον δὲν τὸ εἶδον γινόμενον οὔτε εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, οὔτε εἰς τὰ Γυμνάσια, οὔτε εἰς κανὲν ἄλλο Σχολεῖον. Ἔχω πλήρη πεποίθησιν ὅτι ἀπὸ ἓν τοιοῦτον Σχολεῖον θὰ προέλθῃ ὁ ἀνὴρ ὅστις θὰ σώσῃ καὶ θὰ μεγαλύνῃ καὶ θὰ λαμπρύνῃ τὴν Ἑλλάδα. Φεύγω λοιπὸν μὲ τὴν ἀδιάσειστον ἀπόφασιν νὰ πολλαπλασιάσω τὰ Διδασκαλεῖα». Καὶ ὄντως ἱδρύθησαν τότε τρία νέα Διδασκαλεῖα, τὸ ἐν Πελοποννήσῳ, τὸ ἐν Κερκύρᾳ καὶ τὸ ἐν Λαρίσσῃ.

Ἀλλὰ καὶ οἱ δημοδιδάσκαλοι πεισθέντες ἐκ τῶν γενομένων ἐξετάσεων ὅτι ὄντως τὸ νέον τότε τοῦτο σύστημα τῆς διδασκαλίας καὶ αὐτὸ τὸ σχολεῖον θὰ ἐξυψώσῃ τὴν Ἑλλάδα καὶ θὰ δοξάσῃ αὐτούς, ἐπλησίασαν τὸν Πετρίδην καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν νὰ διατάξῃ τὸν Π. Π. Οἰκονόμον νὰ ἀσκήσῃ καὶ αὐτοὺς κατὰ τὰς διακοπὰς τοῦ θέρους εἰς τὸ νέον σύστημα τῆς διδασκαλίας, ὑποσχεθέντες ὅτι οὐδεὶς τούτων θέλει κατὰ τὸ θέρος ἀπομακρυνθῇ τῶν Ἀθηνῶν. Τοῦτο καὶ συνέβη. Οἱ πρῶτοι ἀναβαπτισθέντες καὶ ἀναγεννηθέντες διδάσκαλοι ἦσαν οἱ τῶν Ἀθηνῶν. Ἠκολούθησε δὲ βραδύτερον ἡ ἄσκησις ὑπὸ τοῦ Οἰκονόμου, ὑπὸ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ὑπ' ἄλλων ἐκπαιδευτικῶν καὶ εἰς τὰς ἄλλας περιφερείας τοῦ Κράτους, λήξασα τῷ 1884.

Ὁ θρίαμβος οὗτος, ὅστις ἐπεκράτησε καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν καὶ χωρὶς νὰ ἀφήσῃ οὐδαμοῦ ἴχνη ἀντιφρονούντων, ὀφείλεται ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν ἀριστοτέχνην τῆς νέας διδασκαλίας, ὡς εἶπεν ἐν τῇ Βουλῇ βραδύτερον ὁ Πετρίδης, Π. Π. Οἰκονόμον, ὅστις κατὰ τὸν Πετρίδην ἠδύνατο νὰ κοσμήσῃ καὶ τὸ καλύτερον Πανεπιστήμιον τῆς Γερμανίας.

Ἀλλ' ἡ δρᾶσις τοῦ Π. Π. Οἰκονόμου δὲν περιωρίσθη μόνον εἰς τὸ Διδασκαλεῖον τῶν Ἀθηνῶν. Ὁ Οἰκονόμος ἔδρασε καὶ ὡς Διευθυντὴς τῶν Διδασκαλείων Ἀθηνῶν, Λαρίσσης, Πειραιῶς, Θεσσαλονίκης καὶ Κρήτης, καὶ ὡς Γενικὸς Διευθυντὴς τῆς Δημοτικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ ὡς ὀργανωτὴς τῆς Ἐκπαιδεύσεως ἐν Κρήτῃ καὶ ὡς Καθηγητὴς τῶν Φιλοσοφικῶν μαθημάτων τῶν Γυμνασίων τῶν Ἀθηνῶν.

Εἰς πάντα τὰ κέντρα ταῦτα εἰργάσθη ὅσον οὐδεὶς ἄλλος ὑπὲρ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ νέου συστήματος τῆς Ἐκπαιδεύσεως, τὸ ὁποῖον βεβαίως ἐγενικεύθη καὶ ἐνισχύθη διὰ τῆς καθόδου ἐκ Γερμανίας εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ἄλλων Ἑλλήνων σπουδασάντων αὐτὸ ἐν Γερμανίᾳ, οἵτινες εἰργάσθησαν πρὸς τοῦτο καὶ διὰ τῆς διδασκαλίας των καὶ διὰ τῶν συγγραμμάτων των. Πρὸς ἐπιτυχίαν ὅμως τοῦ μεταρρυθμιστικοῦ του ἔργου ὁ Π. Π. Οἰκονόμος δὲν ἠρκέσθη μόνον εἰς τὴν ἀπὸ τῆς ἕδρας παιδαγωγικὴν διδασκαλίαν, ἀλλ' ἐφρόντισε νὰ ὁλοκληρώσῃ αὐτὴν διὰ τῶν ἀπαραιτήτων προγραμμάτων καὶ βιβλίων. Πρὸς τοῦτο ἐνθυμούμενος τοὺς ἐνθουσιώδεις λόγους μὲ τοὺς ὁποίους ἀπεχαιρέτισε τοῦτον ὁ Ziller κατερχόμενον εἰς τὴν Ἑλλάδα,—«Σὲ μακαρίζω,» τῷ ἔλεγεν ὁ Ziller διότι πηγαίνεις νὰ ἐργασθῇς εἰς μίαν χώραν, ὅπου οἱ πρόγονοί σου σοῦ ἔχουσι παρασκευάσει ὅλον τὸ ὑλικὸν διὰ νὰ εὐδοκιμήσῃς»— καὶ ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν μεγάλην ῥῆσιν τοῦ Ἑρβάρτου, καθ' ἣν μόνον μεγάλαι συνεχεῖς σκηναὶ ἐπενεργοῦσιν ἐπὶ τῆς βουλήσεως τῶν παίδων καὶ διαπλάττουσι τὸν χαρακτῆρά των, ἀπεφάσισε νὰ καταστήσῃ προσφιλῆ ἀναγνώσματα τῶν Ἑλληνοπαίδων τὰς λαμπροτέρας περιόδους τοῦ βίου τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ Βίγκελμαν εἶπεν ὅτι ὁ θέλων νὰ γίνῃ ἄνθρωπος, πρέπει νὰ γίνῃ πρῶτον Ἕλλην. Ἐνόει δὲ μὲ τοῦτο ὁ Βίγκελμαν ὅτι ἔπρεπε νὰ μελετήσῃ τοὺς Ἀρχαίους Ἕλληνας συγγραφεῖς καὶ νὰ ἐμποτισθῇ τῶν μεγάλων αὐτῶν ἰδεῶν καὶ τῆς ἀθανάτου αὐτῶν σοφίας.

Τῶν ἰδεῶν τούτων ἐμφορούμενος καὶ Ὁ Π. Π. Οἰκονόμος, εἰργάσθη νὰ καταστήσῃ τοὺς κλασικοὺς Ἕλληνας Συγγραφεῖς τερπνὰ καὶ διδακτικὰ ἀναγνώσματα τῶν Ἑλληνοπαίδων.

Εἰς σειρὰν φύλλων τοῦ Α΄. τόμου τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκπαίδευσις» ἐκθέτει ὁ Π. Π. Οἰκονόμος τὰς γνώμας του περὶ τῶν ἀρίστων διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν δημοτικῶν μας σχολείων ἀναγνωστικῶν βιβλίων. Γράφει ὅτι «βιβλία κατάλληλα δὲν εἶναι ἐκεῖνα, ἅτινα ἐκθέτουσι παιδαριώδεις σκηνὰς καὶ παιδαριώδεις πράξεις ἢ γεγονότα ἀκούσια καὶ γελοῖα καὶ ψυχολογικῶς ἀναλήθη, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνα, ἅτινα ἐκθέτουν γεγονότα περιέχοντα μεγαλεῖον ἀνθρώπινον. Ὁ παῖς, γράφει, ἀκούει μὲ δυσαρέσκειαν ἑαυτὸν ἀποκαλούμενον μικρὸν ἢ ἀσχολούμενον περὶ μικρά. Θέλει νὰ εἶναι ἀνὴρ Καὶ ἡ προσοχὴ παιδίου μὴ ἀφυοῦς στρέφεται πάντοτε πρὸς πράγματα ὑπεράνω ἑαυτοῦ Ὀκτὼ ἐτῶν παιδίον δὲν ἐνδιαφέρεται εἰς οὐδεμίαν παιδικὴν ἱστορίαν. Δὲν βλέπετε πῶς τὸ παιδίον προσέχει καὶ μιμεῖται πάντοτε τοὺς μεγάλους; Γίνεται στρατηγός, γίνεται μηχανικός, γίνεται διοικητής, γίνεται ἀκόμη ἱππεὺς ἐπιβαίνων μακροῦ καλάμου, ἀλλ' οὐδέποτε τὸ παιδίον βαδίζει μὲ πόδας καὶ χεῖρας παρὰ μόνον, ὅταν θέλῃ νὰ ἐμπαίξῃ καὶ χλευάσῃ. Τί δεικνύει τοῦτο; Δεικνύει ὅτι ἔχει φυσικὴν ὁρμὴν νὰ τείνῃ πρὸς τὰ μεγάλα τὰ ὑψηλὰ καὶ ὅτι τοῦτο εἶναι μέγα δῶρον τοῦ Θεοῦ ἀνοῖγον τὴν ὁδὸν εἰς τὸ παιδίον πρὸς τὰ μεγάλα καὶ τὰ ὑψηλά».

Ὁ Γέρω Στάθης, τοῦ Λέοντος Μελᾶ, εἶχεν ὄντως ὕλην ἐκλεκτὴν πρὸς μόρφωσιν τοῦ ἤθους τῶν μαθητῶν. Ἀλλ' ὁ Γέρω Στάθης εἶχεν ἓν μέγα ἐλάττωμα.

Τὰ ἔλεγεν ὅλα καὶ δὲν ἄφινε τίποτε διὰ νὰ αὐτενεργήσουν καὶ εὕρουν οἱ μαθηταὶ καὶ διὰ νὰ ἀναπτύξῃ καὶ θερμανθῇ καὶ ζωογονηθῇ ὁ διδάσκαλος.

Ὁ Π. Π. Οἰκονόμος ἐπίστευεν ὅτι καλὰ παραμύθια μὲ πλουσίας ἠθικὰς σχέσεις καταλλήλως διασκευαζόμενα ὥστε νὰ μὴ κωλύωσι τὴν αὐτενέργειαν Διδασκάλων καὶ μαθητῶν εἶναι ἡ ἀρίστη τροφὴ διὰ τὴν πρώτην ἡλικίαν, καθ' ἣν ἐπικρατεῖ ἡ φαντασία. Καὶ ἀληθῶς καμμία ἄλλη ὕλη δὲν ἀναπτύσσει τὴν φαντασίαν καὶ δὲν τέρπει τὴν παιδικὴν ψυχήν, ὅσον τὰ παραμύθια. Τὰ παραμύθια εἶναι ὄντως ὁ κόσμος τῶν παιδιῶν, διότι εἶναι ὁ κόσμος τῆς φαντασίας, ἥτις εἶνε τόσον ζωηρὰ κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν. Καὶ ὅστις παρετήρησε πῶς τὰ μάτια τῶν παιδιῶν λάμπουν καὶ μεγαλώνουν κατὰ τὴν ἀκρόασιν ἑνὸς παραμυθιοῦ, ἐκεῖνος κατανοεῖ ποία σχέσις ὑπάρχει μεταξὺ παραμυθιοῦ καὶ παιδικῆς ζωῆς Διὰ τοῦτο ὁ Π. Π. Οἰκονόμος ἐχρησιμοποίησε τὰ παραμύθια διὰ τὴν πρώτην τάξιν τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ συνέταξε πρὸς τοῦτο τὰ πρῶτα δύο τεύχη τοῦ Ἀλφαβηταρίου, χρησιμοποιήσας αὐτὸς πρῶτος τὴν ἀναλυτικὴν μέθοδον καὶ ἀρχίσας τὴν διδασκαλίαν τῆς πρώτης ἀναγνώσεως ἀπὸ λέξεων καὶ οὐχὶ ἀπὸ μεμονωμένων γραμμάτων.

Ἔπειτα ὁ Π. Π. Οἰκονόμος, ἐπίστευεν ὅτι, ἂν εἶναι ἀνάγκη ὁ μαθητὴς νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὸν Πολιτισμὸν τῆς χώρας του, ὀφείλει νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὰ πρῶτα στοιχεῖα τοῦ πολιτισμοῦ, τὰ ὁποῖα, ὡς ἁπλούστατα, εἶναι πλησιέστατα εἰς τὴν παιδικὴν ψυχήν. Τοιοῦτον βιβλίον διδάσκον τὰς ἀρχὰς τοῦ πολιτισμοῦ εἶναι ὁ Ροβινσὼν Κρούσσος, τὸ ὁποῖον τροποποιήσας ἐπὶ τὸ παιδαγωγικώτερον μετέφρασεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν διὰ τοὺς μαθητὰς τῆς Β! τάξεως. Διὰ τὴν Γ! τάξιν ἐξέδωκεν ἀναγνώσματα ἐκ τῆς Ὀδυσσείας τοῦ Ὁμήρου καὶ διηγήματα ἐκ τῆς Ἰλιάδος καὶ τῶν Τραγικῶν. Διὰ τὴν Ε! τὸν μέγα Ἀλέξανδρον καὶ διὰ τὴν ΣΤ! χαρακτῆρας ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, οὕτως εἰς τὰ ἀναγνωστικὰ τοῦ βιβλία ἐχρησιμοποίησεν ὁ Π. Π. Οἰκονόμος ὕλην κατ' ἐξοχὴν Ἱστορικήν, εἰλημμένην ὡς ἐλέχθη ἐκ τῶν λαμπροτέρων ἐποχῶν τοῦ ἑλληνισμοῦ, διότι ἐπεδίωκε δι' ὅλων τῶν διδασκομένων μαθημάτων τὴν γενικὴν μόρφωσιν τοῦ μαθητοῦ καὶ ἤθελε τὸ κέντρον τῆς βάσεως αὐτῆς νὰ τὸ θέσῃ εἰς τὴν μόρφωσιν τοῦ ἠθικοῦ φρονήματος τῆς ἠθικῆς συνειδήσεως αὐτοῦ, ἐξ ὧν θὰ ἠδύνατο νὰ προέλθῃ ὁ ἠθικὸς χαρακτήρ.

Καὶ τὰ βιβλία ταῦτα, ἅτινα ἐξιστόρουν τὰ κατορθώματα μεγαλουργῶν ἐποχῶν, εἴτε ἀνεφέροντο εἰς τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον καὶ τοὺς Περσικοὺς πολέμους, εἴτε ἀνεφέροντο εἰς τὴν ἐκστρατείαν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου κατὰ τῆς Ἀσίας, εἴτε εἰς τοὺς ἀγῶνας ὑπὲρ τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ Ἔθνους ἐκ τῆς δουλείας ἐκυριάρχησαν εἰς ἅπασαν τὴν ἐλευθέραν καὶ δούλην Ἑλλάδα, ἀνυψώνοντα τὰ Σχολεῖα καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν θερμαίνοντα καὶ ζωογονοῦντα τὸν διδάσκαλον καὶ διδάσκοντα καὶ φρονηματίζοντα τοὺς μαθητάς.

Δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ Ἕλλην μαθητεύσας εἰς τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα τῆς ἐλευθέρας καὶ δούλης Ἑλλάδος ἐντὸς τῶν ἐτῶν 1880-1920, ὅστις νὰ μὴ ἐγαλουχήθη δι' ἑνὸς τουλάχιστον ἐκ τῶν ἀναγνωστικῶν βιβλίων τοῦ Π. Π. Οἰκονόμου καὶ ὅστις νὰ μὴ ἀναμιμνήσκεται μετ' εὐγνωμοσύνης τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

Ὁ Π. Π. Οἰκονόμος ὑπῆρξεν ἀναντιρρήτως ὁ Πανελλήνιος Ἐθνικὸς διδάσκαλος, ὅστις ἐφώτισε καὶ ἐθέρμανεν ἐπὶ ἥμισυ αἰῶνα καὶ πλέον τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος.

Ἦτο ὁ παιδαγωγὸς ὁ πλήρης πεποιθήσεως εἰς τὸ ἔργον του καὶ τὸ σύστημά του. Καὶ διὰ τοῦτο, ὅτε ἐπεκράτησαν ἄλλαι ἀρχαὶ καὶ διὰ τὸ περιεχόμενον τῶν ἀναγνωστικῶν βιβλίων τῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ διὰ τὴν γλῶσσαν αὐτῶν, ὁ Π. Π. Οἰκονόμος δὲν μετέσχεν οὐδενὸς ἀγῶνος. Ἔμεινεν ἄκαμπτος εἰς τὰς πεποιθήσεις του καὶ πλήρης πίστεως εἰς τὰς ἀρχάς του.

Ἦτο ὁ τετράγωνος ἀνὴρ τοῦ Ἐπικτήτου, τὸν ὁποῖον οὐδεὶς συμφεροντολογικὸς ἄνεμος ἠδύνατο νὰ μετακινήσῃ ἐκ τῆς θέσεώς του.

Ἀλλὰ δὲν περιωρίσθη εἰς τὴν

συγγραφὴν μόνον τῶν ἀναγνωστικῶν βιβλίων ὁ Π. Π. Οἰκονόμος. Ἔχων πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι καὶ οἱ ἐκ τῶν νέων Διδασκαλείων ἀπολυόμενοι διδάσκαλοι πρὸ πάντων δὲ οἱ παλαιοί, εἶχον ἀνάγκην βοηθητικῶν βιβλίων, ἵνα δυνηθῶσι κα ἀσκήσωσι καρποφόρως τὸ ἔργον των, ἐξέδωκε θρησκευτικὰ βιβλία ἐκ τῆς Παλ. καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης. Τὰ βιβλία αὐτὰ δὲν εἶνε ἁπλᾶ ἐγχειρίδια, ὡς εἶνε τὰ ἄλλα, τὰ μεταδίδοντα ἁπλῶς γνώσεις θρησκευτικὰς καὶ διευκολύνοντα τὴν ἀπομνημόνευσιν τούτων. Ἦσαν βιβλία διεξοδικά, εἰλημμένα ἐκ τῶν πηγῶν, φωτίζοντα τὴν θρησκευτικὴν συνείδησιν τῶν μαθητῶν, θερμαίνοντα τὸ θρησκευτικὸν αὐτῶν συναίσθημα καὶ ἐξεγείροντα βούλησιν θρησκευτικὴν διὰ τὰ καθήκοντα τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον.

Ὅ,τι δ' ἔπραξε διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν θρησκευτικῶν, ἔπραξεν ἐπίσης ὁ Π. Π. Οἰκονόμος καὶ διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἱστορίας, ἐκδοὺς δύο βιβλία' τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ τοὺς χαρακτῆρας ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. Παραλλήλως πρὸς τὰ φρονηματιστικὰ μαθήματα ὁ Π. Οἰκονόμος εἰργάζετο νὰ καταρτίσῃ βοηθητικὰ βιβλία τῶν μαθητῶν καὶ ἐκ τῆς Γεωγραφίας καὶ ἐκ τῶν Φυσικῶν ἐπιστημῶν, μὴ λησμονῶν ὅτι αἱ Φυσικαὶ ἐπιστῆμαι εἶναι πηγὴ οὐ μόνον ἐξευγενισμοῦ καὶ πο ιτισμοῦ, ἀλλὰ καὶ εὐημερίας τῶν λαῶν. Ἐπίσης ἐξέδωκε πρῶτος Γραμματικὴν τῆς νέας Ἑλληνικῆς Γλώσσης. Ὡσαύτως διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἀριθμητικῆς ἐξέδωκε τέσσαρα τεύχη ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ περιφήμου ἔργου τοῦ Γερμανοῦ Χέντοχελλ εἰσαγαγὼν πρῶτος μέθοδον τῆς διδασκαλίας τῆς Ἀριθμητικῆς α) αἰσθητῶς β) νοερῶς καὶ γ) γραπτῶς.

Ἐπίσης πρῶτος ὁ Οἰκονόμος ἔγραψε περὶ τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ ἀδιαιρέτου ἢ μονοταξίου δημοτικοῦ, ὁρίσας τὴν διδασκαλίαν τῶν διαφόρων μαθημάτων καὶ τοὺς κύκλους τῶν συνδιδασκομένων τάξεων, ἐφήρμοσε δὲ πάντα ταῦτα εἰς πρότυπα μονοτάξια, τὰ ὁποῖα ἵδρυσε καὶ ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Λαρίσσῃ, ὅπου διετέλεσεν ὡς ἐλέγχθη, Διευθυντὴς τῶν Διδασκαλείων.

Τὸ ἔργον αὐτοῦ «Αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ πέριξ χώρα», ὅπερ πραγματεύεται τὴν πατριδογραφίαν τῆς πόλεως καὶ περιγράφει τὰ ἀρχαῖα καὶ νέα μνημεῖα αὐτῆς δι' ἐκδρομῶν εἶνε ἔργον μνημειῶδες καὶ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἐγκόλπιον οὐ μόνον εἰς πάντα διδάσκαλον, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντα Ἕλληνα.

Εἰς τὸ τρίτομον παιδαγωγικὸν περιοδικὸν «Ἡ Ἐκπαίδευσις» ὅπερ ἐξέδιδεν ὁ Π. Π. Οἰκονόμος, ἀπὸ τοῦ 1892—1895 πραγματεύεται ἅπαντα σχεδὸν τὰ ζητήματα τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἐν γένει ἀνατροφῆς.

Τῷ 1915 ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Rein ὰ μετάσχῃ ὡς συνεργάτης εἰς τὴν ἐνδεκάτομον παιδαγωγικὴν ἐγκυκλοπαιδείαν συγγράφων τὸ ἐξ 80 περίπου σελίδων ἄρθρον Das Newe Griechische Schulwesen.

Ἀλλὰ τοιαῦτα ζητήματα ἐπραγματεύθη εἰς λόγους πανηγυρικούς, οὓς ἐξέδωκεν εἰς Περιοδικὰ καὶ εἰς Ἐφημερίδας, μάλιστα δὲ ἐν τῇ Ἐφημερίδι «Ἀθήναις», ἐν Κρήτῃ δὲ ὡς ὀργανωτὴς τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐξέδωκε σύντομον διδακτικὴν τῶν μαθημάτων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου.

Τὸ τελευταῖόν του ἔργον ἐπιγράφεται «Ἡ φωνὴ ἑνὸς νεκροῦ», μὲ τὸ ψευδώνυμον Ἑρμῆς ὁ Κουροτρόφος, καὶ πραγματεύεται περὶ μιᾶς συνεδρίας, ἥτις τελεῖται ἐν τῷ Ἅδῃ μεταξὺ Πεσταλότση, Ἐρβάρτου, Πετρίδου, καὶ ἄλλων, ὅπου ὁ Πετρίδης, ἐκθέτει τὰς ἐργασίας τοῦ Διδασκαλείου Ἀθηνῶν κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἱδρύσεώς του. Ὁ Οἰκονόμου καταλείπει πολλὰς ἐργασίας ἐν χειρογράφῳ. Γενικῶς τὰ ἔργα του διακρίνονται 1) εἰς πραγματείας πρωτοτύπους ἀναφερομένας εἰς τὴν θεωρίαν καὶ πρᾶξιν τῆς παιδαγωγικῆς, 2) εἰς λόγους, ὡς ἡ Κενολογία τῶν δῆθεν παιδαγωγικῶν, ἡ ἀποστολὴ τοῦ Διδασκαλείου Θεσσαλίας, οἱ ὅροι τῆς ἐπιτυχίας τῶν Διδασκαλείων, τὸ Διδασκαλεῖον Πειραιῶς κ. ἄ. 3) εἰς μεταφράσεις ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Ρουσσῶ, τοῦ Αἰμιλίου ἐκ τῶν τοῦ Pestalozzi τοῦ πῶς ἡ Γερτρούδη διδάσκει τὰ τέκνα της καὶ τῶν ἐπιστολῶν μοναστοῦ, ἐκ τῶν τοῦ Spenser τοῦ περὶ τῆς πνευματικῆς καὶ ἠθικῆς ἀνατροφῆς καὶ 4) εἰς ψυχολογικὰς μελέτας.

Οὕτως ὁ Π. Π. Οἰκονόμος διὰ τῆς διδασκαλίας του, διὰ τῶν ἔργων του καὶ δὴ διὰ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ του περιοδικοῦ, «τῆς Ἐκπαιδεύσεως» εἰργάσθη διὰ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐπικράτησιν τοῦ Ἑρβατιανοῦ συστήματος. Πῶς δὲ ἀντιλαμβάνεται τὸ σύστημα τοῦτο ὁ Π. Π. Οἰκονόμος καὶ εἰς τὰ ἄλλα στοιχεῖα αὐτοῦ, μάλιστα δὲ εἰς τὸ στοιχεῖον τῆς αὐτενεργείας ἐν τῇ διδασκαλίᾳ διὰ τὸ ὁποῖον κατεκρίθη ὑπό τινων, ὁ Ἕρβαρτος, ὅτι δῆθεν δὲν ἐκαλλιέργει τοῦτο, ἀντιγράφω ἐκ τοῦ Περιοδικοῦ του «τῆς Ἐκπαιδ», τμῆμα γεγραμμένον ὑπὸ τοῦ ἰδίου καὶ ἀναφερόμενον εἰς τὴν αὐτενέργειαν τοῦ μαθητοῦ κατὰ τὴν διδασκαλίαν.

«Δεκάτη ἀρετή, λέγει, τοῦ νέου ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος εἶναι ἡ ἰδιαιτέρα ἐπιμέλεια τοῦ διδασκάλου πρὸς τὴν αὐτενέργειαν, πρὸς τὴν αὐτοβοήθειαν καὶ διδασκαλίαν τοῦ μαθητοῦ. Ὅτι δύνανται, μόνο οἱ μαθηταὶ νὰ εἴπωσι, νὰ εὕρωσι. νὰ δείξωσι, δὲν πρέπει νὰ λέγηται ἢ δεικνύηται παρὰ τοῦ διδασκάλου. Καθὼς εἰς τὴν φυσικὴν ἀνατροφὴν ἡ πρόσληψις τῶν τροφῶν, ἡ μάσησις αὐτῶν καὶ ἡ ἐπεξεργασία πρέπει νὰ γίνηται ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ τρεφομένου, ἵνα τραφῇ καὶ αὐξηθῇ οὗτος, οὕτω καὶ εἰς τὴν ψυχικὴν ἀνατροφὴν οἱ μαθηταὶ δὲν πρέπει νὰ εἶναι δοχεῖα εἰς ἃ ὁ διδάσκαλος νὰ ρίπτῃ παντοίας γνώσεις, ἀλλὰ πρόσωπα αὐτενεργὰ ἐξετάζοντα κα παρατηροῦντα μετ' αὐτοτελείας καὶ ἀνεξαρτησίας τὰ πράγματα ἐκφραζόμενα ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῶν γλώσσῃ καὶ διὰ τῶν ἰδίων αὐτῶν λέξεων.

Τὸ σπουδαιότατον κατὰ τὴν διδασκαλ αν δὲν εἶναι τόσον αἱ ἀλήθειαι, ἃς διδάσκεται ὁ μαθητής, ὅσον ὁ τρόπος καθ' ὃν αὐτὸς μόνος μανθάνει καὶ εὑρίσκει τὰς ἀληθείας.

Καὶ διὰ τοῦτο πρὶν δοθῇ ἡ ἀλήθεια πρέπει δι' αὐτὴν νὰ σκεφθῇ πρῶτος ὁ μαθητὴς καὶ νὰ κοπιάσῃ. Εἶναι ἀνάγκη ἔγραφε νὰ ὑποστηρίξωμεν τὴν αὐτενέργειαν καὶ αὐτανάπτυξιν τοῦ μαθητοῦ, ἣν ὡς ὁρμέμφυτον ἔθηκεν αὐτῷ ἡ φύσις. Τὸ νὰ λέγῃ τις εἰς τὸν μαθητὴν πρότερον τὸ μάθημα καὶ ἔπειτα νὰ ἀπαιτῇ νὰ ἐπαναλάβῃ αὐτὸ οὗτος, ἐξασθενεῖ τὴν πρὸς αὐτοανατροφὴν καὶ αὐτανάπτυξιν φυσικὴν τοῦ ἀνθρώπου τάσιν, στερεῖ αὐτὸν τῆς χαρᾶς, ἥτις πηγάζει ἐκ τῆς ἐντάσεως τῶν δυνάμεων καὶ τῆς συναισθήσεως τῆς ἐπιτυχίας, χαλαροῦται ἡ προσοχή του, ἥτις ποιεῖ τὰς ἐντυπώσεις ζωηρὰς καὶ πλήρεις καὶ δὲν συνηθίζει ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν αὐτοβοήθειαν ἥτις εἶναι τὸ στήριγμα καὶ κόσμημα αὐτοῦ καὶ ἡ ἀσφαλὴς ἐγγύησις τῆς ἐν τῷ βίῳ τελεσφόρου αὐτοῦ δράσεως».

Καὶ τοιοῦτος μὲν ὁ Π. Π. Οἰκονόμος, ὡς μεταρρυθμιστής, ὡς διδάσκαλος, ὡς συγγραφεύς.

Ἀλλ' ὅτι εἶνε ἄξιον ἀκόμη περισσοτέρας προσοχῆς ὡς πρὸν τὸν Π. Π. Οἰκονόμον, εἶναι ὁ Οἰκονόμος ὡς Ἄνθρωπος, ὡς Προσωπικότης.

Ἀναπολῶν τὴν μετ' αὐτοῦ συναναστροφήν μου κατὰ τὰ ἔτη καὶ δὴ τὰ τελευταῖα τῆς μετ' αὐτοῦ στενωτέρας γνωριμίας μου καὶ ἐξετάζων τὴν ἐντύπωσιν τὴν ὁποίαν ἡ προσωπικότης του ἀφῆκεν εἰς ἐμέ, εὑρίσκω ὅτι κατ' ἐξοχὴν εἰς πᾶσαν πρᾶξίν του καὶ πάντα λόγον του διακρίνει τὸν Οἰκονόμον: Πίστις ἀδιάσειστος ὅτι μόνον διὰ τῆς ὑγιοῦς καὶ ὀρθῆς ἐκπαιδεύσεως, ἰδίᾳ δὲ τῆς Δημοτικῆς, θὰ ἀνυψωθῇ καὶ θὰ εὐτυχήσῃ ἡ Ἑλλάς, καὶ ὅτι μόνον ἐμπνευσμένοι διδάσκαλοι προερχόμενοι ἐκ διδασκαλείων τελείως ὠργανωμένων δύνανται νὰ γίνωσι τὰ ἐκλεκτὰ ὄργανα τῆς Ἱερᾶς ταύτης ἀποστολῆς.

«Πόθον ἄλλον δὲν ἔχω διακαέστερον, ἔλεγεν εἴς τινα πρὸς τοὺς διδασκάλους ὁμιλίαν του τῷ 1911, ἢ νὰ ζήσω καὶ ἴδω καλύτερν λειτουργοῦνια τὰ σχολεῖα τῆς Πατρίδος μου».

Πρὸς ἐπιτυχίαν δὲ τοῦ πόθου τούτου διεξήγαγε μακροὺς καὶ τραχεῖς ἀγῶνας, οὓς βλέπει τις ἐν τῷ Περιοδικῷ αὐτοῦ «τῇ Ἐκπαιδεύσει» κατὰ πάσης προσπαθείας τῆς Πολιτείας ὅπως προσδώσῃ εἰς τὸν Λαὸν διδασκάλους κατωτέρας μορφώσεως. Διὰ τοῦτο τὰ ὑποδιδασκαλεῖα δὲν ἐθεώρει ἐργαστήρια ἄξια ἵνα παρασκευάσωσι διδασκάλους, ἱκανοὺς ὅπως διαφωτίσωσι καὶ ἀνυψώσωσι τὸν Λαὸν καὶ ἐπολέμησε λυσσωδῶς τὴν ἵδρυσιν τούτων. Ὡσαύτως τοὺς γραμματοδιδασκάλους, τοὺς ὁποίους εἰς πᾶσαν εὐκαιρίαν ἐχειροτόνει τότε ἡ Πολιτεία διδασκάλους τῶν Ἑλληνοπαίδων, ὁ Οἰκονόμος ἀπεκάλεσε πρῶτος «ἀρουραίους» τῆς παιδικῆς ψυχῆς, τοὺς δὲ ἐκ τῶν κατωτέρων Γυμνασιακῶν τάξεων προερχομένους ὑποδιδασκάλους ἐθεώρει προσωρινοὺς καὶ ἤθελε νὰ εἶναι ἕτοιμοι, ἢ νὰ μετεκπαιδευθῶσιν εἰς τὰ Διδασκαλεῖα ἢ νὰ παραχωρήσωσι τὴν θέσιν των εἰς τοὺς ἐκ τῶν Διδασκαλείων προερχομένους.

Ἐπίσης λυσσωδῶς ἐπολέμησε πᾶσαν προσπάθειαν τῆς Πολιτείας ὅπως διὰ λόγους Οἰκονομίας περικόψῃ καὶ ἐλαττώσῃ τὸν μισθὸν καὶ τὰς ἀποδοχὰς τῶν Δημοδιδασκάλων.

Καὶ ἦτο ἐπόμενον. Ἐκεῖνος ὅστις συνειργάσθη μετὰ τοῦ Πετρίδου τῷ 1878 εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ νόμου ΧΘ! περὶ τοῦ Διδασκαλείου Ἀθηνῶν καὶ ὥρισεν ὡς μισθὸν τῶν πρωτοβαθμίων Δημοδιδασκάλων τῶν διοριζομένων ὡς Διευθυντῶν εἰς τὰ Πρότυπα Σχολεῖα τῶν Διδασκαλείων καὶ εἰς τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα Ἀθηνῶν, Πειραιῶς, Πατρῶν, Σύρου καὶ Κερκύρας 180 δραχμὰς μηνιαίως μὴ συμπεριλαμβανομένων καὶ ἄλλων 140 μηνιαίως ἐκ διδάκτρων καὶ ἐνοικίου, ἦτο ἐπόμενον ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀνεχθῇ περικοπὴν καὶ ἐλάττωσιν τῶν ἀποδοχῶν τῶν Δημοδιδασκάλων.

Καὶ εἰς τὸν Α! καὶ Β! τόμον τῆς Ἐκπαιδεύσεως βλέπει τις ὁπόσον ἠγωνίσθη ὑπὲρ τῶν Δημοδιδασκάλων καὶ κατὰ τῆς ἀγραμματωσύνης τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ.

«Ἂν τὸ Ἔθνος τρύχηται, ἔγραφε μεταξὺ τῶν ἄλλων εἰς τὴν «Ἐκπαίδευσιν» τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1892», ὑπὸ οἰκονομικῆς στενοχωρίας, ἂς ἐλαττωθῶσιν οἱ παχεῖς μισθοὶ ἄλλων ὑπαλλήλων, ὄχι ὅμως τῶν Δημοδιδασκάλων, τῶν ὁποίων τοὺς κόπους καὶ τὴν στενοχωρίαν καὶ μὲ διπλάσιον μισθὸν τοῦ ὑπάρχοντος πρέπει νὰ ἀνταμείψῃ ἡ Πολιτεία.

Ὡσαύτως κατά τινα συνεδρίαν ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Ὑπουργοῦ πρὸς περικοπὴν τοῦ μισθοῦ τῶν Δημοδιδασκάλων κατὰ 20 ο/ο Ὁ Οἰκονόμος ἐπαναλαμβάνων τοὺς λόγους μεγάλων Εὐρωπαίων παιδαγωγῶν εἶπε «Ἂν δὲν δύνασθε νὰ βελτιώσητε τὴν θέσιν τῶν Δημοδιδασκάλων, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπιτρέπεται νὰ χειροτερεύσητε αὐτήν. Φροντίσατε νὰ μὴ πεινῶσιν οἱ Διδάσκαλοι. Τὸ ἔργον των εἶναι κοπιῶδες καὶ ἀνιαρὸν καὶ ὑποσκάπτει τὴν ὑγείαν αὐτῶν

Καθῆκον ἔχουσι καὶ ἡ Κυβέρνησις καὶ αἱ Δημοτικαὶ Ἀρχαὶ καὶ αἱ Οἰκογένειαι νὰ ἔλθωσιν εἰς ὑποστήριξιν τῶν Διδασκάλων, ὅπως οὗτοι ἀπερίσπαστοι ἀπὸ μερίμνας τοῦ βίου δύνανται νὰ ἀφιερώνωνται μεθ' ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ θείου ἔργου των».

Περιττὸν νὰ προστεθῇ ὅτι οἱ λόγοι του οὗτοι καὶ ἡ δύναμις τῆς προσωπικότητός του, ἐματαίωσαν τὴν ἀπόπειραν ταύτην.

Καὶ κατὰ τὰ τελευταῖα δ' ἀκόμη ἔτη τῆς ζωῆς του ὁ Οἰκονόμος ἔπασχε δεινῶς πληροφορούμενος ὅτι τὰ Σχολεῖα δὲν προάγονται λόγῳ Οἰκονομιῶν, ὅ,τι δὲν προάγονται οἱ Διδάσκαλοι ἐπίσης λόδῳ Οἰκονομιῶν, ὅτι δὲν ἐπληροῦντο αἱ κεναὶ θέσεις τῶν πολυταξίων Σχολείων, ἢ ὅτι αἱ πιστώσεις ἐχορηγοῦντο μὲ τὸ σταγονόμετρον διὰ τὴν λειτουργίαν καὶ αὐτῶν τῶν μονοταξίων, ἐκάκιζε δὲ μάλιστα ἡμᾶς τοὺς νεωτέρους διότι, δὲν ἀνελαμβάνομεν τὸν δίκαιον ὑπὲρ τῆς Δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀγῶνα.

Ὁ Οἰκονόμος τόσον ἠγάπα τοὺς διδασκάλους, τόσον ᾐσθάνετο ἑαυτὸν εὐτυχῆ, τόσον ἠνδροῦτο ἡ ψυχή του ὅταν εὑρίσκετο μεταξὺ αὐτῶν, ὥστε ἔλεγέ ποτε εἰς ἔκτακτον συνέλευσιν τῶν λειτουργῶν τῆς Μ. Ἐκπαιδεύσεως, καθ' ἣν κληθεὶς ἀνέπτυξε τὴν νέαν του πρακτικωτάτην μέθοδον πρὸς διδασκαλίαν τῶν Ἀρχαίων Ἑλληνικῶν: «Διδάσκαλος ὢν καὶ ἐγώ, αἰσθάνομαι τὴν ζωήν μου σφύζουσαν θερμότερον ὅταν εὑρίσκωμαι μεταξὺ διδασκάλων καὶ μάχωμαι ὑπὲρ Ἐκπαιδευτικῶν ζητημάτων ἀνδρειότερον, ὅταν συστρατιώτας ἔχω τοὺς λογάδας διδασκάλους τοῦ Ἔθνους. Δικαιολογῶν δ' εὐφυέστατα τὰ βέλη του κατὰ τῶν ἀντιτιθεμένων εἰς τοὺς ὑπὲρ τῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀγῶνάς του ἔλεγε: «Μὴ λησμονῆτε ὅτι ὁ λόγος διέρ-

χεται διὰ καρδίας, ἥτις εἶνε πλήρης πικριῶν καὶ γίνεται ἀφ' ἑαυτοῦ πικρὴ ὡς γίνεται καυστικὸς ὁ ἄνεμος ὅστις διέρχεται διὰ τῆς διακεκαυμένης ζώνης:

Τὴν ἀγάπην του δὲ ταύτην πρὸς τοὺς διδασκάλους πολλάκις ἀπέδειξε διὰ θυσίας καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου συμφέροντος καὶ αὐτῆς τῆς θέσεώς του. Αὐτὸς ἐπροστάτευσε τοὺς δημοδιδασκάλους εἰς τὴν θύελλαν, ἥτις ἐνέσκυψεν κατὰ τὴν Κυβερνητικὴν μεταβολὴν τοῦ 1885 καὶ τοῦ 1889.

Αὐτὸς ὑπῆρξεν ὁ συντάκτης τοῦ πρώτου Διατάγματος περὶ προαγωγικῶν ἐξετάσεων τῶν Δημοδιδασκάλων.

Γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν σχολείων ὢνκατὰ τὸ 1889, ἐδέχθη ἡμέραν τινὰ τὴν ἐπίσκεψιν ἑνὸς βουλευτοῦ, ὅστις τῷ ἐνεχείρησε κατάλογον ἀπολυομένων διδασκάλων.'Ο Οἰκονόμος ἠρώτησε τὸν βουλευτὴν τότε: «Καὶ τί ἔπραξαν, Κύριε βουλευτά, οἱ διδάσκαλοι αὐτοί, ἵνα τοὺς ἐπιβάλωμεν τὴν κεφαλικὴν ποινήν, ἣν ζητεῖτε;» «Δὲν σοῦ ἐπιτρέπω νὰ ἐρωτᾷς, ἀπήντησεν ὁ ἁπλοῦς καὶ ἀφελὴς ἐκεῖνος βουλευτής!» «Κύριε βουλευτά, εἶπε τότε ὁ Οἰκονόμος, ἐὰν οἱ διδάσκαλοι δὲν ἔκαμαν τίποτε, δὲν δύνασθε οὔτε σεῖς, οὔτε ὁ Ὑπουργός, οὔτε ὁ Πρωθυπουργός, οὔτε ὁ Βασιλεύς, οὔτε ὁ Θεός, ὅστις δέν κάμνει ποτὲ κακόν, νὰ τοὺς παύσῃς». Καὶ ἔλεγε ταῦτα ὁ Οἰκονόμος διότι οὐδεμία μεταβολὴ ἦτο νόμιμος, ἐὰν δὲν ἦτο προσυπογεγραμμένη ὑπὸ τοῦ Γεν. ἐπιθ. τῶν δημοτ. σχολείων. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι διὰ τὴν στάσιν του ταύτην ὁ Οἰκονόμος μετετέθη ἐκ τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου εἰς τὸ Διδασκαλεῖον τῶν Ἀθηνῶν ὡς Διευθυντης ἀλλ' οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι οὗτος διὰ τῆς στάσεώς του ταύτης καὶ διὰ τῆς διδασκαλίας του καὶ διὰ τῶν ἀγώνων του ἔσπειρε τὸν σπόρον τῆς ἀπελευθερώσεως τῶν δημοδιδασκάλων ἀπὸ τοὺς ὄνυχας τῆς πολιτικῆς καὶ ὅτι εἶναι ὁ πρόδρομος ιοῦ ΒΤΜΘ' νόμου τοῦ 1895 ὅστις μὲ τὴν ἐπιθεώρησιν τῶν σχολείων, μὲ τὰ ἐποπτικὰ συμβούλια καὶ τὰς ἄλλας αὐτοῦ διατάξεις ἐμονιμοποίησε τοὺς μέχρι τότε σχεδὸν φερεοίκους καὶ νομάδας δυστυχεῖς διδασκάλους.

Ἄλλο σπουδαιό ερον χάρισμα, ὅπερ χαρακτηρίζει τὸν Π. Π. Οἰκονόμον, εἶνε πρωτοτυπία πνεύματος καὶ σπινθηροβόλος εὐφυΐα, γνωρίσματα μὴ ἐγκαταλειπόντα αὐτὸν μέχρι τῆς τελευταίας του ἡμέρας, καθ' ἣν εἶδε τὸ φῶς τοῦ Ἡλίου ἐν τῷ Κόσμῳ τούτῳ.

Ποσάκις εἰς τὰς μακρὰς τοῦ χειμῶνος νύκτας ἢ τὰ ψυχρὰ ἀπογεύματα, καθ' ἃ ἦτο ἠναγκασμένος γέρων ἤδη ὤν, νὰ οἰκουρῇ, δὲν ἐθαυμάσαμεν, ὅσοι εἴχομεν τὴν εὐτυχίαν νὰ συντροφεύωμεν αὐτόν, τὰ εὐφυολογήματά του καὶ τοὺς ὡς ἀκάκου παιδίου χαριεντισμούς του, τὰς περὶ προσώπων καὶ πραγμάτων κρίσεις του, πλήρεις Ἀττικοῦ, ἀλλὰ καὶ ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ εἴπω Γορτυνιακοῦ ἅλατος, κρίσεις αἵτινες διήνοιγον τὰς σκέψεις ἡμῶν εἰς σημεῖα τὰ ὁποῖα οὐδέποτε οἱ νεώτεροι ἡμεῖς εἴχομεν κρίνει σοβαρᾶς προσοχῆς ἄξια!

Δὲν εἶναι ὑπερβολή, φρονοῦμεν ἀλλὰ ἀπόδοσις δικαιοσύνης ἂν εἴπῃ τις ὅτι μεταξὺ τοῦ παιδαγωγικοῦ Κόσμου τῆς παρελθούσης γενεᾶς ὁ Π. Οἰκονόμος εἶναι τὸ πρωτοτυπώτερον καὶ γονιμώτερον πνεῦμα μετ' εὐρείας παιδαγωγικῆς, Φιλολογικῆς καὶ Φιλοσοφικῆς μορφώσεως, δημιουργῆσαν ἀληθὲς καὶ πλῆρες ἐθνικὸν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα καὶ ἀνοῖξαν εἰς τοὺς ἀπειροπληθεῖς μαθητάς του τῆς Μέσης καὶ Δημοτικῆς κυρίως Ἐκπαιδεύσεως, πλείστας νέας καρποφόρους κατευθύνσεις, ἰδίᾳ ἐν τῇ Ἐκπαιδευτικῇ πράξει.

Ὁ Π. Π. Οἰκονόμος, Κυρίαι καὶ Κύριοι μέγας ἀπόγονος γενεᾶς ὅλης ἡρώων, μοχθησάντων ὑπὲρ τῆς Ἐλευθερίας τῆς Ἑλλάδος ὑπῆρξεν ἀντάξιος Ἐκείνων μαχητὴς ἐν τῷ εἰρηνικῷ πεδίῳ καταυγάσας τὸν νοῦν καὶ περικοσμήσας τὸ ἦθος τῶν ἐμπνευσμένων ἀναπλαστῶν καὶ παρασκευαστῶν τῶν νέων γιγαντομάχων τοῦ 12 καὶ 13 τοῦ 17 ἕως τοῦ 22» Ἐν τῷ εἰρηνικῷ δὲ τούτῳ ἀγῶνί του ὑπῆρξεν ἀριστοτέχνης ἐν τῇ διδασκαλίᾳ, δεξιοτέχνης ἐν τῷ καλάμῳ καὶ ἀριστοτέχνης ἐν τῇ Ρητορικῇ. Οὐδεὶς συνεκίνησε κατὰ τὴν διδασκαλίαν τόσον τοὺς μαθητάς του καὶ οὐδεὶς ἠδυνήθη νὰ ἀναπτύξῃ τόσον τὴν αὐτενέργειαν αὐτῶν. Πολλάκις μία ἐπίσχεσις τῆς φωνῆς, εἷς χρωματισμὸς αὐτῆς, εἷς μορφασμός του, μία χειρονομία τοὔλεγον τόσα, ὅσα καμμία γλῶσσα δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκφράσῃ. Ἀλλὰ καὶ ὅταν ἔγραφεν, ἔγραφε μὲ τόσην χάριν, τόσην σαφήνειαν, τόσην λογικήν, τόσην πειθώ, ὥστε ἀνεγινώσκετο ἀπλήστως ὑπὸ πάντων. Ὅταν δ' ὁ Οἰκονόμος ὡμίλει δημοσίᾳ, πεπροικισμένος ὡς ἦτο μὲ τοῦ Θεοῦ τὰ φυσικὰ καὶ πνευματικὰ δῶρα καὶ τῶν Μουσῶν τὴν εὐλογίαν «τίς ἀκούειν ἐκείνου οὐκ ἂν ἐπελάθετο συμφορᾶς εὐθὺς» ἵνα κατὰ Γεώργιον τὸν Σχολάριον ὁμιλήσωμεν «τίς οὐκ ἂν ἐτέρφθη;»

Ὁ Π. Π. Οἰκονόμος ὑπῆρξε ἐξαιρετικὴ παιδαγωγικὴ προσωπικότης μὲ κῦρος καὶ ἐπιβολὴν λόγῳ τῆς Παιδαγωγικῆς του ἰδιοφυΐας, καὶ τοῦ πλούτου τῶν ἀρετῶν του, θαυμαζόμενος καὶ ἐπαινούμενος παρὰ ἐχθρῶν καὶ φίλων.

Ὁ Π. Π. Οἰκονόμος ὑπῆρξε τὸ ἀγλάϊσμα καὶ τὸ καύχημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ κόσμου ἰδιαίτατα δὲ τοῦ δημοδιδασκαλικοῦ, ὑπῆρξεν ὁ ἀναμαμφφωτής, ὁ μεταρρυθμιστὴς καὶ προδοποιὸς τῶν νεωτέρων ἐκπαιδευτικῶν ἀντιλήψεων χαράξας ἰδίαις χερσὶ χρυσᾶς σελίδας ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκπαιδεύσεως, καὶ καταλαβὼν ἐπαξίως περίλαμπρον θέσιν ἐν τῇ πλειάδι τῶν Μεγάλων τοῦ Ἔθνους Διδασκάλων. Εἶναι κρῖμα ὅτι μία τοιαύτη παιδαγωγικὴ μεγαλοφυΐα δὲν ἐχρησιμοποιήθη, ὡς ἔπρεπε. πρὸς δόξαν καὶ εὐλογίαν τῆς Ἑλληνικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Τοιοῦτον ἐν πενιχρᾷ σκιαγραφίᾳ Κυρίαι καὶ Κύριοι, τὸ ἔργον καὶ ἡ δρᾶσις τοῦ πολυσεβάστου Διδασκάλου, μέχρι σχεδὸν τῆς 12 Ἰουλίου ἐ. ἔ., καθ' ἣν παρέστησαν συγκηδεύοντες τὸ θνητόν του σκήνωμα εἰς τὴν τελευταίαν του κατοικίαν ὅλου τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ κόσμου ἀντιπρόσωποι καὶ ἄπειρον ἐκλεκτὸν τῆς Ἀθηναϊκῆς Κοινωνίας πλῆθος, εὐλογοῦντες τὸ ὄνομα τοῦ ἐκλιπόντος πλήρους ἡμερῶν καὶ δόξης Μεγάλου διδασκάλου τῶν Ἑλλήνων διδασκάλων.

Εἰς τὰς κρισίμους στιγμὰς σήμερον τῆς ἐκ βάθρων σειομένης Ἑλληνικῆς Κοινωνίας, εἴθε οἱ Ἕλληνες διδάσκαλοι νὰ ἐμπνέωνται καὶ νὰ ἀντλῶσι διδάγματα ἐκ τῆς πολυσχιδοῦς δράσεως τοῦ Οἰκονόμου.

Εἴθε ἡ ἀγάπη του πρὸς τὸ σχολεῖον καὶ τὸ παιδίον νὰ θερμαίνῃ πάντοτε καὶ νὰ ζωογονῇ τὰς προσπαθείας των.

Εἴθε ἡ μνήμη τῆς παλλεύκου καὶ πλήρους ζωῆς ἐπιστημονικῆς σταδιοδρομίας του νὰ ἐμφωλεύῃ ὡς πολύτιμον παράδειγμα καὶ ὑπογραμμὸς εἰς τὰ στέρνα πάντων ἡμῶν τῶν νεωτέρων τῆς Παιδείας σκαπανέων.

Εἴθε τὸ ὄνομά του ἀνάγραπτον ἐν τῇ συνειδήσει ἡμῶν νὰ τιμᾶται, τὰ δὲ αἰώνια ἰδανικά, τὰ ὁποῖα τὴν μεγάλην ψυχὴν ἐκείνου ἐπλήρουν, νὰ ἐμπνέωσι καὶ νὰ καθοδηγῶσι πάντας ἐκείνους, οἵτινες τὸ θειότερον τῶν ἐπαγγελμάτων καὶ τὸ ἱερώτερον τῶν ἔργων ἐξέλεξαν ὡς μοναδικὸν σκοπὸν τοῦ βίου των.

Μαθηταὶ καὶ συνεργάται, φίλοι καὶ θαυμασταὶ τοῦ Παν. Οἰκονόμου, ἐγερθῶμεν ἐπὶ 1' τῆς ὥρας καὶ ἐν σιγῇ, τιμήσωμεν τὴν μνήμην τοῦ παρελθόντος Πατριάρχου τοῦ σημερινοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας Κόσμου.

Η ΕΚΛΟΓΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΩΝ

Ἀγαπητὸν Βῆμα,

Ἀπ' τὴ σελίδα τῶν «σημειωμάτων» σου, ἔπεσε στὰ μάτια μου ἡ ἐπιθυμία σου ν' ἀνοιχτῇ συζήτηση ἀναφερομένη στὴν ἐκλογὴ Ἐπιθεωρητῶν τῆς Δημοτικῆς μας Ἐκπαιδεύσεως, ἐπειδή, καθὼς λέγεις, οἱ μετεκπαιδευόμενοι, ἀποβλέπουν μόνον στὴν «Ἐπιθεωρητικοποίηση» καὶ γι' αὐτὸ ἔχουν ὑποβληθῆ στὸ Ἐκπαιδευτικὸ Συμβούλιο (400 αἰτήσεις μετεκπαιδευθέντων γιὰ τὴ θέση τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, ἐγώ, δὲν πρέπει νὰ εἶναι ὁ μοναδικὸς σκοπὸς τούτων νὰ γίνουν Ἐπιθεωρηταὶ ἀλλὰ σκοπὸς πιὸ εὐρύτερος, γενικώτερος καὶ οὐσιαστικώτερος).

Καὶ συμφωνῶ μὲν πληρέστατα δὲ τὴ γνώμη σου αὐτή, ἀλλὰ νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃς σὲ παρακαλῶ, νὰ ἐκφράσω κι' ἐγὼ ἐλεύθερα τὴ γνώμη μου ἀπὸ τὶς στῆλες σου, ἀφοῦ μοῦ δίνεται εὐκαιρία.

Ἀλήθεια λοιπόν, εἶναι ὅπως λέγεις, οἱ μετεκπαιδευόμενοι. νὰ μὴν ἀποβλέπουν μόνον στὴν «Ἐπιθεωρητικοποίηση», ἀλλὰ σὲ πιὸ (εὐρύτερο γενικώτερο καὶ οὐσιαστικώτερο σκοπό). Ἂς δοῦμε ὅμως, ἂν μόνον ἐκεῖνοι ποὺ μετεκπαιδεύονται, μποροῦν νὰ φτάνουν σὲ τοιοῦτον πνευματικὸν ἐπίπεδον, ποὺ νὰ τοὺς ἐπιτρέπει νὰ ἐπιδιώκουν τὴ θέση τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ. Κατὰ τὴν ταπεινή μου βέβαια γνώμη, δὲν ἀποκλείεται καὶ ὁ μὴ μετεκπαιδευθεὶς νὰ εἶναι ἀνώτερος κατὰ τὸ πνεῦμα, καὶ γενικὰ καταλληλότερος γιὰ τὴ θέση τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, ἀπὸ τὸν μετεκπαιδευθέντα. Καὶ δὲν ἀποκλείεται, γιατὶ ὑπάρχουν τόσα σήμερα βιβλία, ποὺ ἂν θελήσῃ κανείς, μὲ τὴν αὐτοτέλεια καὶ αὐτενέργεια, μπορεῖ νὰ φτάσῃ σὲ τοιοῦτον πνευματικὸν ἐπίπεδον, ποὺ νὰ τοῦ ἐπιτρέπῃ νὰ συναγωνισθῇ τὸν μετεκπαιδευθέντα καὶ νὰ καταλάβῃ τὴ θέση τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ. Καὶ δυνατὸν νὰ μοῦ ἀπαντήσῃ ἕνας ἐνιστάμενος ἔτσι: (ἐλάχιστοι ἴσως νὰ βρίσκωνται τέτοιοι μὴ μετεκπαιδευθέντες·) ἀλλὰ θὰ τοῦ ἐπαναλάβω ὅτι δὲν πρέπει ν' ἀποκλείσωμε τὴν ὑπόθεση αὐτή, ἀλλὰ περισσότερο νὰ ὑποθέτωμε ὅτι θὰ ὑπάρχουν τέτοιοι συνάδελφοι.

Ἂν λοιπόν, λάβωμε ὑπ' ὄψει τὴν παραπάνω γνώμη νά! πῶς πρέπει νὰ γίνεται ἡ ἐκλογὴ τῶν Ἐπιθεωρητῶν: νὰ προκηρύσσῃ τὸ ἐκπαιδευτικὸ Συμβούλιο διαγωνισμό, γιὰ τὴν πλήρωση τῆς τυχὸν κενῆς θέσεως Ἐπιθεωρητοῦ, στὸν ὁποῖον νὰ ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ λαβαίνουν μέρος ὅλοι οἱ ἐπιθυμοῦντες δάσκαλοι, μετεκπαιδευθέντες καὶ μή. ἀρκεῖ οἱ δάσκαλοι αὐτοὶ νὰ ἔχουν συμπληρώσει τοὐλάχιστον ὀχταετῆ ὑπηρεσία. Ἔτσι ἂν γίνεται ἡ ἐκλογή, θὰ πλουτίζεται μὲ περισσότερα στοιχεῖα δικαιοσύνης καὶ ὀρθότητος. Δυστυχῶς, ὅπως γίνεται σήμερα, μὲ τὴν ὑποβολὴ δηλαδὴ τῶν αἰτήσεων, ὄχι μόνον τὸ Ἐκπαιδευτικὸ Συμβούλιο δυσκολεύεται νὰ ἐκλέξῃ, ἀλλὰ καὶ πολλὲς φορὲς ἐκλέγονται ὄχι οἱ ἱκανοί... Ἀνάγκη ὅμως νὰ τονίσω ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ ποὺ θὰ κρίνῃ τοὺς συναγωνιζομένους δασκάλους, πρέπει νὰ ἀποτελεῖται ἀπὸ ἄριστους παιδαγωγοὺς τῆς Ἑλλάδος, οἱ ὁποῖοι νὰ ἐκτελοῦν ἀναπηρέαστα τὸ διαγωνισμὸ καὶ νὰ προσέχουν πολύ, ἀφοῦ θὰ ἔχουν στὴ διάθεσή τους χρονικὸ διάστημα, τοὐλάχιστο, δέκα (10) ἡμερῶν.

Ποιμενικὸν - Διδυμοτείχου 13-12-31

Δ. Ι. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΣΤΑΣΗ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. συνάδελφοι νὰ μὴ στέλνουν χρήματα, εἴτε πρὸς τὴν Ὁμοσπονδία εἴτε πρὸς τὸ Δ. Βῆμα, μέσα σὲ γράμματα ἁπλᾶ ἢ συστημένα.

Κάθε ἔμβασμα πρέπει νὰ στέλνεται μόνο μὲ ταχ)κὴ ἐπιταγή, ὅσο μικρὸ κι' ἂν εἶναι, ἢ μὲ γράμματα δεδηλωμένης ἀξίας. Γιὰ τὴν ἀπώλεια χρημάτων, ποὺ δὲν ἐστάλησαν μὲ ἐπιταγή, ἢ μὲ γράμματα δεδηλωμένης ἀξίας, δὲν εὐθύνεται ἡ Ὁμοσπονδία.

Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Ὅποιος συνάδελφος θέλει νὰ διευθύνῃ ἀποτελεσματικὰ ἕνα μονοτάξιο ἂς συμβουλεύεται τὸ ἄριστο βιβλίο τοῦ κ. *Π. Παρασκευοπούλου*, «Ὀργανισμὸς Μονοταξίου» δρ. 55.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΛΙΓΕΣ ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΟΥ ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Τοῦ συναδ. Θ. Ι. ΚΑΣΤΑΝΟΥ

Στὴν ἐποχή μας ποὺ πολὺ σωστὰ μπορεῖ νὰ χαραχτηριστῇ σὰν τὴν ἐποχὴ τῆς πιὸ ἀπότομης, ἐπαναστατικῆς ἀνατροπῆς τῶν ἀνθρώπινων ἀξιῶν, ἐπιστημονικῶν, κοινωνικῶν καλλιτεχνικῶν κλπ., στὴν πιὸ ἀνήσυχη ἐποχὴ ποὺ ζῆ ἡ ἀνθρωπότητα δὲ μποροῦσε τὸ σχολεῖο μὲ τὰ προβλήματά του νὰ μὴ συρθῇ μέσα στὴ δίνη τῶν ἰδεολογικῶν ἀγώνων, δὲ μποροῦσε νὰ κρατηθῇ στὸ περιθώριο τῆς ἀνθρώπινης ἀνησυχίας. Ὄχι μόνο δὲν ἔμεινε ἔξω ἀπὸ τὴ δίνη καὶ μακριὰ ἀπὸ τὴν ἀνησυχία ἀλλὰ βρέθηκε στὸ κέντρο της. Γιὰ τὸ σχολεῖο ἀνησύχησε σὲ μεγάλο βαθμὸ ἡ συνείδηση τοῦ ἀνθρώπου. Καὶ πολὺ σωστά, γιατὶ εἶναι ἕνα γεγονὸς ποὺ τὸ διδάσκουν ἡ ἱστορία τοῦ πολιτισμοῦ καὶ εἰδικώτερα τῆς παιδαγωγικῆς πὼς στὸ σχολεῖο συγκεντρώνεται τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς καὶ ἀπ' τὸ σχολεῖο πάλι σὰν τὴν πιὸ συγκεντρωτικὴ ἑστία ξεχύνεται τὸ πνεῦμα πιὸ διάφανο καὶ πιὸ πλούσιο στὸν πολυσύνθετο κοινωνικὸ ὀργανισμό.

Ἤταν πολὺ φυσικὸ νὰ ἀνησυχήση καὶ ἡ νεοελληνικὴ σκέψη γιὰ τὸ ἑλληνικὸ σχολεῖο. Καὶ σὲ μᾶς δυὸ κόσμοι βρέθηκαν σὲ ἀπεγνωσμένο ἀγῶνα. Ὁ παληὸς καὶ ὁ καινούργιος. Ὁ καθαρευουσιανισμὸς μὲ τὸ δημοτικισμὸ στὴ γλωσσικὴ του σημασία. Ὁ Ἑρβαρτιανισμὸς μὲ τὴν ἰδέα τοῦ σχολείου ἐργασίας. Ὁ καινούργιος κόσμος μὲ ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις του ἔχοντας ὁλότελα ψυχολογημένες τὶς βάσεις του, πατώντας γερὰ πάνω στὴ σημερινὴ ἑλληνικὴ πραγματικότητα, ὁλότελα μέσα στὴ ζωή, χτυπᾶ ἀλύπητα στὸ σαθρὸ παλιὸ οἰκοδόμημα καὶ δὲν τοῦ μένουν παρὰ λίγα ἀκόμα χτυπήματα γιὰ νὰ τὸ σωριάση σὲ συντρίμματα. Στὴν πολεμική του αὐτὴ δὲν μπορεῖ νὰ κατηγορηθῇ ὁ καινούργιος κόσμος γιὰ ἀστοργία ἐνάντια στὸν παλιὸ ποὺ τὸν γέννησε, οὔτε γιὰ ἀσέβεια καὶ ἀγνωμοσύνη, οὔτε πὼς δὲν ἀναγνωρίζει τὸ παρελθόν.

Ὁ καινούργιος κόσμος ἔχει ξάστερη συνείδηση πὼς ἡ ζωὴ δὲν εἶναι παρὰ μιὰ ἀδιάκοπη σειρὰ γεγονότων, ποὺ τὰ ἀκρινὰ μέλη της ἔχουν αἰτίες τὰ προηγούμενα, κατανοοῦνται μόνο μὲ τὴ συνείδηση τῆς ἀναμεταξύ τους σχέσης, καὶ δυναμένουν καὶ γίνονται αἰτίες νέων ἀποτελεσμάτων ποὺ μέσα τους περιέχεται ζωὴ τῶν περασμένων μελῶν καὶ ποὺ γίνονται συντελεστικὸς παράγοντας στὴ νέα δημιουργία. Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ ἀρνηθῇ τὸ παρελθὸν οὔτε σὰν ὕλη οὔτε καὶ σὰν ἰδέα. Ὑπάρχομε γιατὶ ἄλλες γενιὲς μπροστὰ ἀπὸ μᾶς ὑπῆρξαν, σκεπτόμαστε γιατὶ πρωτύτερα ἀπὸ μᾶς ὅλη ἡ ἀνθρωπότητα σκέφτηκε. Ἡ σκέψη μας καθορίζεται ἀπὸ τὸ παρελθόν. Ἡ ζωή μας δὲ μπορεῖ νὰ νοηθῇ ἀνύπαρκτη, παρακατανοεῖται μόνο σὲ στενὴ σχέση μὲ τὴν περασμένη ζωή, ζωὴ χρονικῶν ὁρίων ἀκατανοήτων στὴν ἀνθρώπινη ἀντίληψη, παρὰ τὶς θεωρίες τῆς ὀντογενετικῆς ἐπιστήμης καὶ τὴ θεωρία τῆς ἐξέλιξης. Ἔτσι οἱ ρίζες τῆς ζωῆς μας βρίσκονται βαθειὰ μέσα στὸ παρελθόν. Τὸ εἶναι μας, ἀκόμη σὰν κοινωνία, ἀποτελεῖ ἕνα μικρὸ κρίκο στὴν ἄπειρη ἁλυσίδα τῆς ἐξέλιξης. Ὅ,τι ψυχικὸ σὰν γνώση ἢ σὰν δύναμη κρύβαμε μέσα μας στηρίζεται στὴ σκέψη, στὴ ψυχικὴ ἐνέργεια περασμένης ζωῆς καὶ στὴν πεῖρα τῶν αἰώνων.

Μὲ τὶς σκέψεις ὅμως αὐτὲς δὲ μπορεῖ κανεὶς νὰ δεχτῇ μία δυναμικὴ καὶ περιεκτικὴ ὁμοιομορφία στοὺς κρίκους τῆς ἐξέλιξης ὅσο καὶ ἂν οἱ μορφὲς τῆς ζωῆς στὴ βάση εἶναι ἴδιες. Μὲ τὴν ἐξέλιξη ἡ ζωὴ παίρνει καινούργιες μορφὲς ἀνάλογες μὲ τὶς συνθῆκες ποὺ δημιουργεῖ ἡ σκέψη, ἡ ψυχικὴ ἐνέργεια ἀκονίζεται ὅπως τὸ μαχαίρι μὲ τὴ χρήση πλουτίζει τὸ περιεχόμενο τῆς ζωῆς. Γι' αὐτὸ σὲ πολλὰ οὐσιώδη ἀκόμη γνωρίσματα διαφέρει ἡ μιὰ ἐποχὴ ἀπὸ τὴν ἄλλη, γι' αὐτὸ κάθε νεώτερη ἐποχὴ εἶναι πιὸ πλούσια ἀπὸ τὴν προηγούμενή της σὲ ψυχικὸ περιεχόμενο, ἀφοῦ τὸ δημιουργεῖ ἔχοντας στὴ διάθεσή της τὴν πεῖρα τόσων αἰώνων, σὲ τέτοιο βαθμὸ ποὺ ἂν μὲ κάποιο θάμα σηκωνόταν ἀπὸ τὸν ὕπνο τῆς αἰωνιότητας ὁ μεγάλος φιλόσοφος Σωκράτης ὡρισμένως θὰ ἔπεφτε σὲ κατάπληξη ἀπὸ τὴν πρόοδο ποὺ θὰ ἔβλεπε νὰ ἔχη κάμει ἡ ἀνθρωπότητα σὲ διάστημα μόνο 2500 χρόνων.

Ἔτσι βλέπομε πὼς εἶναι ἕνας βασικὸς νόμος τῆς κοινωνιολογίας νὰ συγκρούεται ἡ κάθε νεώτερη μορφὴ ζωῆς μὲ τὴν προηγούμενη, κάθε ἰδέα μὲ κείνη ποὺ τὴν γέννησε, χωρὶς στὸ γεγονὸς αὐτὸ νὰ δίνωμε χαραχτηρισμοὺς ἀπὸ τὶς ἀνθρώπινες σχέσεις, σὰν ἀγνωμοσύνη, ἀσέβεια, ἀφοῦ τοῦτο εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ροῆς, τῶν νόμων τῆς ζωϊκῆς ἐξέλιξης καὶ τῆς προόδου. Δικαιολογεῖται λοιπὸν ὁ ἀγῶνας τῶν ἰδεῶν, χωρὶς ὅμως νὰ δικαιολογεῖται καὶ ἡ στάση τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ παλιοῦ κόσμου στὸν ἀγῶνα.

Τὶς γενικὲς αὐτὲς παρατηρήσεις ἂς τὶς μεταφέρομε στὸ σχολικὸ ἐπίπεδο. Πάνω στὴν ἐκπαιδευτικὴ κονίστρα.

Οἱ σχολικοὶ ἀγῶνες γίνονται γύρω ἀπὸ τοὺς σκοποὺς καὶ τὴ μορφὴ τοῦ σχολείου, τὴ ζωή του καὶ τὴ μέθοδο τῆς ἐργασίας του. Μέχρι σήμερα κατώρθωσε ὁ καινούργιος κόσμος χρησιμοποιώντας τὰ ὅπλα ποὺ τοῦ ἔδωκαν στὰ χέρια ἡ κοινωλογία, ἡ παιδολογία, οἱ διάφορες ἐπιστῆμες καὶ γενικὰ ὁ πολιτισμὸς νὰ κερδίση σοβαρώτατες νίκες στὸν πόλεμο ποὺ κάμνει. Ἔτσι λύθηκαν πολλὰ προβλήματα τῆς μορφολογίας, σκοπολογίας καὶ μεθοδολογίας τοῦ σχολείου εὐνοϊκὰ γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ σχολείου, τῶν κοινωνιῶν καὶ τῆς ἀνθρωπότητας. Τώρα πιὰ ἀπὸ χρόνο σὲ χρόνο περιμένεται καὶ στὴν πατρίδα μας νὰ ἐφαρμοστοῦν στὴν πράξη τῆς ἐργασίας καὶ στὴ ζωὴ τοῦ σχολείου τὰ πορίσματα τῆς θεωρητικῆς σχολικῆς ἔρευνας.

Ἕνα ὅμως ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα σχολικὰ ζητήματα ποὺ ἀπασχόλησε καὶ θὰ ἀπασχολήση τὸν ἐκπαιδευτικὸ καὶ πολιτικὸ κόσμο τῆς πατρίδας μας εἶναι τὸ μεγάλο πρόβλημα τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος, τοῦ ὑλικοῦ δηλαδὴ ἐκείνου ποὺ ἔχει νὰ προσφέρη τὸ σχολεῖο, νὰ ἐπεξεργαστῇ καλύτερα τὸ παιδὶ κάθε σχολικῆς βαθμίδας.

Τὸ πρόβλημα αὐτὸ γιὰ νὰ κατανοηθῇ καλύτερα στὸ σύνολό του πρέπει νὰ τὸ χωρίση κανεὶς στὰ παρακάτω μικρότερα προβλήματα. 1) Ἐλεύθερη κίνηση τοῦ δασκάλου ἀπέναντι στὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα. 2) Ἔννοια καὶ σκοπὸς αὐτῆς τῆς ἐλεύθερης κίνησης. 3) Προοδευτικὴ μεταρρύθμιση τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος. 4) Παραφόρτωμα τοῦ προγράμματος, αἰτίες καὶ συνέπειες. 5) Τὸ ἑνιαῖο τοῦ προγράμματος.

Εἶναι ὁλότελα ψυχολογικὸ καὶ σύμφωνο μὲ τοὺς νόμους τῆς ἐξέλιξης τοῦ παιδιοῦ νὰ μὴ ἐπιβάλλεται δικτατορικὰ τὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα στὸ δάσκαλο. Ὄχι μόνο τοῦτο ἀλλὰ κάθε δάσκαλος στὴ σχολική του ἐργασία κατὰ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος πρέπει νἄχη τὴν ἀπαιτούμενη ἐλευθερία ποὺ θὰ τοῦ ἐπιτρέπει νὰ προσαρμόζει κάθε διδαχτικὴ ἐργασία καὶ ὑλικὸ στὴν πνευματικὴ θέση καὶ δημιουργικὴ δύναμη τῆς τάξης. Εἶναι ἄλλως τε μιὰ ἀρχὴ γνωστὴ καὶ στὰ παλιότερα ἐκπαιδευτικὰ συστήματα πὼς μιὰ καὶ ἡ ἴδια ἐργασία δὲν μπορεῖ νὰ γίνη ἀπὸ παιδιὰ διαφόρων τάξεων καὶ πὼς παιδιὰ διαφόρων γενιῶν δὲν μποροῦν νὰ ἀφομοιώσουν στὸν ἴδιο χρόνο τὸ ἴδιο ὑλικὸ σὲ ποσὸ καὶ σὲ περιεχόμενο.

Γιὰ τὴ δημιουργία ξεχωριστοῦ προγράμματος γιὰ κάθε σχολεῖο ποὺ βρίσκεται κάτω ἀπὸ ἰδιαίτερες ἐδαφικὲς καὶ κοινωνικὲς συνθῆκες ἀσχολήθηκαν πολλοὶ παιδαγωγοὶ καὶ σύλλογοι δημοδιδασκάλων στὶς ξένες χῶρες. Μιὰ τέτοια παρόμοια ἐργασία κάμνει ἐντατικὰ καὶ τὸ δικό μας Ἐκπαιδευτικὸ Γνωμοδοτικὸ Συμβούλιο Τὸ συμπέρασμα ποὺ ἔχει βγῆ πάνω στὶς ἐργασίες τῶν παιδαγωγικῶν καὶ τῶν διδασκαλικῶν συλλόγων τοῦ ἐξωτερικοῦ σχετικὲς μὲ τὸν καταρτισμὸ τῶν ἀναλυτικῶν προγραμμάτων, εἶναι πὼς ἡ δουλειὰ αὐτὴ εἶναι ἀνώτερη ἀπὸ τὶς δυνάμεις τους. Ὅποιος ὡς τὰ σήμερα εἶχε ἀναλάβει τὴ μεγάλη εὐθύνη νὰ σηκώση στὴ ράχη του τὸ ὄγκο τόσο μεγάλης ἐργασίας νὰ συντάξη δηλαδὴ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα ἀκόμα καὶ κοινὸ γιὰ ὅλα τὰ σχολεῖα κι' ἔνιωσε πόσος κόπος καὶ χρόνος ἀπαιτεῖται γιὰ αὐτὴν τὴν ἐργασία, ἐκεῖνος μόνο εἶναι σὲ θέση νὰ καταλάβη πόσο βαρειὰ καὶ ὑπεύθυνη δουλειὰ ἔχει ἀναλάβει νὰ φέρη σὲ τέλος τὸ Γνωμοδοτικὸ Συμβούλιο.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο τῆς δυσκολίας ποὺ παρουσιάζει ἡ σύνταξη ἀναλυτικοῦ προγράμματος, ὅταν μάλιστα τοῦτο πρέπει νὰ φέρη ἰδιαίτερο τοπικὸ καὶ ἐδαφικὸ χαραχτῆρα, ὡδήγησε ξένα ἐκπαιδευτικὰ συμβούλια καὶ δασκαλικοὺς συλλόγους στὴ σύνταξη γενικῶν προγραμμάτων ποὺ νὰ ἔχουν γενικὴ ἰσχύ. Αὐτὰ τὰ προγράμματα δὲν ἐπιβάλλονται αὐστηρὰ καὶ στὶς λεπτομέρειες τόσο ἀπὸ τὶς ἀνώτερες ἐκπαιδευτικὲς ἀρχὲς στοὺς κατὰ τόπους δασκαλικοὺς συλλόγους, παρὰ εἶναι μιὰ χάραξη γενικῶν ὁρίων ποὺ μέσα τους πρέπει ἐλεύθερα νὰ κινηθῇ ὁ δάσκαλος καὶ νὰ ἐχτελεστῇ ἡ σχολικὴ ἐργασία. Ἀλλὰ ἀκόμη καὶ κεῖ ὅπου ἕνα σχολεῖο στήριξε τὴν ἐργασία του σ' αὐτὰ τὰ γενικὰ προγράμματα δὲ βρέθηκε ὁλότελα ἐξηρτημένο ἀπὸ τὸ πρόγραμμα ἀλλὰ κρατήθηκε ἐλεύθερο ἀπὸ κάθε λεπτομερειακὴ τοῦ προγράμματος δέσμευση. Αὐτὴ τὴ μορφὴ τῆς ἐλευθερίας τοῦ κάθε σχολείου καὶ κάθε δασκάλου ἀπέναντι στὸ πρόγραμμα δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ τὴ δεχτῇ καὶ νὰ τὴν ἀναγνωρίση κανεὶς σὰν ἀπόλυτο δικαίωμα τοῦ δασκάλου, δικαίωμα ποὺ ἀπορρέει ἀπὸ τὴν ἰδιαίτερη προσωπικότητά του ἀπὸ τὴν ἰδιαίτερη παιδαγωγική του μόρφωση, τὶς ἰδιαίτερες συνθῆκες τοῦ περιβάλλοντος ποὺ μέσα τους ζῆ καὶ κινεῖται τὸ κάθε σχολεῖο καὶ ἀπὸ τὰ πορίσματα τῆς παιδαλογικῆς ἐπιστήμης.

Ἔννοια καὶ πλάτος αὐτῆς τῆς ἐλευθερίας.

Ὅπου τὰ σχολεῖα στὴ σχολική τους ἐργασία στηρίχτηκαν πάνω σὲ τέτοια γενικὰ προγράμματα καὶ ὅπου κάθε δάσκαλος κινήθηκε μὲ κάποια ἐλευθερία ἐκεῖ ἡ ἐλ υθερία αὐτὴ ὡδήγησε πολὺ συχνὰ σὲ πολλὲς παρανοήσεις ἀκόμη καὶ σὲ ἀτοπήματα γιατὶ γίνηκε κατάχρηση τῆς ἐλευθερίας. Γι' αὐτὸ κατηγορήθηκε καὶ ἡ ἰδέα τῆς ἑνιαίας συγκεντρωτικῆς διδασκαλίας πὼς ὁδηγεῖ σὲ ἐπιπολαιότητα, σὲ ἀναρχία καὶ σὲ χάος. Εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια πὼς ὅσο κι' ἂν δὲν πρέπει ὁ δάσκαλος νὰ δεσμεύεται αὐστηρὰ ἀπὸ τὸ πρόγραμμα, δὲν πρέπει ὅμως νὰ ξεφεύγη ἀπ' αὐτὸ χωρὶς προηγούμενη βαθειὰ καὶ προσεχτικὴ σκέψη καὶ χωρὶς ἐπιστημονικοὺς καὶ παιδολογικοὺς λόγους.

Τέτοιο ἐλεύθερο παραστράτημα ἀπὸ τὸ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα γίνηκε συχνὰ καὶ γίνεται ἀκόμα ἀπὸ μερικοὺς φανατικοὺς ὀπαδοὺς τῆς ἑνιαίας συγκεντρωτικῆς Διδ)λίας καὶ τοῦτο ὄχι ἀπὸ ἀκαταστασία στὴ σκέψη, ἀλλὰ γιατὶ νομίζουν πὼς μοναδικὴ ἀρετὴ τῆς ἐργασίας δὲν εἶναι ἡ τάξη της καὶ τὸ σύστημά της καὶ ὅτι σοβαρὸ στοιχεῖο γιὰ τὴν πετυχημένη ἐχτέλεση τῆς ἐργασίας εἶναι ἡ κατάλληλη στιγμὴ μὲ ἄλλα λόγια στὴν ἐκλογὴ τοῦ ὑλικοῦ παντοῦ καὶ πάντα πρέπει νὰ στηρίζεται κανεὶς στὴν ἐσωτερικὴ διάθεση, τὸ διαφέρον τῶν παιδιῶν, καὶ νὰ ὁδηγιέται ἀπὸ τὶς παρουσιαζόμενες εὐνοϊκὲς συνθῆκες.

(Συνέχεια στὸ ἐρχόμενο)

Διδάσκαλοι προπληρῶστε τὴ συνδρομή σας, ὁ ἀγώνας ἀπαιτεῖ ἔξοδα.

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΝ ΝΟΜΟΥ
ΠΕΡΙ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ

ΜΕΡΟΣ Α'.

ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

(Συνέχεια απ' τὸ προηγούμενο)

Ἀσυμβίβαστον τοποθετήσεως ἢ μεταθέσεως

Ἄρθρον 45.

1. Ἀπαγορεύεται νὰ ὑπηρετῇ δημόσιος ὑπάλληλος κατέχων μίαν τῶν κατωτέρω σημειουμένων θέσεων ἐν τῷ νομῷ ἐξ οὗ κατάγεται ἢ ἐν ᾧ ἐξασκεῖ ἢ ἐξήσκησε κατὰ τὰ ἀμέσως προηγούμενα τρία ἔτη τοῦ διορισμοῦ του τὰ πολιτικὰ αὐτοῦ δικαιώματα, ἢ ἐξ οὗ ἔλαβε σύζυγον. ἤτοι:

α') Τῶν νομαρχῶν, ἐπάρχων καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς Διευθυντῶν, εἰσηγητῶν καὶ γραμματέων.

β') Τῶν εἰρηνοδικῶν καὶ γραμματέων πολυμελῶν καὶ μονομελῶν δικαστηρίων καὶ εἰσαγγελιῶν.

γ') Τῶν οἰκονομικῶν ἐν γένει ὑπαλλήλων, πλὴν τῶν δημοσίων εἰσπρακτόρων καὶ τῶν ἀνδρῶν τῆς τελωνοφυλακῆς, δι' οὓς ἀντὶ τοῦ νομοῦ λαμβάνεται ἡ ἐπαρχία.

δ') Τῶν προϊσταμένων γεωργικῶν περιφερειῶν καὶ γεωργικῶν σταθμῶν δασαρχῶν, δασονόμων καὶ δασοφυλάκων.

ε') Τῶν νομομηχανικῶν καὶ βοηθῶν αὐτῶν, τῶν ἀρχιμηχανικῶν καὶ βοηθῶν αὐτῶν.

στ') Τῶν προϊσταμένων ταχυδρομείων καὶ τηλεγραφείων.

ζ') Τῶν ἐπιστατῶν τῶν ἁλυκῶν.

η') Τῶν ἐπιθεωρητῶν μέσης καὶ δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως.

2. Ἐξαιροῦνται τῶν διατάξεων τοῦ προηγουμένου ἐδαφίου οἱ ὑπηρετοῦντες εἰς τὰς πόλεις Ἀθηνῶν, Πειραιῶς καὶ Θεσσαλονίκης.

3. Ἡ παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος νόμου τοποθέτησίς τινος τῶν ἀνωτέρω ὑπαλλήλων, ἂν μὲν αὕτη ἐγένετο παρὰ τὴν ὑποβληθεῖσαν δήλωσιν τοῦ παρανόμως τοποθετηθέντος ὑπαλλήλου εὐθύνει τὸν ἁρμόδιον διευθυντήν, τμηματάρχην ἢ εἰσηγητὴν τὸν ὑπογράψαντος τὴν περὶ τοποθετήσεως πρᾶξιν, ὅστις τιμωρεῖται διὰ προσωρινῆς ἀπολύσεως, ἐν ὑποτροπῇ δὲ δι' ὁριστικῆς ἀπολύσεως. Ἂν δὲ ἡ τοποθέτησις ἐγένετο εἴτε ἐπὶ τῇ βάσει ἀνακριβοῦς δηλώσεως ἢ ἂν παρελείφθη ἡ ὑποβολὴ δηλώσεως ἅμα τῇ κοινοποιήσει τῆς περὶ τοποθετήσεως πράξεως, ἡ εὐθύνη βαρύνει τὸν τοποθετούμενον, ὅστις τιμωρεῖται κατὰ πρῶτον μὲν διὰ προσωρινῆς, καθ' ὑποτροπὴν δὲ δι' ὁριστικῆς ἀπολύσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Μετάταξις καὶ μετάθεσις

Ἄρθρον 46.

1. Μετάταξις ὑπαλλήλου ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς ἕτερον κλάδον ὑπηρεσίας τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου ἐπιτρέπεται μόνον κατὰ τοὺς ὅρους τῶν εἰδικῶν διατάξεων.

2. Μετάθεσις ὑπαλλήλου ἀπὸ τόπου εἰς τόπον ἢ ἐκ τῆς μιᾶς περιφερειακῆς ὑπηρεσίας εἰς ὁμοίαν ἑτέραν ἑδρεύουσαν ἐν τῇ ἰδίᾳ πόλει, ἐνεργεῖται μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

3. Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι δὲν μετατίθενται πρὸ τῆς παρελεύσεως τριετίας ἀπὸ τῆς τοποθετήσεώς των.

Ἐξαιρετικῶς ἐπιτρέπεται ἡ μετάθεσις πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς τριετίας, α') τῇ ἀμοιβαίᾳ αἰτήσει τῶν μετατιθεμένων, μετ' ἔγκρισιν τοῦ οἰκείου Διοικητικοῦ, ὧν τὰ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα βαρύνουσι τοὺς ἰδίους, β') διὰ σοβαρὰς ὑπηρεσιακὰς αἰτίας καὶ κατόπιν γνωμοδοτήσεως τοῦ οἰκείου Διοικητικοῦ Συμβουλίου, στηριζομένης εἰς ἔκθεσιν τῆς προϊσταμένης τοῦ ὑπαλλήλου Ἀρχῆς ἢ ἐπιθεωρητοῦ καὶ γ') ἕνεκα προαγωγῆς.

Εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις μεταθέσεως ὑπαλλήλων τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον γνωμοδοτεῖ κατ' ἀπόλυτον πλειονοψηφίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Προαγωγαί

Προαγωγαὶ κατ' ἐκλογὴν ἢ ἀρχαιότητα

Ἄρθρον 47.

1. Αἱ προαγωγαὶ ἀπὸ βαθμοῦ εἰς βαθμὸν ἐνεργοῦνται μόνον ἐὰν ὑφίστανται κεναὶ ὀργανικαὶ θέσεις, κέκτηνται δὲ οἱ ὑπάλληλοι κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου πλὴν τῶν τυπικῶν καὶ τὰ ἀπαιτούμενα οὐσιαστικὰ προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἀνωτέρας θέσεως.

2. Ἐκ τῶν προαγωγῶν πληρωτέων θέσεων συμπληροῦνται:

α') Τὸ 1)3 κατ' ἀρχαιότητα, παραλειπομένων τῶν κρινομένων ὡς μὴ κεκτημένων τὰ ἀπαιτούμενα οὐσιαστικὰ προσόντα.

β') Τὰ δύο τρίτα κατ' ἐκλογήν, καταρτιζομένου ἠτιολογημένου πίνακος ὑπὸ τοῦ οἰκείου Συμβουλίου κατὰ πλειονοψηφίαν τῶν 3)4 τῶν μελῶν αὐτοῦ.

Αἱ θέσεις ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ εἰσηγητοῦ συμπεριλαμβανομένου, καὶ ἄνω πληροῦνται μόνον κατ' ἐκλογήν.

Ἐπὶ ὑπαλλήλων κρινομένων ἐξ ἴσου ἱκανῶν προτιμᾶται ὁ ἀρχαιότερος.

3. Αἱ προαγωγαὶ ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν ἢ ἀπὸ βαθμοῦ εἰς βαθμὸν ἐν τῇ αὐτῇ θέσει ἐνεργοῦνται μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν κατὰ τὰς εἰδικὰς ὀργανικὰς διατάξεις ἀπαιτουμένων τυπικῶν προσόντων, ἐφαρμοζομένων ὡς πρὸς τὰ οὐσιαστικὰ τοιαῦτα τῶν διατάξεων τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ παρόντος ἄρθρου.

4. Αἱ προαγωγαὶ ἐνεργοῦνται κατ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, πλὴν τῶν ἀπὸ τοῦ βαθμοῦ τοῦ εἰσηγητοῦ καὶ ἄνω, διὰ τοὺς ὁποίους ἀπαιτεῖται γνωμοδότησις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Ἐν τῇ γνωμοδοτήσει ταύτῃ τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον γνωμοδοτεῖ περὶ προαγωγῆς ἀριθμοῦ ὑποψηφίων διπλασίου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κενῶν θέσεων, ὁ δὲ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς προκρίνει τὸν ἐκ τούτων προακτέον.

5. Πρὸς μόρφωσιν ὑπὸ τῶν οἰκείων Διοικητικῶν Συμβουλίων τῆς σχετικῆς πρὸς προαγωγὴν κρίσεως λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τὰ ἐν τῷ ἀτομικῷ φακέλλῳ τοῦ ὑπαλλήλου ὑπάρχοντα στοιχεῖα, ἐξ ὧν ἀπαραίτητα εἶνε α') τὸ φύλλον ποιότητος περιέχον τὴν σταδιοδρομίαν τοῦ ὑπαλλήλου, τὰ ἐπιστημονικὰ προσόντα, καὶ τὴν προσωπικὴν κατάστασιν, β') οἱ παρὰ τῶν προϊσταμένων τοῦ ὑπαλλήλου συντασσόμενοι ἔλεγχοι περὶ τῆς ὑπηρεσιακῆς ἱκανότητος, ἐργατικότητος, καὶ ἤθους αὐτοῦ, εὐαρέσκειαι ἢ ἔπαινοι, γ') ἀντίγραφα τῶν πειθαρχικῶν ἀποφάσεων καὶ εὐαρεσκειῶν καὶ ἐν γένει πάσης ἐκθέσεως ἢ ἐγγράφου σχετιζομένου πρὸς τὴν ὑπαλληλικὴν αὐτοῦ ἰδιότητα καὶ τὴν ὑπηρεσιακήν του δρᾶσιν, ε') ἡ γνωμοδότησις τοῦ γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου τῆς οἰκείας Διευθύνσεως καὶ στ') αἱ καταστάσεις τῶν ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου παρασχεθεισῶν ὑπηρεσιῶν κατὰ ποιόν.

Ἐὰν ὁ ὑπάλληλος ἔχῃ ὑπηρετήσῃ εἰς πλείονας δημοσίας ὑπηρεσίας ἁρμοδιότητος διαφόρων Συμβουλίων, πάντα τὰ ἀφορῶντα τοῦτον ὡς ἀνωτέρω ἔγγραφα συγκεντροῦνται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν εἰς ἣν τελευταῖον ὑπηρετεῖ, τῇ ἐπιμελείᾳ αὐτῆς.

6. Προκειμένου νὰ ἐνεργηθῶσι προαγωγαὶ εἰς τὸν βαθμὸν εἰσηγητοῦ καὶ ἄνω, συντάσσεται πίναξ ὑποψηφίων κατ' ἀρχαιότητα, κοινοποιούμενος δι' ἡμερησίας διαταγῆς 20 ἡμέρας πρὸ τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, δικαιουμένων τῶν ὑποψηφίων νὰ ὑποβάλλωσιν ἔνστασιν κατὰ τοῦ πίνακος εἰς τὸ Συμβούλιον, ὅπερ ἀποφαίνεται ἐπὶ ταύτης πρὸ τῆς λήψεως τῆς περὶ προαγωγῆς γνωμοδοτήσεως.

7. Ἡ διὰ προαγωγῆς πλήρωσις κενῆς θέσεως μέχρι τοῦ βαθμοῦ εἰσηγητοῦ ἐνεργεῖται ὑποχρεωτικῶς ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς κενώσεως τῆς θέσεως.

8. Αἱ προαγωγαὶ τῶν ὑπαλλήλων θεωροῦνται ὡς κοινοποιηθεῖσαι εἰς τοὺς προαγομένους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

α') Ὁ τῆς διαθεσιμότητος.

β') Ὁ τῆς ἀργίας, ἐὰν ὁ ὑπάλληλος κατεδικάσθη τελεσιδίκως εἰς ἐπανορθωτικὴν τοὐλάχιστον ποινὴν ἢ ἀπηλλάγη δυνάμει βουλευτικῆς ἀποφάσεως μὴ ὑπεισελθούσης εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς οὐσίας τῆς κατηγορίας ἢ κατεδικάσθη εἰς πειθαρχικὴν ποινήν.

γ') Ὁ χρόνος καθ' ὃν ὁ δημόσιος ὑπάλληλος ἀπέσχεν αὐθαιρέτως τῶν καθηκόντων του.

Συνάδελφε,

Εἶναι καθῆκο σου νὰ γίνης συνδρομητὴς στὸ «Διδ. Βῆμα». Ἔχεις εὐθύνη μεγάλη ἂν βρίσκεσαι ἔξω ἀπὸ τὸν τοπικό σου Σύλλογο καὶ τὴν Ὀργάνωση.

Ἡ ἀδιαφορία σου γι' αὐτὰ τὰ δυὸ σὲ τοποθετεῖ σὲ χαμηλὴ θέση ἀνάμεσα στοὺς συναδέλφους σου καὶ ἀσυνείδητα σὲ ρίχνει στὸ στρατόπεδο τῶν ἀρνητῶν τοῦ μεγάλου κοινωνικοῦ ἔργου σου.

Εἶναι τίτλος τιμῆς νὰ γίνης μέλος τῆς Διδασκαλικῆς Ὁμοσπονδίας καὶ τοῦ «Διδ. Βήματος» καὶ προσωπικὴ σοῦ ταπείνωση ν' ἀρνιέσαι τὸν τίτλο αὐτὸν γιὰ ἕνα τόσο εὐτελὲς ποσὸ δραχμῶν.

Εἶναι καιρός· σπεῦσε νὰ ταχτοποιηθῇς. Μὲ 60 δραχ. θὰ καθησυχάσῃς τὴν συνείδησή σου καὶ θὰ πάρῃς φτερὰ συγχρονισμένου ἐργάτου τῆς Λαϊκῆς Παιδείας καὶ τέτοιου τῆς σημερινῆς κοινωνίας.

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΡΗΓΟΥ

Παπαρρηγοπούλου 3

Μέγαρον Βλάχου

Εἰδικὸν τμῆμα ἐκπαιδευτικῶν ἀναλαμβάνει οἱανδήποτε ὑπόθεσιν τῆς ἁρμοδιότητος τῶν Ὑπουργείων Παιδείας Ἐλεγκτικοῦ, συντάξεων καὶ ἐν γένει παντὸς ὅ,τι ἀφορᾷ τοὺς δημ)λους μὲ ταχύτητα καὶ μὲ ἀμοιβὴν μετρίαν.

ΓΙΑ ΣΧΟΛΙΚΟΥΣ ΚΗΠΟΥΣ

Μὲ 25 δραχμὲς ὁ Μαθητικὸς Συνεταιρισμὸς Γραμματικοῦ—Σοφάδων στέλνει ἐλεύθερους ταχυδρομικῶν τελῶν σπόρους ἀϊλάνθου καὶ ροβίνιας καὶ 14 εἰδῶν ἀνθέων ἀνοιξιάτικης σπορᾶς (Φλεβάρη—Μάρτη).

ΔΗΛΩΣΗ

Τὸ Διδ. Βῆμα θὰ διακόπτεται σὲ κάθε συνδρομητὴ ἀπὸ τὴν ἡμέρα, ποὺ λήγει ἡ συνδρομή του, χωρὶς καμμιὰ προειδοποίηση ἰδιαίτερη.

Τὸ δικαίωμα τῆς ἀνανέωσης δὲν θἄχη ἀναδρομικὴ δύναμη γιὰ τὰ προηγούμενα φύλλα.

Προσέχετε στὴν ταινία σας ὅπου φαίνεται πότε λήγει ἡ συνδρομή σας.

ΛΕΩΝΙΔΑ ΜΑΡΟΥΛΗ

Διευθυντοῦ 16 Ἀμπελοκήπων Ἀθηνῶν (ά. π.)

«Παιδικὴ τέρψη»

Περιέχει σὲ 192 σελίδες 70 ποιήματα, 11 θρησκευτικά, 12 πατριωτικά, 28 περιγραφικά, 24 φρονηματιστικά, ἐπίσης ἕνα δρᾶμα, 10 μονολόγους, 6 διαλόγους καὶ 8 κωμῳδίες. Ὅλα γιὰ σχολικὲς γιορτές. Πουλιέται στὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ ἀπὸ τὸν συγγραφέα. Τιμὴ δραχ. 40.

3—12

Ὁ Νέος Νόμος **«Περὶ Διοικήσεως τῆς Ἐκπαιδεύσεως»** τροποποιεῖ κείμενες διατάξεις γιὰ τὶς τιμωρίες καὶ ἄδειες τῶν δημοδιδασκάλων κ.λ.π.

Ἀπαραίτητο λοιπὸν νὰ τὸν ἔχῃ καὶ νὰ τὸν συμβουλεύεται κάθε συνάδελφος. Γιὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν τὸ «Διδ Βῆμα» τὸν ἐξέδωκε σὲ ἰδιαίτερο βιβλιαράκι καὶ ὥρισε τὴν τιμή του σὲ δραχμὲς 5 μόνο.

Ὅσοι θέλουν ἂς ζητήσουν ἀπὸ τὰ γραφεῖα μας στέλνοντας μέσα σὲ φάκελλο χαρτονόμισμα 15 δραχμῶν διὰ τὸν β' καὶ γ' τόμο.

Διδάσκαλοι διαδίδετε τὸ «Διδασκαλ. Βῆμα».

ΑΝΔΡΕΟΥ ΧΡ. ΚΑΛΟΓΗΡΑ

Δημοδιδασκάλου Ἀργοστολίου

«Τὸ Ξεφάντωμα τοῦ Παιδιοῦ μέρος Πρῶτο» μὲ ἑβδομήντα σχολικὰ ποιήματα. Ἔκδοση Β'. Δρχ. 25.

«Τὸ Ξεφάντωμα τοῦ Παιδιοῦ μέρος Δεύτερο» μὲ ἕξη (6) κωμωδίες, ἐννιά (9) κωμικοὺς διαλόγους, τέσσαρους (4) κωμικοὺς μονολόγους, μὲ ἕνα δρᾶμα ἀπὸ τὴ Μικρασιατικὴ καταστροφὴ καὶ μὲ τονισμένα τραγούδια. Τιμὴ δραχ. 40

ΔΗΜ. ΠΟΥΡΝΑΡΑ

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

Ἀπαραίτητος διὰ κάθε διδάσκαλον.

ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. 40

Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τοῦ «Διδ. Βήματος» μόνον δρ. 20. (Ἐλεύθ. Ταχυδρομικῶν τελῶν)

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ: Εἰς τὰ γραφεῖα μας (Ρόμβης 2).

* ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ *

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ

Στή γενική συνέλευση τῶν μελῶν τοῦ συλλόγου μας τῆς 8ης Ὀκτωβρίου, ἔγιναν ἀρχαιρεσίες γιὰ τὴν ἐκλογὴ νέου Δ. Συμβουλίου καὶ ἀνεδείχθησαν οἱ ἑξῆς: 1) Τραϊανὸς Χρηστίδης Πρόεδρος, 2) Ἰωάννης Σαραΐλῆς ἀντιπρόεδρος, 3) Δημήτριος Ἠλιάδης γραμματεύς, 4) Ἰφιγένεια Μαυρογέννους, ταμίας, 5) Γεώργιος Ποντίδης, 6) Δόμνα Τριανταφύλλου καὶ 7) Λογκρὰ Γρηγοριάδου μέλη.

Γουμένισσα 8—12—31

***

Ἐν Γουμενίσσῃ τῇ 20 Ὀκτωβρ. 1931

Πρὸς τοὺς κ. κ. Διδασκάλους καὶ Διδ]σας τῆς περιφερείας Γουμενίσσης

Ἀγαπητοὶ Συνάδελφοι

Ἡ Γενικὴ Συνέλευση τοῦ Συλλόγου μας, τῆς 8ης Ὀκτωβρίου, μᾶς ἀνέθεσε μὲ τὴν ψῆφο της νὰ διοικήσωμε τὸ Σύλλογό μας τὴ χρονιὰ 1931—1932, μαζὺ δὲ μὲ τὸ χαιρετισμὸ καὶ τὶς εὐχαριστίες γιὰ τὴν τιμὴ ποὺ μᾶς κάνανε, θεωροῦμε ὑποχρέωσή μας νὰ ἐκθέσωμε τὴν κατάσταση τοῦ Συλλόγου μας ἀπὸ τὴν ὀργανωτικὴ ἄποψη

Στὴν ἀρχὴ τῆς περασμένης χρονιᾶς ἦταν σχεδὸν ὅλοι οἱ Συνάδελφοι τῆς περιφερείας ἐγγεγραμμένοι στὸ Σύλλογο καὶ ἔδειχναν ἀρκετὸ ἐνδιαφέρο γιὰ κάθε ὀργανωτικό μας ζήτημα· δυστυχῶς ὅμως ἀπὸ μερικὲς διαφορὲς ποὺ δημιουργήθηκαν στὴ Συνέλευση τῆς 16 Ἰουνίου, γιὰ τὴν ἐκλογὴ ἀντιπροσώπου, φανερώθηκαν μερικὲς παρατυπίες στὸ ζήτημα τῆς τακτοποίησης τοῦ Συλλόγου σύμφωνα μὲ τὸ καταστατικὸ καὶ γι' αὐτὸ ἡ τέως διοίκηση ζήτησε δηλώσεις ἀπὸ τὰ μέλη ποὺ ἤθελαν νὰ παραμείνουν στὸ Σύλλογο, πληρώνοντας ὅλες τὶς ὀφειλόμενες συνδρομές των. Ἀντὶ ὅμως ὅλοι οἱ Συνάδελφοι νὰ σπεύσουν νὰ ὑποβάλουν τὶς ζητούμενες δηλώσεις, ἐπροτίμησαν δυστυχῶς ν' ἀπαντήσουν μὲ τὴ σιωπή των οἱ 23 ἀπὸ τοὺς ἑξήκοντα.

Ἡ κατάσταση αὐτὴ τοῦ Συλλόγου μας, ἀγαπητοὶ συνάδελφοι, ὅπως βλέπετε, εἶναι πραγματικὰ ἀξιοθρήνητη καὶ ἐπιβάλλεται σ' ὅλους μας, στὴ σημερινὴ ἐποχὴ μάλιστα ποὺ ἡ Κυβέρνηση φροντίζει μὲ κάθε τρόπο νὰ πνίξη τὶς ὁμαδικὲς προσπάθειες, νὰ εἴμεθα ὀργανωμένοι καὶ ἕτοιμοι γιὰ ὑποστήριξη κάθε παραγνωριζομένου δικαίου μας.

Ὅσοι λοιπόν, ἀγαπητοὶ συνάδελφοι, εἶστε ἐγγεγραμμένοι στὸ Σύλλογο ἐπιβάλλεται νὰ ἦστε συνειδητὰ μέλη, ἀγωνιζόμενοι γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς ὀργανωτικῆς ἰδέας μεταξὺ ὅλων τῶν συναδέλφων μας, ὅσοι ἀπέχετε τῆς ὀργανώσεως σπεύσατε νὰ ὑποβάλητε δηλώσεις ἐγγραφῆς, θεωρούμενοι ὡς νέα πλέον μέλη μὴ ἔχοντα καμμιὰ ὑποχρέωση ἀπὸ τὶς παληές, ὅλοι δὲ μαζὺ φροντίστε νὰ ὑποστηρίξετε τὸ ἀγαπητό μας ὄργανο «Διδασκαλικὸ Βῆμα» ἐγγραφόμενοι σ' αὐτὸ συνδρομητές.

Μὲ συναδελφικοὺς χαιρετισμοὺς

Τὸ Διοικ. Συμβούλιο τοῦ Συλλόγου

Γ. Χρηστίδης Πρόεδρος, Ἰ. Σαραΐλῆς Ἀντιπρόεδρος, Δ. Ἠλιάδης Γραμματεύς, Ἰ. Μαυρογένους Ταμίας, Γ. Ποντίδης, Λ. Γρηγοριάδου καὶ Δ. Τριανταφύλλου Μέλη.

***

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΟΥΜΕΝΙΤΣΗΣ

Ἐν Γουμενίτσῃ 7 Δεκεμβρίου 31

Ἀριθ. πρωτ. 52.

Πρὸς τὴν Διοίκηση τῆς Διδασκαλικῆς Ὁμοσπονδίας.

Ἀθήνας

Ἀγαπητοὶ Συνάδελφοι,

Πήραμε τὶς ὑπ' ἀριθ. 3 καὶ 4 ἐγκυκλίους σας, εἴμεθα δὲ συμφωνότατοι σ' ὅλες τὶς γραμμὲς μὲ τὸ πνεῦμα σας καὶ θὰ ἐκτελέσωμε πιστότατα κάθε ὑπόδειξή σας. Στείλαμε μάλιστα στοὺς συναδέλφους τῆς περιφερείας μας δυὸ ἐγκυκλίους μιὰ ὅταν ἀναδειχτήκαμε Διοικητικὸ Συμβούλιο καὶ μιὰ μετὰ τὴ λήψη τῶν ἐγκυκλίων σας, ἀντίγραφα τῶν ὁποίων ἐσωκλείω.

Ἰδιαιτέρως σᾶς παρακαλοῦμε νὰ ἀποστέλλετε τὶς ὁδηγίες σας ἔγκαιρα γιὰ νὰ ἔχωμε χρόνο νὰ συνερχώμεθα καὶ μεῖς, ἐπειδὴ ὑπηρετοῦμε σὲ διάφορα χωριά, καὶ νὰ εἰδοποιοῦμε καὶ τοὺς ἄλλους συναδέλφους μας.

Στὴν περιφέρειά μας δυστυχῶς δὲν ὑπάρχουν πολλοὶ Συνάδελφοι μὲ ἀγάπη πρὸς τὴν ὀργάνωση καὶ μὲ διάθεση γιὰ ἀγῶνες ὅπως ζητεῖτε: ὑπάρχουν δυστυχῶς καὶ τὰ ἀντιδραστικὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ὅμως ἐργαζόμαστε ἐντατικὰ γιὰ νὰ τὰ διαφωτίσωμε ἢ τοὐλάχιστον νὰ τὰ κάνωμε ἀκίνδυνα.

Κατ' αὐτὰς θὰ ἀποστείλωμε μὲ ταχυκὴ ἐπιταγὴ τὶς συνδρομές μας.

Πλὴν τῶν ἐγκυκλίων λαμβάνετε ἐσωκλείστως καὶ σημείωμα, τὸ ὁποῖον παρακαλοῦμε νὰ δημοσιεύσητε στὸ ἀγαπητό μας Δ. Βῆμα.

Ἐντολῇ τοῦ Δ. Σ. διατελῶ,

μὲ Συναδελφικοὺς χαιρετισμοὺς

Ὁ ἀντιπρόεδρος τοῦ Συλλ. Γουμεν.

Γ. Σαραΐλῆς

Παρακαλοῦμε τοὺς συναδέλφους νὰ μὴ μᾶς στείλουν χρήματα γιὰ σπόρους ἐπειδὴ ἀπὸ πρόωρη παγωνιὰ καταστράφηκαν οἱ σπόροι μᾶς καὶ μόνο σὲ κείνους ποὺ μᾶς ἔστειλαν ὡς τώρα χρήματα θὰ μπορέσωμε νὰ στείλωμε σπόρους.

Καστανιὰ—Βερροίας.

Εὐστ. Ἀθανασιάδης.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΖΑΝΗΣ

Κοζάνη 17 8)βρίου 31.

Στὴ Διδασκαλικὴ Ὁμοσπονδία

Ἀθήνας

Παρακαλοῦμε νὰ φροντίσητε νὰ διαθέσητε ὅλη τὴ δύναμη τοῦ ὀργανωμένου κλάδου μας, καταβάλλοντες κάθε δυνατὴ προσπάθεια γιὰ νὰ ματαιωθῇ ἡ μελετωμένη περικοπὴ τῶν μισθῶν μας ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Περιμένομε σχετικὲς ὁδηγίες σας.

Μὲ συναδελφικοὺς χαιρετισμοὺς

Ἐντολῇ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου

Ὁ Πρόεδρος **Γκουρομῖχος**

ἡ Γεν. Γραμμ. κ. ἀ. α.

Α. Γκούτσιου

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΠΩΓΩΝΙΟΥ

Γεροπλάτανος 5)12-31

Στὴ Διδασκαλικὴ Ὁμοσπονδία

Ἀθήνας

Γνωστὸν σᾶς εἶναι πῶς οἱ τριτοβάθμιοι διδάσκαλοι, τῶν ὁποίων διεκόπη ἡ μετεκπαίδευση ἐνεργοῦν μὲ ὅλες τὶς δυνάμεις των νὰ πετύχουν νὰ συνεχίσουν κατὰ τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος τὴ μετεκπαίδευσή των. Δέχονται οἱποιανδήποτε οἰκονομικὴν ἐπιβάρυνση (μὲ τὸ ἥμισυ ἢ ἄνευ ἀποδοχῶν), ἡ Διοίκηση τῆς Ὁμοσπονδίας γιὰ νὰ μὴ παραπονοῦνται καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ἄλλοι συνάδελφοι πρέπει νὰ πρωτοστατήσῃ στὸν ἀγῶνα των. Καλὸν καὶ ἄριστον τὸ ὑποβληθὲν ὑπόμνημα, ἀλλὰ γιὰ τοὺς ἀνωτέρω τὸ προέχον ζήτημα εἶναι νὰ συνεχίσουν τὴ μετεκπαίδευση καὶ ὄχι ἡ διαβάθμιση.

Περιμένομε τὴν ἔντονο δράση σας στοὺς ἁρμοδίους γιὰ νὰ διατάξουν τὴ συνέχιση τῆς μετεκπαιδεύσεως ἀπὸ 15ης Δ)βρίου καὶ ἀπὸ 1ης Ἰανουαρίου 1932 ἄνευ ἀποδοχῶν πρὸς τοῦτο ἂς ἐκδοθῇ σχετικὴ διαταγὴ γιὰ νὰ παύσῃ ὁ θόρυβος τόσον ἀπὸ τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅσον καὶ ἀπὸ τοὺς λοιποὺς συναδέλφους γιὰ τὴ στάση τῆς Ὁμοσπονδίας.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Συλλόγου

δυσανάγνωστος

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟ ΚΑΘΗΚΟΝ

Ἕνας συνάδελφος οἰκογενειάρχης δῶ καὶ 8 χρόνια ὑποφέρει ἀπὸ πολλαπλῆ ἐχινοκοκκίαση καὶ βρίσκεται στὸ Νοσοκομεῖον ὅπου τοῦ ἔγιναν τρεῖς ἐγχειρήσεις καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ τοῦ γίνουν κι' ἄλλες. Τὴν οἰκονομική του στενοχώρια ὁ καθένας τὴν φαντάζεται. Ὅσοι θέλουν νὰ τὸν βοηθήσουν παρακαλοῦνται νὰ στείλουν τὰ βοηθήματά τους στὸ συνάδελφο Βασίλη Παρλαβάντζα Διευθυντὴ 32 Δημ. Σχολείου εἰς Πειραιᾶ.

Ἐκ προηγουμένων εἰσφορῶν Δρ.	2225
Δ. Νάκος	25
Κ. Καραμανάκος	50
Σύνολον	2.300

Ἰωάν. Α. Χριστοδουλοπούλου

Δημοδιδασκάλου

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΠΡΑΞΗ

Ἐφαρμογὴ σ' ὅλα τὰ μαθήματα τοῦ Δημοτικοῦ

Τιμὴ δρ. 11.

Κάθε ἔμβασμα καὶ παραγγελία εἰς ΕΔΕΣΣΑ. 2—5

Δικηγορικὸν Γραφεῖον

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Α. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΚΑΙ

ΑΡΙΣΤ. Α. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ

ΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

Ἀθῆναι:

Θησέως 12 — Τηλεφ. 57-08.

Ὑποθέσεις δικαστικαί, διοικητικαί, φορολογικαί.

Ἀναλαμβάνει ἐπίσης τὴν ὑπεράσπισιν τῶν κ. κ. Ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ἐνώπιον τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐν γένει σοβαρὰς ὑποθέσεις ἁρμοδιότητος Ὑπουργείου Παιδείας, ὡς καὶ τὴν διεκπεραίωσιν συνταξιοδοτικῶν ὑποθέσεων,

Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ πῆρε τὴν ἀπόφαση ὕστερα ἀπὸ συνεννόηση μὲ τὸν παιδαγωγό μας κ. Παπαμαῦρο νὰ ἐκδόση σὲ ἰδιαίτερο βιβλίο ὅλα τὰ ἄρθρα του ποὺ θὰ δημοσιευθοῦν εἰς τὸ «Διδασκαλικὸν Βῆμα». Τὸ βιβλιαράκι αὐτὸ καλοτυπωμένο θὰ πρέπει νὰ γίνῃ ὁ ἀπαραίτητος σύντροφος κάθε δασκάλου ποὺ θέλει νὰ καταπιαστῇ καὶ νὰ νιώσῃ τὴν Εἰδικὴ Διδακτικὴ τοῦ σχολείου Ἐργασίας. Ἡ διατίμησή του θὰ εἶναι λογικὴ γιατὶ θὰ κανονισθῇ ἀπὸ μᾶς. Πρέπει νὰ μὴ μείνῃ συνάδελφος ποὺ νὰ μὴν τὸ πάρῃ προκειμένου μάλιστα τὸ κέρδος ἀπὸ τὴν πώληση νὰ ἐνισχύσῃ τὸ ταμεῖον τῆς Ὁμοσπονδίας. Προσεχῶς θὰ στείλωμεν στοὺς Συλλόγους δελτία πρὸς συμπλήρωση.

Ο ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ PATHÉ 9 m)m 5

Ὅπου ὑπάρχει ἠλεκτρικόν:

PATHÉ—«LUX» ἕτοιμος πρὸς λειτουργίαν δραχμὰς 6.170.—
SUPER—PATHÉ » » » » 43.26.—

Ὅπου δὲν ὑπάρχει ἠλεκτρικόν:

PATHE—MAGNETO ἕτοιμος πρὸς λειτουργίαν δραχμὰς 4.750.—
SUPER PATHE—MAGNETO ἕτοιμος πρὸς λειτουργίαν δρ. 5.550.—

Ἀπέραντος συλλογὴ ΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ καὶ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΩΝ ταινιῶν πρὸς πώλησιν, ἀνταλλαγὴν καὶ ἐπὶ ἐνοικίῳ.

Ζητήσατε τιμοκαταλόγους δωρεάν.

PATHÉ—CINEMA *Ἀθῆναι, Ἑρμοῦ 5α.*

ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑΙ ΤΕΧΝΑΙ

Μεταλλοπλαστική, Ξυλογλυπτική, Πυρογραφία

Ἐμαΐγ - Τάρσο - Χαρακτικὴ Μετάλλου

Ἅπαντα τὰ ἐργαλεῖα καὶ ὑλικὰ εἰς τιμὰς ἀσυναγωνίστους.

Τὸ τελειότερον ἐργοστάσιον κατασκευῆς ξυλουργικῶν κομψοτεχνημάτων ἐκ λευκοῦ ξύλου (Φλαμουρίου) ἀρίστης ποιότητος μετὰ τῶν σχεδίων των ἐντύπων ἐπὶ τῶν ἐπιφανειῶν των.

Στοῦ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΖΙΤΖΗ

Κατάστημα: **Πραξιτέλους 8.**

Παραδίδονται μαθήματα. Ζητήσατε τοὺς τιμοκαταλόγους μας.

255 Βέκιου Παρασκ. Πειραιῶς
256 Ὀρλώφ Ἑλένη »
257 Κορροῦ Ἑλένη »
258 Ραφτοπούλου Εὐαγγ. »
259 Μερκούρη Ἑλένη »
260 Ρῖζος Κωνστ. Παραμυθιᾶς
261 Βιτσικουνάκη Μαρ. Ρεθύμνης
262 Παλαιτσάκης Γρηγ. »
263 Πανταλὸς Ἰωαν. »
264 Ἰατρίδης Δημ. Σερρῶν
264 Μουστακίδης Ἰωαν. »
265 Μπισίρη Ζωὴ »
267 Μάλλιος Χρῆστος »
268 Ἀτέση Μαρίκα »
269 Ἀναστασίου Νικ. »
270 Βερβέρης Ἀντ. »
271 Παπαγεωργίου Εὐστ. »
272 Ἀδαμοπούλου Δημ. »
273 Παπανικολάου Κωνστ. »
274 Βιῦρος Δημ. »
275 Μάζαρης Ἀντ. »
276 Ἀντωνίου Ἀγαθαγγ. »
277 Καροῦτσος Γεωργ. »
278 Φουντᾶς Ἰω. Σιδηροκάστρου
279 Ἀγγελόπουλος Γεωργ. »
280 Γούσιος Ἰωάννης »
281 Καραουλάνης Γεωργ. »
282 Μωϋσίδης Θεοδ. »
283 Κουντουρᾶς Κωνστ. »
284 Μωϋσίδης Ἐλευθ. »
285 Ταμιολάτης Γ. Σητείας
286 Ξανθάκης Ἐμμ. »
287 Παπαδάκη Εἰρήνη »
288 Δερμιτζάκης Ἰωαν. »
289 Μοσχολιδάκης Γ. »
290 Δάρα Πηνελόπη »
291 Γιαννικάκι Κατίνα »
292 Φραγκούλης Χριστοφ. »
293 Παπαδάκης Α. Γεωργ. »
294 Περιστερίδης Κ. Σφακίων
295 Καλλιβρούση Ἀθηνᾶ Σύρου
296 Δώριζας Γεωργ. »
297 Μαυρομμάτη Δέσποινα »
298 Αὐγουστίδου Εὐτ. Τριφυλλίας
299 Σπυροπούλου Παν. »
300 Παπαχριστοφίλλου Δημ. »
301 Βουδούρη Ἰόλη »
302 Γεωργιάδης Δαμ. Φλωρίνη
303 Τριανταφυλλίδης Στεργ. »
304 Τοπάλης Ἀναστ. »
305 Βρίτσιος Τρύφων »
306 Π. Ἀβραὰμ Ἰωαν. »
307 Ἀδαμαντίδης Μιχ. »
308 Ἀργυρίου Ἀποστ. Φθιώτιδος
309 Παπαρρίζος Εὐαγγ. »
310 Ἀγγελογεῶργος Σπυρ. »
311 Πολύζος Ἀνδρ. »
312 Δροσογιάννη Μαρία »
313 Τούρτουλη Ὀλυμπ. »
314 Τράκας Κωνστ. »
315 Παπανικολάου Κ. Ο. »
316 Παπαγεωργίου Κ. Φωκίδος
317 Ἀντωνίου Περικλ. »
318 Λακαφώσης Δημ. »
319 Παπαδόπουλος Λ. Χαλκίδος
320 Δαλιάνη Μαρία »
321 Παπαδάκη Ἑλένη Χανίων
322 Μαρινάκη Ἀνδρ. »
323 Παντελάκη Ἐρριέτα »
324 Εἰσαγγελέως Μαρία »
325 Τσισμενάκη Ἀθηνᾶ »
326 Λεντάρη Εὐαγγ. »
327 Χαριτάκη Καλλ. »
328 Βουδουμπᾶς Παναγ. »
329 Σαρρῆς Ἐμμ. »
330 Μοριδάκη Μαρία »
331 Παπαδάκη Στυλ. »
332 Θεοδωράκης Ἰωαν. »
333 Καράμαλη Εὐλαλία Χίος
334 Νικολαΐδης Θεοδ. »
335 Ἀμπατζῆ Χρυσίνα »
336 Ψαροῦ (Καραμίχα) Εὐαγ. »
337 Κοντόζογλου Στυλ. »
338 Μαμουζέλος Μάρκος »
339 Πιπερίδης Νικηφ. »
340 Φισφῆ Μαριάνθη »

ΕΤΟΣ 1931

Περιφέρεια Ἀγρινίου

1 Γεώργιος Χασάπης
2 Δημήτριος Σιδηρόπουλος
3 Γεώργιος Κούρτης
4 Χρῖστος Παπανικολάου
5 Αἰκατερίνη Κώντζου
6 Νικόλαος Ρισβᾶς
7 Χαράλαμπος Χρυσικόπουλος
8 Εὐθύμιος Ζώρης
9 Κων)τῖνος Πολυχρόνης
10 Στέφανος Χελώνας
11 Βασίλειος Σκαρλῖγκος

Ἀνατολικὴ Περιφ. Ἀθηνῶν

12 Πηνελόπη Τσικαλοπούλου
13 Ἄννα Εὐστρατίου
14 Φωτεινὴ Ταουσάνη
15 Ἑλένη Καρανίκα
16 Ὀρθοδοξία Τοκατζόγλου
17 Βασίλειος Σαραντόπουλος
18 Δέσποινα Μαραβελίδου
19 Βαρβάρα Δόσθη
20 Ἐλισσάβετ Τουρίκη
21 Μαρία Δανιὴλ
22 Δημ. Παπακωνσταντίνου
23 Ἄρτεμις Ζαφειροπούλου
24 Ἰφιγένεια Παπαχριστοφίλου
25 Γεώργιος Πόρρος
26 Καλλιρρόη Λάκωνος
27 Ἀναστάσιος Βαφειάδης
28 Ἑλένη Σασωσοπούλου
29 Κων)τῖνος Νικολάου

Δυτικὴ Περιφέρεια Ἀθηνῶν

30 Ἐλπὶς Νικολάου
31 Εὐρ. Ἀλεξανδροπούλου
32 Αἰκατερίνη Καραντίδου
33 Παναγιώτα Μπουρμπουλάκη
34 Ἄννα Γλυκοῦ
35 Ἑλένη Σακκᾶ
36 Καλλιόπη Ρουσσάκι
37 Φωτεινὴ Παλαματοπούλου
38 Αἰκατερίνη Βιθούλκα
39 Εὐφροσύνη Σούτσου
40 Δημήτριος Κάρναβος
41 Παρασκευὴ Παπαχρίστου
42 Ὄλγα Μπυρίνη
43 Ἄννα Στεφανίδου
44 Βασιλικὴ Ἀντωνίου
45 Γεώργιος Ξύδης
46 Γεωργία Καββαδία
47 Χρῖστος Κασσίμης
48 Πέτρος Τζὲν
49 Ἠσαΐας Ἰωακειμίδης
50 Δέσποινα Βαφειάδου
51 Κυριάκος Χατζηβασιλείου
52 Ἰφιγένεια Μίχα
53 Στέλλα Δημάκη
54 Κατίνα Μπυρίνη
55 Δημήτριος Στασινὸς
56 Ἔλλη Μιχαὴλ
57 Γεώργιος Σαρλᾶς
58 Δωροθέα Ἀναγνώστου
59 Μαριάννα Ρετσίκαλη
60 Ἀρτεμισία Χριστοδούλου
61 Θεόδωρος Παπαβασιλείου
62 Ἰωάννης Λεοναρδόπουλος

Περιφέρεια Ἀλεξανδρουπόλεως

63 Γεράσιμος Παναγιωτόπουλος
64 Εὐτέρπη Κωνσταντινίδου
65 Ἰωάννα Σεραφεὶμ
66 Ἑλένη Μαρινέλη
67 Μαρία Ἰωάννου
68 Αἰκατερίνη Κώνστα
69 Αὐρηλία Καλλιμασιᾶ
70 Μερόπη Κουλιγγᾶ
71 Πανδώρα Γκόνου
72 Βασιλικὴ Ἀμηρᾶ
73 Δέσποινα Σαμοθράκη
74 Παναγιώτα Παπασταματίου

Περιφέρεια Ἀνασελίτσης

75 Κοσματίδου Ἑλένη
76 Καστανίδης Χαρ.
77 Παπαγιαννόπουλος Βεν.
78 Σπύρου Ἀναστ.
79 Γκουτζαμάνη Δεσπ.
80 Βασάδης Σωτηρ.
81 Στεφάνου Ἀριστ.
82 Τόζιου Ἄννα
83 Ντοῦτσος Κωνστ.
84 Παπαναοὺμ Δημ.
85 Τσέλκας Κωνσταντ.
86 Δέτσιου Ναούμη
87 Τζώνου Γεωργ.
88 Καραγεωργίου Φωτ.
89 Σαραΐλῆ Μαλαμ.
90 Ζωσιάδου Ζαφ.
91 Μπίγκας Μιχ.
92 Παπαδόπουλος Θεμ.
93 Μαλτέζος Δημ.
94 Μιχαὴλ Ἀβραὰμ
95 Παπαστεργιόπουλος Κ.
96 Γκάσης Ἰωάννης
97 Βαλκάνος Βασίλειος
98 Στρουμπάρας Ἱππ.
99 Γκαντώνας Κωνστ.
100 Λάγγας Δημ.
101 Σοιγκάρης Γεωργ.

Περιφέρεια Ἀργολίδος

102 Δημήτριος Μελέτας
103 Κωνσταντῖνος Φλῶρος
104 Σπήλιος Μπίρμπας
105 Κων)τίνα Ματθαίου
106 Βασίλειος Ἀλεξόπουλος
107 Κωνσταντ. Γαμβρουλᾶς
108 Γεώργιος Παπαϊωάννου
109 Ἑλένη Α. Μώρου
110 Ἀνθίππη Καραγιαννάκη
111 Εὐγενία Μόρφη
112 Γεώργιος Σαβοῦρδος

Περιφέρεια Βεῤῥοίας

113 Κων)νος Ἀθανασόπουλος
114 Θεβρωνία Κατινᾶ
115 Κων)νος Παπασταύρου
116 Κων)νος Κῖτσος
117 Διονύσιος Γιαννημάρας
118 Ἀσπασία Παπαγάλλου
119 Κων)νος Ἰωαννίδης
120 Εὐφροσύνη Δοσίδου
121 Σάββας Καγκελίδης
122 Τριαντάφ. Τριανταφιλλίδης
123 Θεόδωρος Καλπαξίδης

Περιφέρεια Βοιωτίας

124 Φλώρα Παπαπαναγιώτου
125 Ἑλένη Πετρομανιάτου
126 Ἀνδρονίκη Μαυραίου
127 Νικόλαος Σκλαβοῦνος
128 Βασιλικὴ Στιβακτᾶ
129 Αἰκατερίνη Ἐμμανουὴλ
130 Ἀναστασία Νικολαΐδου

Περιφ. Γορτυνίας — Μεγαλοπόλεως

131 Χούπας Γεωργ.
132 Ἀντωνόπουλος Χαρ.
133 Κουρέτας Δημ.
134 Παπαγιαννόπουλος Κ.
135 Διαροπούλου Εὐφροσ.
136 Παναγιωτόπουλος Χαρ.
137 Χριστόπουλος Χαρ.
138 Μακρόπουλος Ἀριστ.
139 Γεωργαντᾶς Ἰωαν.
140 Φιλιππόπουλος Ἰωαν.
141 Σάλλαρις Κων.
142 Παπαβασιλείου Θεοδ.
143 Γκαβογιάννης Κων.
144 Μουτζούρης Κωνστ.
145 Παπαδημητρίου Ἰωαν.
146 Διαμαντόπουλος Τρυφ.
147 Τουντόπουλος Κανελ.
148 Μπιζούμης Χριστ.
149 Μασαῦρος Τριανταφ.
150 Ἀσημακοπούλου Ἀσπασ.
151 Ἀγγελοπούλου Ἄννα
152 Μπερσεντὲς Ἰωαν.
153 Χρυσανθοπούλου Ἀμαλ.
154 Καρυώτου Μαρία

Περιφέρεια Γόρτυνος

155 Εὐγενὴ Αἰκατ.
156 Παπαηλίου Μιχ.
157 Πλατῆ Ἑλένη
158 Ζαφειράκης Νικ.
159 Σκοντινάκη Μαρ.
160 Τσαντηράκη Μαρία
161 Σταυράκη Κατ.
162 Ἁγιομυργιαννάκη Ζωὴ
163 Σπαθάκη Κωνστ.
164 Μιχελινάκη Εἰρ.
165 Παπουτσάκη Ἄννα
166 Τρυπάκη Γεωργ.
167 Ξυλουράκη Ἀναστ.
168 Χρυσάκη Μαρία
169 Κτιστάκης Ἰωσὴφ
170 Παπαδάκης Νικολ.
171 Καλιαράκη Αἰκατ.

Περιφέρεια Γρεβενῶν

172 Γεώργιος Στύλου
173 Εὐάγγελος Κουρέλλας
174 Ἠλίας Λυτόπουλος
175 Χρῖστος Τζημουράκας
176 Δημήτριος Χοῦτος
177 Λάμπρος Λαμπρόπουλος
178 Νικολ. Παπαβασιλείου
179 Ἰωάννης Πολίτης
180 Ἀντωνία Σκλήγου
181 Δημητρ. Βραζιώτης
182 Νικόλαος Βόγκολης

Περιφέρεια Ἐδέσσης

183 Νικόλαος Σωφρονίδης
184 Ξενοφ. Κρουστανόπουλος
185 Δημήτριος Λέκκας
186 Παναγ. Ἀγγελόπουλος
187 Ἀβραὰμ Ἐμφιετζίδης
188 Γεώργιος Παπαδόπουλος
189 Νικόλαος Περοτίδης
190 Βασίλειος Κοτανίδης
191 Χριστόδουλος Βαλταδῶρος
192 Ἰωάννης Ζαφειρίου
193 Γεώργιος Τσεκούρας
194 Δημήτριος Εὐαγγελίδης
195 Κωνσταντῖνος Ἀλεξίου
196 Μαρία Σαμλῆ
197 Δημήτριος Κυριακίδης
198 Καλλιόπη Τζιντζιφόλλη
199 Μενέλαος Χαραλάμπους
200 Γεώργιος Κωστάκης
201 Ἀντώνιος Οἰκονόμου
202 Ἀθανάσιος Δημητρίου
203 Πολυξένη Γκολφέσιου
204 Νικόλαος Παπαδόπουλος

Περιφέρεια Ἐλασσῶνος

205 Μαρία Μηλίου
206 Χρῖστος Παγώνης
207 Ἀθανάσιος Παπανικολάου

Περιφέρεια Εὐρυτανίας

208 Σερ. Μπακόλας
209 Μ. Μηνιάδης
210 Στεφ. Ἀναστασιάδης
211 Δημ. Κεραμίδας
212 Γεωργ. Μαργάρης
213 Μαρία Σβετζούρη
214 Ἰωαν. Παπαδόπουλος
215 Ἰωαν. Σαγρῆς
216 Κωνστ. Κοτσώνης
217 Βασ. Νταλλῆς
218 Γεωργ. Σταθόπουλος
219 Ἀνδρ. Πλαστήρας
220 Κωνστ. Παπανικολάου
221 Διονυσία Γκολβάση

Περιφέρεια Ἠλείας

222 Βασίλειος Μιχαλόπουλος
223 Νικόλαος Χρονόπουλος
224 Διονύσιος Ἀνδρικόπουλος
225 Γεώργιος Λαμπρούνας
226 Γεώργιος Λάσκαρης
227 Διονύσιος Πανταζόπουλος
228 Βασίλειος Στασινόπουλος
229 Ἠλίας Κούτρας

230 'Ανδρέας Μπουντουβῆς
231 Χρῆστος Καούκης
232 Εὐγενία Κόκκαλη
233 Στέφανος Καπώνης
234 'Ανδρέας Καραχάλιος
235 Κατίνα Παπαδοπούλου
236 Γεώργιος Σάββας
237 Γεώργιος Ψαχούλιας
238 'Ιωάννα Χαραλαμποπούλου
239 'Ιωάννης Φιλιππόπουλος
240 Μαρία Μαριολοπούλου
241 'Αλεξάνδρα Τσιαντζῆ
242 Κων)τῖνος 'Αστερῆς
243 Γεώργιος 'Αγαλλιανός
244 Χαράλαμπος Μωραΐτης
245 'Ασημίνα Παπαδημη ο[ύ]ου
246 Θεοδώρα Καλύβα
247 Δημοσθένης Πέλμαχος
248 'Ιωάννα Μπίρμπα
249 Εὐγενία Νικολοπούλου
250 Θωμᾶς Πατριανάκος

Περιφέρεια 'Ηρακλείου

251 Κλεάνθη Σταυρίδου
252 'Ελένη Φθενάκη
253 'Αριστέα 'Αντωνάκη
254 Χρυσῆ Νικητάκη
255 Γεώργιος Εὐαγγελιδάκης

Περιφ. Πεδιάδος πρώην 'Ηρακλείου

256 Βλαχάκη 'Αδριανή
257 Σταματάκη Φωτεινή

Περιφέρεια Θεσσαλονίκης

258 'Αρίστη Πανωρίου
259 Στάσα 'Αλβανοῦ
260 'Ιωαν. Οἰκονόμου
261 Οὐραν. Οἰκονόμου
262 Εὐφρ. Βασικύρου
263 Χριστ. Παπαδόπουλος
264 'Αλεξ. Τσιγαρόπουλος
265 Εὐτ. Γεωργιάδου
266 Χρυσ. Κούρτη
267 Βασιλ. Γεωργιάδου
268 Γεωργ. Βαλαχᾶς
269 Σαράντης Μεγαλόπουλος
270 Μαρία Συμώνη
271 Κυριακ. Κρασογιαννίδου
272 'Ολγα Κετσετζῆ
273 Θάλεια Πέρρου
274 'Αμαλία Κυριακοπούλου
275 Μαλάμω Γρηγοριάδου
276 Δημ. Τσιώντσης
277 Δημ. Γραμμενόπουλος
278 Βικτ. 'Αθανασίου
279 Εὐλ. Γκίρμπα
280 Σπύρος 'Αραβανῆς
281 Λουΐζα Σακκῆ
282 Χρυσῆ Δανιηλίδου
283 'Ελένη Βικοπούλου
284 'Αλεξάνδρα Χούμκλη
285 "Αννα Θεοφανάκη
286 'Αναστ. Χάλαζα
287 "Αρτεμις 'Ανδρέου
288 'Αμαλία Σεραφειμίδου
289 Παναγ. Βαλσαμάκης
290 Φιλ. 'Εμμανουήλ
291 Βασιλ. Κριθαρᾶς
292 Σταυρ Δασκαλόπουλος
293 Φωτεινὴ Κωτούλα
294 Σωτ. Παπαδόπουλος
295 Νικ. Κισσούμης
296 Γεωργ. Κυράτσος
297 'Ερριέτα Τσαπάρα
298 'Αλεξ. Κεσανλῆ
299 'Ελίζα Τσιροπούλου
300 Σμαράγδα 'Ιωαννίδου
301 Μαρία Μέλλη
302 Αἰκατ. Σούλη

Περιφέρεια Καβάλλας

303 'Ιορδάν. 'Ηλιάδης
304 Ε θυμ. Στρατῆ
305 Δημ. Τσακαλᾶκος
306 'Ανδρ. Ζέρβας
307 'Ασπασ. Βαλῆ
308 Παναγ. Μουτίδης
309 Πηγὴ Ξηρογιαννοπούλου
310 'Αποστ. Παναγιωτόπουλος
311 Γεωργ. Τσελίκης
312 'Αντ. Γαΐλας
313 Βασ. Γεωργακόπουλος
314 Σπυρ. Κουρῆς
315 'Ιουλ. Γιολάλα
316 Κωνστ. Χαραλάμπους
317 'Ελ. 'Ιωσηφίδου
318 Γερασ. 'Αλεβίζος
319 Γεωργ. 'Αφθονίδης
320 'Αριάδ. Στρηνοπούλου
321 Καλλ. Κερκοπούλου
322 Παναγ. Τσιλιγκίρης
323 Στυλ. Παπαλεξίου
324 Στυλ. Χουδαβερδόγλου
325 'Ιωάν Νεοκορίδης
326 Ταρσ. Βαλασιάδου
327 'Ελ. Πεΐου
328 Κλεοπ. Τσιμπουκτσόγλου
329 Κατ. Σγουραμάνη
330 Στυλ. Φλάρης
331 Αὐθεντ. 'Εμμανουήλ
332 'Αριστ: Βαφείδου
333 Φώτιος Ζῆρος
334 Κωνστ. Καλότυχος
335 Μιχ. 'Αθανασιάδης
336 Χρυσορ. Κωνσταντινίδου
337 Παναγ. 'Αλεξιάδου
338 Δημήτριος Καλογερόπουλος
339 Χαρίκλεια Λουκοπούλου
340 Τιμολέων Οἰκονομόπουλος
341 'Αγγελικὴ Μαρίτσα
342 Παρασκευὴ Ράλλη
343 Σωτήριος Παπαδόπουλος
344 Παναγιώτης 'Ασημακόπουλος
345 Κίμων Κόντης
346 'Αλέξανδρος Διαμαντάκος
347 'Ελένη 'Αθανασίου
348 Βασίλειος Σπηλιωτόπουλος
349 'Ιωάννης Καΐφας
350 Μαρία Σταυροπούλου

Περιφέρεια Καρδίτσης

351 Φώτιος Κουτσιανᾶς
352 Γεώργιος Δημ. Οἰκονόμου
353 Μιχαὴλ Σακελλαρίου
354 Λάζαρος Παπαποστόλου
355 'Ιωάννης Καραχάλιος
356 Κων. Γκαβαρδίνας
357 Στέλλα 'Αγοραστίδου
358 Δημήτριος Ξιούνης
359 Χρυσόστομος Τσιαπραΐλης
360 Εὐαγγελία Θεοδωροπούλου
361 Γεώργιος Παπαθανασίου
362 Ρίζος 'Ανδρεάδης
363 'Ηλίας Ζημιανίτης
364 'Ιωάννης 'Αδαμόπουλος
365 Δημήτριος Κορέλος
366 Θεμιστοκλῆς Ξενόπουλος
367 'Αντώνιος 'Αναστασόπουλος
368 Κωνστ. 'Αγγελούσης
369 Κωνστ. Λάνης
370 Γεώργιος Κουτσοκώστας
371 'Ελένη Μακρῆ
372 Σεραφεὶμ Παπαζαρκάδας

Περιφέρεια Καρυστίας

373 Καλλιόπη Σφυρίδου
374 Αἰκατ. Φουάση
375 Εὐτυχ. Γιαγιντζῆ
376 Πολυξ. Σταματοπούλου
377 Οὐρ. Μυρωνίδου
378 Κων. Λυμάξης
379 Εὐ. Καραγιάννη
380 'Αρχ. Κλαδεμενάκη
381 Παρ. Ρετετάγκου
382 Βασ. Λύκος
383 'Ιωάν. 'Αντωνίου
384 'Ιω. Μεταξᾶς
385 Νικ. Τσαούσης
386 Εὐάγγελος Οἰκονόμου

Περιφέρεια Πεδιάδος

387 'Εμμαν. Κασσαβέτης
388 'Αδαμαντία Βενέρη
389 'Ελένη Τρουλλινοῦ
390 'Ελένη 'Ηλιάκη

Περιφέρεια Καστορίας

391 'Αντιγ. Κοκκινοπούλου
392 Χαραλ. Μαυρίδης
393 Νικολ. Κυριακοῦ
394 Πασχ. Οἰκονόμου
395 Χρ. Παρασκευόπουλος
396 Ματθ. Κηρυτόπουλος
397 Χρίστος Πανταζῆς
398 'Αλέξ. Κόρακας
399 Χαρ. Κοσόλια
400 Λάμπρος Μακρῆς
401 Κωνστ. Τσιούτσκας
402 Νικ. Τζίντζας
403 Πέτρος Δόλλας
404 Γεώργιος Χαρίτος
405 Γεώργιος Σανιδᾶς
406 'Αθαν. Παπαδημητρίου
407 "Αννα Ποζάρα
408 Μιλτ. Παπαθανασίου
409 Χριστ. Ρουτσίνας
410 'Αναστ. Σιούκας
411 'Απόστ. Εὐθυμιάδης
412 Γεωργ. Καμητσιώρας
413 'Ηρακλῆς Κώτσης
414 Πέτρος Κλεισούσης

Περιφέρεια Κερκύρας

415 Μεταλληνὸς Σπυρίδων
416 Βλάχου Μαρία
417 Φωτεινὴ 'Ελένη
418 Μακρῆ 'Αγγελικὴ
419 Κλαμπόστη Εἰρήνη
420 Κοράβης Γεώργιος

Περιφέρεια Κεφαλληνίας

421 Θεογνωσία Κορνέλλου
422 Βασιλικὴ Ραζῆ
423 Εὐρυδίκη Αρόσου
424 'Ελένη Στελλάτου
425 Γεράσιμος Μαριάνης
426 Εὐανθία Κοσμετάτου
427 "Ηρα Λιναρδάτου
428 Νικόλαος Σπαθῆς

Περιφέρεια Κιλκίς

429 Θεόφιλος 'Αμοιρίδης
430 Βλαδίμηρος 'Αντωνιάδης
431 Μωϋσῆς Κωνσικῆς
432 Δαμιανὸς Συμεωνίδης
433 'Ιωάννης Σκωλαῖος

Περιφέρεια Κοζάνης

434 'Ιωάννης Τόγκος
435 Μάρκος Πετσίνης
436 Σταῦρος Σημαιοφορίδης
437 Εὐθαλία Εὐαγγελίδου
438 "Αννα Παπαϊωάννου
439 Χαρίκλεια Μαργέλλου
440 'Αστερ. Παπακωνσταντίνου
441 Οὐρανία Παπασυννεφάκη
442 Μαριάνθη Φυλακτοῦ
443 Μαριάνθη Ζανδῆ
444 Μυρ. Χαραλαμποπούλου
445 Παναγιώτα Λυρῆ
446 Χρυσούλα Τσίντζιλη
447 Βαλεντ. Κωνσταντινίδου
448 'Ιωάννης Τσιμπλούλης
449 'Απόστ. Παπασπύρου
450 Εὐθαλία Βλιαγκόφτη
451 Γεράσιμος Λιναρδάτος
452 Εὐθύμιος Λιούλιας
453 Χρίστος Παπαδέλης
454 Δημητρ. 'Αρβανιτάκης
455 Κωνστ. 'Ανδρεάδης
456 Γεώργ. Βασιλειάδης
457 'Ελευθ. 'Ελευθεριάδης
458 Παναγ. Φαχαντίδης
459 Κωνστ. Κυρζίδης
460 Χαρ. Βαρσαμόπουλος
461 Κων. Παπακωνσταντίνου
462 Δάμων Δαμιανὸς
463 Πολυξένη Χουρχούρου
464 'Αναστάσιος Ρέτζιος
465 'Ιωάννης 'Αμανατίδης
466 Μηνᾶς Μαλούτης
467 'Ιωάννης Θαβώρας
468 'Αναστάσιος Γκούμας
469 Δημ. Δημουλᾶς
470 Κυριαζῆς Κύρου
471 Εὐδοξία Τέλλιου
472 'Αθανάσιος Μανωλῆς
473 'Ελένη Νικολοπούλου
474 Μαλαματῆ Διαμαντῆ
475 Πηνελόπη Φλιοῦ
476 "Αννα Παπαστεφάνου
477 Στυλιανὸς Φανὸς
478 Δημήτριος Λιάμπας
479 Ζην. Παπαδημητρίου
480 Μιλτιάδης Ζορμπᾶς
481 'Αθαν. Παπαδόπουλος
482 'Αρίστη Κωνσταντινίδου
483 Κατίνα Πλιάκη
484 Κατίνα Γκιουλέκα
485 'Ελένη Τούσινα
486 Δημήτριος Φόρης
487 Οὐρανία Δέλλιου
488 'Ιωάννης Ζανδὲς
489 Βενετία Τασιώνη
490 'Αφροδίτη Βαΐνα
491 Μαρία Γουσοπούλου

Περιφέρεια Κομοτινῆς

492 'Αγγελίδης Συμεὼν
493 'Ελευθεριάδης Χαραλ.
494 'Αξιωτίδου Εὐγενία
495 Δεδούσης Χρίστος
496 Παπαδοπούλου Βαλεντία
497 Τουλουμτζίδης 'Ελευθέριος
498 Βασιλειάδης Βασίλειος
499 Εὐθυμία Φωτίου

Περιφέρεια Κονίτσης

500 Νικόλαος Μήτρης
501 Φίλιππος Παπαλαμπρίδης
502 Παναγ. Παπαγεωργίου

Περιφέρεια Κατερίνης

503 Χουζούρης Δημήτριος
504 Δημήτριος Παρασκευᾶς
505 Μαρία Χλωρίδου
506 Καρύδης Χριστόφορος
507 Πανουσόπουλος Τρύφων
508 Λαΐτσας Τηλέμαχος
509 Μακρῆς 'Ηλίας
510 Κοκκόλης 'Αστέριος
511 Φέτσης Πανταζῆς
512 Γιαννημάρας Γεώργ.
513 Δρυτσάκη Αἰκατερίνη
514 Σμαιὸς 'Εμμανουὴλ
515 Βελισσαρίου Σουλτάνα
516 Χρυσαφίδου Φανὴ
517 Παπαδόπουλος Γεωργ.
518 Παπαδὰμ Βασίλειος
519 Χουζούρη Μαρία
520 Λιναρᾶς 'Αθανάσιος
521 Παπαδημητρίου 'Ελένη
522 Μαστραπᾶ Εὐφροσύνη
523 Βασιλειάδου Μαρία
524 'Αθανασίου 'Ελένη
525 Καρατελίδης Κυριᾶκος
526 Χατζηχαμπέρης 'Ηλίας

Περιφέρεια Λακεδαίμονος

527 Δημ. Καλλιφατίδης
528 Παν. Γιαννόπουλος
529 'Ανδρ. 'Ασπιώτης
530 'Αρ. Κοκκόλης
531 Μαρία Ταϊφαλίδου
532 Δημ. 'Αρχοντῆς
533 Κωνστ. Κωσταλᾶς
534 Θεοδ. 'Αναστασᾶκος
535 Κωνστ. Παπαστάθης
536 Μάρθα Φιορέτου
537 Σταματίνα 'Αναστασάκου
538 Κατίνα Περδικάρη
539 'Επ. Καφετζῆς
540 Βασιλικὴ Πετράκη
541 'Ιωαν. Καλπβρυτιοὺς
542 'Ηλ. Γιαννακόπουλος
543 Διον. Καμπᾶς

Περιφέρεια Λακωνικῆς

544 Βασιλικὴ Σούμπαση
545 Σταματίνα Ταδουλάρη
546 Ἄγγελος Κασιμάτης
547 Ἰωάννης Γεωργᾶς
548 Ἄννα Κουδαράκη
546 Εὐγενεία Καδουλάκου
550 Εὐάγγελος Λαγουσάκος
551 Ἀγησίλαος Καψάλης
552 Κωνστ. Καλότυχος
553 Καλλιόπη Καλοκαιρινοῦ

Περιφέρεια Κορινθίας

554 Φιλ. Ρωμέσης
555 Ἠλίας Ἀδάμ
556 Παν. Πολίτης
557 Χρῖστος Καλαντζῆς
558 Γεωργ. Σιαπκαρᾶς
559 Δημ. Κωτσοδίλης
560 Παναγ. Λουμάνης
561 Ἰωαν. Ρεκλείτης
562 Ἀγγ. Μαθιᾶ
563 Ἀλεξ. Λαζανᾶς
564 Λουκία Κουμάντα
565 Νικολ. Καπέλλος
566 Θεώνη Μπαλάφα
567 Ἑλένη Πρεδεζάνου
568 Βασ. Γκίνης

Περιφέρεια Λαρίσσης

569 Γεώργιος Μάνθος
570 Δημήτριος Γκόλατας
571 Ἐρατὼ Τράμπα
572 Ἀναστάσιος Σπυρόπουλος
573 Μαρία Ποδαρᾶ
574 Ἑλένη Καϊμάκη
575 Γεώργιος Λάλλας
576 Λουΐζα Παπαδοπούλου
577 Βασίλειος Μπαμπαλίτσος
578 Ἀθανάσιος Γκουζέλος
579 Νικόλαος Καραβαγιόπουλος
580 Ἀθανάσιος Βλαχάκης
581 Χρυσῆ Γκιάστα
582 Ἀνθὴ Στεργίου
583 Χαράλαμπος Καραγιαννίδης
584 Γεώργιος Τζέμος

Περιφέρεια Λέσβου

585 Παναγιώτης Δόγκας
586 Βαγγελία Σαδέλλη
587 Ἀντωνία Κυριαζίδου
588 Στέλλα Νησιώτου
589 Γεώργιος Παρασχάκης
590 Γεώργιος Ζεϊμπέκης
591 Γεώργιος Ρεκλὸς
592 Μιχαὴλ Παπαθεοφράστου
593 Χαράλαμπος Κομπᾶς
594 Ἀδαμάντιος Σεραφεὶμ

Περιφέρεια Λευκάδος

595 Ἑλένη Μοτόκη
596 Μάρκος Κοντοπρίας
597 Εὐτυχία Σωτηρίου
598 Εὐσταθίου Κονιδάρης
599 Σμαράγδα Πλασκασοδίτου
600 Σοφία Μωραΐτου
601 Ὄλγα Φίλιππα
602 Γεώργιος Φίλιππας
603 Ἄγγελος Φίλιππας

Περιφέρεια Λήμνου

604 Ἰωακεὶμ Ξενόπουλος
605 Βασ. Παπασπυρίδωνος
606 Μαργαρίτα Χούλη
607 Βασ. Ἀναστασιάδης
608 Ἀργὼ Ἀθανασιάδου
609 Ἰούλιος Ἀγγελίδης
610 Δημητρ. Κέος
611 Ζωὴ Θεοφανίδου
612 Μαρία Ἀντωνάκη
613 Δήμητρα Φανέζη
614 Ἰωάννης Βογιατζῆς
615 Ἀθανασ. Παπαχρήστου
616 Μαρία Βαλιάνου

Περιφέρεια Μαντινείας καὶ Κυνουρίας

617 Ἀλεξάνδρα Δαίνερ
618 Παρασ. Μαργιόλου
619 Ἀταλ. Παρασκευοπούλου

Περιφέρεια Μαραμβέλλου

620 Σεβαστὴ Κοκκινάκη
621 Μελπομένη Λυράκη
622 Μαρία Φινοκαλιώτου
623 Μαρία Σαρρῆ
624 Ἀποσ. Παπαδημητρόπουλος
625 Μιχαὴλ Κυπριωτάκις
626 Ἑλένη Πιτυκάκη
627 Ἀθηνᾶ Μαυρικάκη
628 Γεωργ. Χατζάκις
629 Σοφία Γιαννίση
630 Ἐμμ. Ι. Ἀλεξανδράκις
631 Γεωργ. Ε. Τσαγκαράκις
632 Καλλιόπη Παγκάλου
633 Ἐμμαν. Παναγιωτάκις
634 Εὐαγγελία Μαρκάκι
635 Σοφία Κορωνάκι
636 Εὐρυδίκη Ἀποστολάκι

Περιφέρεια Μεσολογγίου

637 Γεωργ. Βλάχος
638 Βασιλ. Μαραδίτσας
639 Παναγ. Γεράνιος
640 Χριστ. Πανᾶς
641 Νικ. Τσακαλῶζος
642 Γεωργ. Μποσινάκος
643 Μαρία Σακελλαρίου
644 Εἰρήνη Τραγᾶ
645 Μιλτ. Κοτίνης
646 Διον. Ζαδιτσάνου

Περιφέρεια Νάξου

647 Ἀντώνιος Κασαπίδης
648 Φραγκῖσκος Πρέκας

Περιφέρεια Ξάνθης

649 Χαράλαμπος Μπούσπουρας
650 Μηνᾶς Μηναΐδης
651 Χαρὰ Παχάκη
652 Δημήτριος Εὐσταθόπουλος
653 Θελξιόπη Γεωργιαννάκη
654 Μαρία Χηρίδου
655 Σουλτάνα Ἀθανασιάδου
656 Ἀσπασία Κρητικοπούλου
657 Μαρία Ἀγγέλου
658 Γεώργιος Κουνουγέρης
659 Ἑλένη Κωνσταντινίδου
660 Σωτήριος Πούλης

Περιφέρεια Πατρῶν

661 Αἰκατερίνη Γιαννάρου
662 Ἄννα Ἀνδριοπούλου
663 Μαρ. Μιντιλογλίμου
664 Ἐλ. Παλαιολόγου
665 Μαρ. Σπηλιώτη
666 Ἀθ. Πανουτσόπουλος
667 Μιχ. Φωτεινὸς
668 Νικολέττα Σακελλαροπούλου
669 Νικόλαος Ψύλλας
670 Μαρία Κοκοτσάκη
671 Βασιλικὴ Τσάμπηρα
672 Σταματίνα Ρεδίδου
673 Ἄννα Γρηγοριάδου
674 Παναγιώτα Κανελλοπούλου
675 Στέλλα Αδλωνίτου
676 Μαρία Σαλῆ
677 Μαρία Σαραντίδου
678 Μελπομένη Πυλαρινοῦ
679 Νικόλαος Πιερράκος
680 Γλυκερία Πεζώνη

Περιφέρεια Πρεβέζης

681 Τζῆμος Βασιλ.
682 Παχῆ Ζωὴ
683 Παπαδῆμας Χριστ.
684 Ἀβραμίδης Παρασκ.
685 Λῖκος Χαράλ.
686 Καλέση Ἀθηνᾶ
687 Σαμαρτζῆς Γεωργ.
688 Τουμπῆς Ἀθ.
689 Γεωργιάδης Δημ.
690 Πεπόνης Ἰωάννης

Περιφέρεια Α' Ρεθύμνης

691 Παγώνα Δριδάκη
692 Μαρία Σταμαθιουδάκη
693 Ἐμμ. Κουδουμνάκης
694 Χαραλ. Μανιὸς
695 Παντ. Ἐκκεκάκης
696 Χρῆστος Μιστράκης
697 Ἐλισ. Περπεράκη
698 Ἑλένη Κουτρούλη

Περιφέρεια Β' Ρεθύμνου

699 Στυλιανὸς Σαριδάκης
700 Ἑλένη Πισκοπάκι
701 Εὐαγγελία Χαλκιαδάκι
702 Μαρία Χαλκιαδάκι
703 Ἰωάννης Σκαντζεδάκις
704 Στυλιανὸς Σαριδάκις
705 Ἑλένη Πισκοπάκι

Περιφέρεια Σάμου

706 Ζομπούδης Διον.
707 Βαγιανὸς Πλούταρχος
708 Σαφὸς Τρ. Κωνστ.
709 Ἀθανασίου Δημ.
710 Πτίνη Φωτεινὴ
711 Καραγεωργίου Θεοδώρα
712 Παπαδημητρίου Ἐμμ.
713 Τραπατσέλλης Ἐμμ.
714 Χριστοδουλαρῆς Γεωργ
715 Κουμνιώτου Ἀσπασία
716 Χατζηδιάκου Ἀνδρονίκη
717 Μηλιώτης Χαρίδημος
718 Βαρελτζῆς Κωνστ.
719 Γιαννάκης Εὐστρατ.
720 Κυδωνιεὺς Δημ.
721 Κουτραφούρη Εὐγ.

Περιφέρεια Σιδηροκάστρου

722 Δημητρ. Σιούντας
723 Νικολία Θεοδωρίδου
724 Νικόλαος Κριθαρᾶς
725 Κων/νος Πέτσας
726 Ἰωάννης Σεραφείδης
727 Περσεφόνη Θεοδωροπούλου
728 Ἀμαλία Ἐλευθεριάδου
729 Εὐλαμπία Μυτακίδου
730 Σπυρίδων Βασιλόπουλος
731 Εὔδοξος Ἀθανασόπουλος
732 Πολυχρόνης Μπασκόζας
733 Χρῆστος Ἀλεξόπουλος
734 Εὐθυμία Παπαλέκα
735 Ἑλένη Καραμήχα
736 Ἰωάννης Κατσαρίδης
737 Ἐλίζα Παπαχαριζάνου
738 Σοφία Τραϊνοῦ

Περιφέρεια Σύρου

739 Παπαδόπουλος Παῦλος
740 Κόσοβιτς Ἀνδρονίκη
741 Κοντόκωστα Πολυξένη
742 Γιαγιᾶς Ραφαὴλ
743 Καμπάνη Ἑλένη
744 Σκαρμοῦζος Ἀθαν.
745 Θεοδωρακόπουλος Θεόδωρος
746 Ἀγαλλοπούλου Μαριάνθη
747 Μαρτῖνος Βαρθολομαῖος
748 Βεντούρης Μιχαὴλ
749 Γιαννίσης Ἀντώνιος
750 Κατ αράκης Νικόλαος
751 Καστρίσου Μαρία
752 Ἀνδρουλάκις Ἰωάννης
753 Παπαγιαννάκη Μαρία
754 Τσαγκαράκις Βασίλειος
755 Φραγκιάδου Ἐλπὶς
756 Δετοράκη Κυριακὴ

Περιφέρεια Τρικκάλων

757 Ψύλλια Εὐαγγελία
758 Δημ. Πολυωραῖος
759 Παπανικολάου Δημ.
760 Ζωσιμᾶς Ἀπόστολος
761 Οἰκονόμου Ἠλίας
762 Κουράντου Μελπομένη
763 Ἰωαννίνου Δέσποινα

Περιφέρεια Τριφυλλίας

764 Εὐσταθία Ἀσημακοπούλου
765 Παναγιώτα Κατρίτση
766 Κυρ. Καραπαναγιώτου
767 Δημ. Γκότσης
768 Δῆμος Γεωργακόπουλος
769 Χαρ. Στεργιόπουλος
770 Κων. Καραγιάννης
771 Ἀνδρέας Παπαγιάννης
772 Χριστόφορος Μπίτσικας
773 Εὐγενία Δουράτσου
774 Μαρία Ἀποστολοπούλου
775 Βασιλικὴ Δρούκα
776 Παναγ. Σταματόπουλος
777 Ἰωάννης Δημόπουλος
778 Σωτήριος Παπαντωνόπουλος
779 Ἀσιμίτσα Φιλοπούλου
780 Μιχαὴλ Λυρῆς
781 Ἀντιγόνη Κωνσταντοπούλου
782 Γεωρ. Παπαντωνίου
783 Ἰωάννης Κόλλιας
784 Παναγιώτα Καραπαναγιώτου
785 Γρηγόριος Παπαλιμπερίου
786 Σωτήριος Φωτόπουλος

Περιφέρεια Φθιώτιδος

787 Παπασταμάτης Παναγιώτης
788 Καραγιάννης Ταξιάρχης
789 Παπαλουκᾶς Ἰωάννης
790 Φυσέκη Ἀργυρὼ
791 Παπαδημητροπούλου Εἰρήνη
792 Γεωργιάδης Χρῖστος
793 Τζιδάρας Ἀθαν.
794 Παπανικολάου Κωνστ. τοῦ Γεωργίου
795 Εὐθυμίου Σοφία
796 Γκουζούνη Αἰκατερίνη
797 Γουργιώτου Δέσποινα
798 Κουτσοῦκος Χρῖστος
799 Παναγιώτου Παναγιώτης
800 Μπουλιώτης Βασίλειος
801 Μπουλιώτου Ὄλγα
802 Κόντου Αἰκατερίνη
803 Μαλοῦκος Γεωργ.
804 Σαντᾶς Ἰωαν.
805 Πολίτου Ὄλγα
806 Δημητρίου Νικόλαος

Περιφέρεια Φλωρίνης

807 Πανδώρα Σαράφη
808 Καλυψὼ Παπάζογλου
809 Χαρίκλεια Γεωργιάδου
810 Ἰωαν. Σημαντήρας
811 Καλλιόπη Χαροπούλου
812 Χρῆστος Βακοβαλῆς
813 Στυλιανὸς Χαρίσης
814 Ἰωαν. Γρηγορίου
815 Ἰουλία Ἀβράση
816 Πολυξένη Κιολέογλου
817 Αἰκατ. Ἰωαννίδου
818 Χρῆστος Παπαστεργίου
819 Ἀθανάσιος Ἀθανασιάδης
820 Ζωὴ Καριοφυλλίδου
821 Γεώργιος Ψυλλίδης
822 Γρηγόριος Χασόπουλος
823 Χρύσανθος Πιπερίδης
824 Βασίλειος Σαχινίδης
825 Χρῆστος Παπαχρυσάνθου
826 Δημήτριος Οἰκονομίδης
827 Παναγιώτης Καραμούζης
828 Βαχράτσης Ἴρασμος
829 Λουκία Ἰωαννίδου
830 Ἀναστασ. Ἀναστασάκης
831 Κωνστ. Τσέκος
832 Ἀθανασ. Ἀθανασιάδης

Περιφέρεια Φιλιατῶν

833 Παναγιώτης Πουλόπουλος
834 Δημήτριος Ζαδερδινὸς
835 Μαριέττα Κατωπόδη
836 Εὐθαλία Σίσκου
837 Γεώργιος Κολοβὸς
838 Μιχαὴλ Ζῶτος
839 Ὀδυσσεὺς Κωνσταντόπουλος
840 Εὐάγγελος Οἰκονόμου
841 Ἀριστοτέλης Ἀρμένης

842 Κων)νος Λάζαρης
843 Μιλτ. Κακλαμάνης
844 Βασίλειος Νικολοῦζος
845 Κων)νος Κοτρότσης
846 Ἀναστ. Οἰκονομίδης
847 Εὐσταθία Τσόκα
848 Κων)νας Σταμάτης

Περιφέρεια Φωκίδος

849 Κωνστ. Ζυγούρης
850 Γεωργία Σταματάκου
851 Κανέλλα Γούναρη
852 Πηνελόπη Βυροβόλου
853 Παναγιώτης Δροσόπουλος
854 Κωνστ. Πριόβολος

Περιφέρεια Χαλκιδικῆς

855 Μαν. Παπαγιαννάκης
856 Κων)τία Μαυρουδῆ
857 Κλεοπ. Παπαργυρίου
858 Αἰκατ. Γεωργιάδου
859 Ἀργ. Παπαοικονόμου
860 Θεοδ. Παπαδόπουλος
861 Δημ. Παπαζαρίας
862 Νικολ. Σγοῦρος
863 Παδεία. Ζέλλιος
864 Ἀστερ: Οἰκονόμου
865 Γεωργ. Μαργαρίτης
866 Ἀσημ. Τσαλπατούρου
867 Χρ. Δημητρακούδης
868 Χρ. Θεοχαρίδης
869 Κων. Παπαοικονόμου
870 Παν. Διονυσόπουλος
871 Κων. Δελήμπασης
872 Βασ. Μηλλιαρέσης
873 Ἀντώνιος Παπαϊωάννου
874 Κων. Σαραφιανὸς
875 Ἰωάν. Ζέρβας
876 Γεώργ. Ἀγγελίδης
877 Χρ. Χριστίδης
878 Σταυρ. Σίβακας
879 Ἀριστ. Παραθυρᾶς
880 Βασ. Ντόντουλος

Περιφέρεια Χαλκίδος

881 Σταματουλᾶς Γρηγ.
882 Παπαβασιλείου Ἑλένη
883 Μαυροειδῆ Χρυσηΐς
884 Ἀμερικᾶνος Ἀντώνιος
885 Λεοντιάδου Βασιλικὴ
886 Κωνσταντίνου Ἀγάθη

Περιφέρεια Χανίων

887 Χαράλαμπος Τσισκάκης
888 Στυλιανὸς Πετράκης
889 Ἰωάννης Χατζιδάκης
890 Ματθαῖος Μοτάκης
891 Μαρία Κοτρωνάκης
892 Μιχαὴλ Ρόδης
893 Νικόλαος Φιλόπουλος
894 Γεώργιος Ἀγριαντώνης
895 Ἰωάννης Καρίμαλης
896 Εὐάγγελος Κατσιοίφης
897 Μαρία Τσεπαπαδάκη
898 Ἀθηνᾶ Μαρτίνη
899 Αἰκατ. Ἀϊβαζόγλου

Περιφέρεια Χίου

900 Μπιρλῆς Νικόλ.
901 Γρηγοριάδης Δημοσθένης
902 Κουτιάδου Μαρία
903 Λίναρη Μαρίκα
904 Μπελέγρης Ἰωάννης
905 Παντελοῦκος Ἀντώνιος
906 Ρωξάνου Ἀλεξάνδρα
907 Σκούντζου Παναγιώτα
908 Σταυρινάκη Μαριάνθη
909 Σταυρινάκη Αἰκατερίνη
910 Φατσῆ Φρόσω
911 Χούμη Δέσποινα
912 Βαρβεράκης Ἰωάννης
913 Λασκαρίδου Μαριάνθη
914 Μέλης Μιχαὴλ
915 Παντελίδης Παντελῆς

ΕΙΣΗΓΗΤΑΙ

(Συνέχεια ἀπ' τὴ 3η σελίδα.

298 Καλοδίκης Νικολ. Κερκύρας
299 Πετρόχειλος Κλεομ. Πειραιῶς
300 Τσακόπουλος Π. Μαντινείας
301 Ξάνθου Είρ. Α.Π. Ἀθηνῶν
302 Ἀθανασίου Ἀφρ. Δ.Π. »
303 Λαγκούσης Θ. Κεφαλληνίας
304 Κογκοπούλου Πην. Κορινθίας
305 Λέζου Μαρία Δ.Π. Ἀθηνῶν
306 Γωλαράκη Μαργ. Ἀργολίδος
307 Γιαννάκος Γεωρ. Μαγνησίας
308 Ἴσαρης Ἰωαν. Πειραιῶς
309 Γανδὲς Χαραλ. Μαντινείας
310 Μπαχαρνίκου Σ. Θεσσαλ)νίκης
311 Ἀραϊτζῆς Θεοδ. »
312 Τριανταφυλλίδου Κορινθίας
313 Τσανάκας Χριστ. Καδίτσης
314 Κολλάρου Ἑλένη Πειραιῶς
315 Κυριάκου Ἀναστ. Ἀργολίδος
316 Κοπέλλου Γεωργ. Καστορίας
317 Παπαϊωάννου Δημ. Χαλ)δικῆς

ΓΛΩΣΣΙΚΑ

Ἀγαπητό μου «Δ. Βῆμα».

Νομίζω πῶς πολὺ λίγο τονίστηκε ἀπ' τῆς στῆλες σου ἡ ἀνάγκη τῆς Ὀρθογραφικῆς Μεταρρύθμισης. Ἂν ἐξαιρέσουμε τὰ ἄρθρα τοῦ προοδευτικοῦ συναδέλφου, ποῦ κρύβεται στὸ ψευδώνυμο Μαλλιαρὸς, καμμιὰ ἄλλη φωνὴ διαμαρτυρίας δὲν ἀκούστηκε. Γάγγραινα σωστὴ μᾶς ἔγινε αὐτὸ τὸ Ὀρθογραφικὸ Πρόβλημα. Σώνει καὶ καλὰ στὸ μικρὸ παιδάκι πρέπει νὰ μάθωμε τὴν ἀτέλειωτη σειρὰ τῶν Ι (εἶναι 8), κ. τ. λ. Μὰ νομίζω πῶς καμμιὰ ὠφέλεια, σὰν ἀντίδοτο στὶς τόσες προσπάθειες, δὲν προκύπτει ἀπὸ τὴν διατήρηση τῶν τόνων καὶ πνευμάτων καὶ τῶν πολύπλοκων Ὀρθογραφικῶν κανόνων. Συνηθίσαμε, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουμε καλὰ—καλὰ, νὰ νομίζουμε γιὰ μορφωμένους τοὺς γνῶστες τῆς Ἱστορικῆς Ὀρθογραφίας. Ὁ θόρυβος ποῦ γίνεται τώρα τελευταῖα εἶναι μιὰ ἀψευδὴς ἐπιβεβαίωση τῶν ἀνωτέρω λόγων μου. Ὅπως πολὺ πετυχεμένα λέγει σ' ἕνα ἄρθο ὁ Παιδαγωγός μας κ. Γαληνός, στὴν «Φωνὴ τοῦ Βιβλίου», «ἕνα ἀρκετὸ μεγάλο μέρος—ὄχι βέβαια τὸ οὐσιαστικὸ—τῆς ἀγραμματοσύνης τῶν παιδιῶν, ποῦ γύρω σ' αὐτὴ γίνεται τόσος θόρυβος τὰ τελευταῖα χρόνια, ἐντοπίζεται στὸ Ὀρθογραφικὸ Πρόβλημα».

Ὁ Δυνατός μας λογοτέχνης καὶ κριτικὸς κ. Φῶτος Πολίτης, σὲ κάποιο ἄρθο του, στὴν Ἑβδομαδιαία «Ἐργασία», τόνισε ξεκάθαρα πῶς: «Κανένας δὲν μπορεῖ, ἀφ' οὗ βάνει τὸ χέρι στὴν καρδιά του, νὰ βεβαιώση ἀδίσταχτα πῶς ξέρει Ὀθογραφία». Τὸ Ἴδιο, δὲν πιστεύω νὰ διαφωνῇ κανεὶς, συμβαίνει καὶ σὲ μᾶς. Πῶς τώρα ἔχουμε μεῖς τὴν ἀπαίτηση ἀπὸ τὰ νεαρὰ βλασταράκια νὰ μάθουν τὴν πολυθρύλητη «Ἱστορικὴ Ὀρθογραφία»;

Ἴσως καὶ πάλι μερικοὶ «μπακάληδες», ἂν μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ τοὺς ὀνομάσω ἔτσι, τῶν ποιὸ ψηλῶν Ἐννοιῶν καὶ Ἰδεῶν νὰ ξεσηκωθοῦν. Ἐν ὀνόματι τῆς δύστυχης Πατρίδας θὰ ξεσχίσουν τὰ Ἱματιά των «κατὰ τῶν ἐκφύλων ἀπάτριδων καὶ ὑπομονευτῶν τῆς «ὡραίας» καὶ «Ἱερᾶ.» γλώσσης τῶν προγόνων μας. Μὰ σὰν τὸ Σωλομὸ (ἢ τὸν Ψυχάρη:) μπορεῖ νὰ φωνάξουμε πὼς «Τότε τὸ ἔθνος τρέβαει μπρὸς ὅταν δείχνει πὼς δὲ φοβᾶται τὴν ἀλήθεια».

Ὁ καθ. Πανεπιστημίου κ. Ν. Χατζιδάκης σὲ μιὰ ὡραία του διάλεξη, ποῦ τυπώθηκε στὸ 106 τεῦχος τῆς «Ν. Ἑστίας», γιὰ τῆς «Σημερινὲς» ἀντιλήψεις γιὰ τὴ γραφὴ τῶν Πολιτισμένων γλωσσῶν». λέγει πολλὰ καὶ σπουδαῖα γιὰ τὸ ζητημά μας. Ἰδοὺ σχετικὰ ἀποσπάσματα:

«Ἐγὼ συλλογίζουμε πὼς ἂν οἱ ἀρχέγονοι ἐκεῖνοι ἄνθρωποι μποροῦσαν νὰ μάθουν ***πῶς*** (Σημ. τὰ ὑπογραμμίσματα τοῦ κ. Χ.) ἐμεῖς σήμερα γράφουμε τὴ γλῶσσα μας (καὶ δὲν ἐννοῶ μόνο ἐμᾶς τοὺς Ἕλληνες), θὰ μᾶς οἰκτείρανε καὶ πιστεύω, πὼς θὰ εἶχαν καὶ κάθε δίκαιο νὰ τὸ κάμουν. Γιατὶ ἐκεῖνοι προσπαθοῦσαν νὰ βροῦνε ἕναν τρόπο νὰ γράφουν τὶς λέξεις των ὅσο μποροῦσαν ***ἁπλούστερα***. Ἐμεῖς ὅμως οἱ σημερινοί, ***οἱ τόσο προοδευμένοι***, τὴ γράφουμε ὅσο μποροῦμε ***δυσκολώτερα***, γιατὶ θέλουμε τὴν «Ἱστορικὴ Ὀρθογραφία», μιὰ σκλαβιά, ποῦ μᾶς κοστίζει ἀφάνταστες θυσίες».

«Δυὸ Εὐρωπαϊκὲς γλῶσσες ἐν τούτοις ἔχουν κατορθώσει νὰ ἐκμηδενίσουν τὴ διαφορὰ αὐτὴ—γραφῆς καὶ ὁμιλίας—καὶ νὰ ἔχουν ἑπομένως ***καθαρὴ φωνητικὴ Ὀρθογραφία: γράφονται ὅπως προφέρονται καὶ προφέρονται ὅπως γράφονται***. Εὐτυχισμένα τὰ παιδιὰ τῶν λαῶν αὐτῶν ποὺ δὲν ἔχουν τὰ βάσανα τῆς «Ὀρθογραφίας»! Οἱ δυὸ αὐτὲς γλῶσσες εἶναι ***Ἰσπανικὰ*** καὶ τὰ ***Σερβικά***. Στὰ Γερμανικὰ στὰ Ὀλλανδικὰ στὰ Σκαυδιναβικὰ στὰ Ἰταλικὰ καὶ στὰ Πορτογαλλικὰ ἡ Ὀρθογραφία εἶναι ***σχεδὸν*** φωνητική. Ἐκεῖ ὅμως, ὅπου ἡ ἀπόκλιση αὐτὴ γραφῆς καὶ προφορᾶς εἶναι ***πολὺ*** μεγάλη, εἶναι προπάντων τὰ Νεοελληνικά, τὰ Ἀγγλικά, καὶ τὰ Γαλλικά».

«Εἶμαι βέβαιος πῶς, ἂν οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι μποροῦσαν νὰ ἀναστηθοῦν καὶ νὰ μάθουν ***πῶς*** γράφουμε καὶ τί μαρτύρια τραβοῦμε γιαυτό, θὰ μᾶς ἐλεεινολογοῦσαν». «Γιὰ τὶς ὁποῖες μάλιστα ***ὀξεῖες, περισπωμένες, δασεῖες καὶ ψιλὲς*** οἱ πρόγονοί μας, στὴν πιὸ ἔνδοξή τους ***περίοδο***, οὔτε ἰδέα εἶχαν, καὶ θὰ ἔκαναν καὶ αὐτοὶ «ἀνορθογραφίες», ἂν δίνανε εἰσαγωγικὲς ἐξετάσεις στὸ Πανεπιστήμιο».

«Ἀλήθεια, πρέπει νὰ πῶ κάτι γιὰ ἕνα ἐπιχείρημα ποῦ δὲν τὸ ἔχω ἀκόμη ἀναφέρει: «Μὲ τὴν εἰσαγωγὴ ξενικοῦ ἀλφαβήτου δὲν θὰ χάσουμε ἕνα μέρος ἀπὸ τὸν ἐθνισμό μας, ὅταν μαθαίνουμε, ὅπως τώρα κάνουμε, μουσικὴ ἀπὸ νότες, ποὺ γράφονται σ' ἕνα ***διεθνὲς μουσικὸ*** ἀλφάβητο; χάνουμε ἀπὸ τὸν ἐθνισμό μας ὅταν λογαριάζουμε στὸ ***διεθνὲς*** σήμερα σύστημα ***γραφῆς τῶν ἀριθμῶν***; Χάνουμε τέλος πάντων τὸν ἐθνισμό μας ὅταν ντυνόμαστε εὐρωπαϊκά;»

Τελειώνοντας λέει:

«Ξέρω βέβαια πολὺ καλά, πώς, ἂν ἐτελείωνα μὲ τὴν ἀντίθετη ἄποψη—προτείνει τὴν καθιέρωση τοῦ Λατινικοῦ ἀλφαβήτου — πώς δηλ. δὲν θὰ ἔπρεπε ***μὲ κανένα τρόπο*** ν' ἀλλάξουμε τὸ ἀλφάβητό μας, τὸ τόσο δοξασμένο, πὼς μάλιστα ἴσως θὰ ἔπρεπε καὶ ὅλοι οἱ λαοὶ τοῦ κόσμου νὰ παραδεχτοῦν τὸ Ἑλληνικὸ ἀλφάβητο, θὰ ***φαινόμουνα*** πιὸ καλὸς πατριώτης· θὰ ***φαινόμουνα*** μὰ δὲν θὰ ***ἤμουνα*** γιατὶ κανεὶς δὲ μπορεῖ νὰ μοῦ ἀλλάξη τὴν πεποίθησή μου πώς: ***ἀληθινὰ πατριώτης εἶναι ἐκεῖνος, ποῦ προσπαθεῖ νὰ κάμη, ὅπου καὶ ὅπως μπορεῖ, εὐκολώτερη, ἀνετώτερη, πιὸ εὐτυχισμένη τὴ ζωὴ τῶν ἐρχομένων γενεῶν τοῦ ἔθνους του!***», κτλ.

Οἱ Δασκάλοι σὰν Πρωτοπόροι κάθε Καλῆς Ὑψηλῆς Ἰδέας «ἂς ὑψώσουν φωνὴν διαμαρτυρίας». Πρέπει νὰ ἐνεργήσουμε, νὰ διαφωτίσουμε, νὰ δράσουμε, γιατὶ ὅπως λέει καὶ ὁ κ. Γληνὸς «τὸ κράτος, ποὺ μποροῦσε νὰ λύση τὸ ζήτημα, εἶναι ὅλως διόλου ἀπίθανο πὼς θὰ καταγίνη σήμερα μὲ τέτοια προβλήματα». Ἦρθε ***πιὰ*** καιρὸς νὰ ξεφύγουμε τὶς παγῖδες τῆς Ἱστορικῆς Ὀρθογραφίας. Πολέμιοι τῆς Ἰδέας πολλοὶ θὰ παρουσιαστοῦν ἀλλ' ἂς τοὺς ἀφίσουμε νὰ φωνάζουν. Ἦρθε καιρὸς νὰ συγχρονιστοῦμε καὶ λιγάκι. Ὁ Κεμάλ, στὴν Τουρκία, εἰσήγαγε τελικὰ τὴ γλωσσικὴ μεταρρύθμιση (εἶχαν καὶ αὐτοὶ δυὸ γλῶσσες τῶν λογίων καὶ τοῦ λαοῦ ἡ πρώτη μὲ πολλὲς Ἀραβικὲς λέξεις, ποὺ ἐξοστρακίσθηκαν) καὶ τὴν γραφικὴ - Ὀρθογραφικὴ Λατινικὸ ἀλφάβητο. Ἐμεῖς ποὺ θέλουμε καὶ καυχώμαστε σὰν πιὸ ἔξυπνοι καὶ προοδευτικοὶ ἀπὸ τοὺς Τούρκους, ποὺ πραγματικὰ δὲν συμβαίνει, δυστυχῶ, μὲ λύπη μου διαπιστώνω πῶς πᾶμε πολὺ «πίσω».

Μὲ πολὺ τιμὴ

Κ. Α. Ἀνανίκας

Τατάρ - Φαρσάλων

ΓΙΑ ΤΟΥΣ κ. κ. ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥΣ

Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ Α' τόμου τοῦ «*Ὁδηγοῦ του Μονοταξίου*», τοῦ κ. Δημοσθέν. Ἀνδρεάδου ἀπὸ τὸν κάθε δημοδιδάσκαλον, εἰς ὁποιονδήποτε τύπον σχολείου καὶ ἂν διδάσκη οὗτος, ἐνῷ ***κατατοπίζει*** αὐτόν τελείως εἰς σπουδαιότατον ἐπαγγελματικόν του ζήτημα, ὁποῖον τὸ τῆς λειτουργίας τοῦ Μονοταξίου, ***ἀνακαινίζει*** συγχρόνως καὶ τὰς διδακτικάς του γνώσεις. Καὶ τοῦτο, διότι εἰς τὸ βιβλίον αὐτὸ μεταξὺ τῶν ἄλλων περιλαμβάνεται καὶ ἐκτενεστάτη διδακτικὴ ἑνὸς ἑκάστου τῶν εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖά μας διδασκομένων μαθημάτων, γραμμένη ἐπὶ τῇ βάσει τῶν νεωτέρων παιδαγωγικῶν ἀντιλήψεων, ἀλλὰ καὶ τῆς ***Ἑλληνικῆς πραγματικότητος***.

Ὁ Β'. τόμος τοῦ αὐτοῦ ἔργου ὑπὸ ἐκτύπωσιν.

Ἐκδοτικὸς Οἶκος

Δ Η Μ Η Τ Ρ Α Κ Ο Υ

Σταδίου 4.

2—3

Π. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ

Διευθυντοῦ Διδασκαλείου Τριπόλεως

«Διδασκαλίαι πάντων τῶν μαθημάτων στὸ Δημοτικὸ σύμφωνα μὲ τὶς νέες ἀντιλήψεις.

ΤΕΥΧΗ 3

Τιμὴ ἑκάστου 15 δρχ.

Ἀποτανθῆτε στὸν συγγραφέα

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟ ΒΗΜΑ
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

DIDASCALICO VIMA (TRIBUNE DES INSTITUTEURS)
Organe hébdomadaire de la Fédération des instituteurs Grecs
Bureaux: Romvis 2 Athènes (telef. 68—10) Abonement 60 fr.

Συνδρομὴ χρονιάτικη δραχ. *60*. Γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ φράγκα γαλ. *60*
Ἐμβάσματα: *Διδασκαλικὸ Βῆμα* Ρόμβης 2 Ἀθήνας. Τηλέφ. 68—10

Η καθυστέρηση τοῦ «Βήματος» ὀφείλεται στὸν καταρτισμὸ τῶν πινάκων τῶν προαγωγῶν. Θεωρήσαμε πὼς ἔπρεπε νὰ κοινοποιήσουμε τὶς πρωαγωγὲς ὅλες σ' ἕνα Βῆμα καὶ βρεθήκαμε σὲ πραγματικὴ δυσκολία νὰ ταχτοποιήσουμε τοὺς πίνακας, γιατὶ συνέβαινε καὶ συμβαίνει ἀκόμα τὸ ἐκπληκτικὸ νὰ μὴ ἔχουμε προτάσεις τοῦ 1931 ὁλόκληρων Ἐκπαιδευτικῶν περιφερειῶν.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ *

ΟΙ ΝΕΥΡΑΣΘΕΝΕΙΣ ΤΟΥ ΚΛΑΔΟΥ

Εἶναι παράξενη ἡ νοοτροπία μερικῶν δασκάλων νὰ θέλουν πάντα σὲ κάθε περίσταση νὰ κρίνουν καὶ νὰ θεωροῦν σὰν ἐχθρὸ κάθε κυβέρνηση τῆς χώρας μας καὶ κάθε δημοσία ἀρχή. Ἡ κυβέρνηση ἐχθρὸς—Ὁ Νομάρχης ἐχθρὸς—Ὁ ἐπιθεωρητὴς ἐχθρὸς—Ὁ δικαστὴς ἐχθρὸς—Ὁ Μητροπολίτης ἐχθρὸς—Ἡ ἀστυνομικὴ ἀρχὴ ἐχθρὸς καὶ τράβα κορδόνι. Παντοῦ καὶ πάντοτε βλέπουν ἐχθρούς, σὰν ἐκεῖνο τὸ νευρασθενῆ, ποὺ βασανίζεται διαρκῶς ἀπὸ ἐφιάλτες καὶ σὰν ἐκεῖνο ποὺ πάσχει ἀπὸ μανία καταδιώξεως, ποὺ φαντάζεται καὶ νομίζει πὼς ὅλοι τὸν ὑποβλέπουν καὶ τὸν καταδιώκουν.

Κι' ἀφοῦ τοὺς πάντας κρίνουν σὰν ἐχθροὺς τοὺς ἀντιμετωπίζουν καὶ σὰν ἐχθροὺς καὶ ἔτσι πραγματικὰ τοὺς κάνουν τέτοιους, ὄχι μόνον ἐχθροὺς τοῦ ἀτόμου τους, ἀλλὰ σιγὰ σιγὰ καὶ ἐχθροὺς τοῦ κλάδου ὁλοκλήρου. Γιατὶ δὲν χωρεῖ καμμιὰ ἀμφιβολία πὼς καὶ τὸν ποιὸ μεγάλο καὶ τὸν ποιὸ εἰλικρινῆ φίλο σου, ἅμα τὸν θεωρήσῃς σὰν ἐχθρό σου καὶ τὸν ἀντιμετωπίζῃς ὡς τέτοιον, θὰ τὸν ἀναγκάσῃς νὰ μεταβληθῇ πραγματικὸς ἐχθρός σου καὶ μάλιστα ἐχθρός σου ἄσπονδος. Κι' αὐτὴν ἀκόμη τὴ μάννα, ποὺ σὲ γέννησε καὶ σὲ γαλούχησε, ἂν τὴν μεταχειρισθῇς σὰν ἐχθρό σου θὰ τὴν ἀναγκάσῃς νὰ σὲ καταραστῇ σὰν τὸν ἄσπονδό της ἐχθρό. Εἶναι αὐτὸ φυσικὸ κι' ἀνθρώπινο. Οἱ ὀλίγοι αὐτοὶ νευρασθενεῖς τοῦ κλάδου μας εἶναι τὰ πιὸ ἐπικίνδυνα στοιχεῖα του, γιατὶ καὶ στὸ παρελθὸν ἔγιναν αἰτία νὰ συκοφαντηθῇ καὶ νὰ παρεξηγηθοῦν οἱ ἀγῶνες του καὶ στὸ μέλλον, ἂν δὲν τεθοῦν στὸ περιθώριο, θὰ γίνουν πρόξενοι ἀνυπολογίστων συμφορῶν στὸν κλάδο καὶ στὴν ἐκπαίδευση.

Μὲ τὴ μάσκα τοῦ συνδικαλισμοῦ παρουσιάζονται ἑκάστοτε στὸν κλάδο καὶ μὲ ὡρισμένες παπαγαλισμένες λέξεις καὶ φράσεις, προσπαθοῦν νὰ τὸν πείσουν πὼς ἀγωνίζονται γιὰ τὰ συμφέροντα τῆς Λαϊκῆς Παιδείας, τὰ ὁποῖα καταπατεῖ καὶ καταστρέφει τάχα ὁ «ἐργοδότης» τὸ Κράτος καὶ οἱ «μπουρζουαζίδες» οἱ ἀστικὲς τάξεις. Σὲ κάθε τι ποὺ ἡ πολιτεία χορηγεῖ στὸ δάσκαλο καὶ στὴν Λαϊκὴ Παιδεία δὲν ἀποδίνουν καμμιὰν ἀξία καὶ δὲν παραδέχονται ἀγαθὴ πρόθεση παρὰ μόνον ὑστεροβουλία καὶ ἐχθρικὲς διαθέσεις τοῦ Κράτους. «Μᾶς ἔδωκε τὶς προαγωγὲς ἡ Κυβέρνηση» λέγουν «γιὰ νὰ μᾶς κοιμήσῃ καὶ μπορέσῃ νὰ μᾶς χτυπήσῃ ἀργότερα πιὸ σκληρά.» Γι' αὐτὸ χαρακτηρίζουν τὴν πραγματοποίηση ὅλων τῶν προαγωγῶν, ὡς ἐχθρικὴ πράξη τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν ἐνέργεια τῆς διοικήσεως γιὰ τὴν ῥιζικὴ θεραπεία τοῦ κακοῦ τῆς στασιμότητος τῶν δασκάλων ὡς προδοτικὴ καὶ σατανικὴ ἐνέργεια. Ἡ νοοτροπία τους αὐτὴ εἶνε ἡ πιὸ τρανὴ ἀπόδειξη πὼς γιὰ κάθε ἄλλο ἀγωνίζονται παρὰ γιὰ τὰ διδασκαλικὰ συμφέροντα καὶ γιὰ τὰ συμφέροντα τῆς Λαϊκῆς Παιδείας. Ἡ ψυχική τους ἀρρώστια τοὺς λέγει, πὼς πρέπει νὰ εἶναι πάντα ἀρνησηκαὶ ν' ἀγωνίζονται μόνο γιὰ ἐντυπωσιακοὺς λόγους. Μὰ γιὰ τὸν σκοπό τους αὐτὸν δὲν εἶναι ἐξυπηρετικὴ ἡ λύση τῶν ζητημάτων, ποὺ ἀπασχολοῦν τὸν κλάδο. Τὰ θέλουν πάντα νἆναι ἄλυτα γιὰ νὰ μποροῦν νὰ ἀγωνίζωνται καὶ νὰ παρουσιάζωνται ἥρωες μπροστὰ στὰ μάτια τῶν ἀφελῶν. «Δὲν συμφέρει ἀπὸ συνδικαλιστικῆς ἀπόψεως,» μᾶς ἔλεγε κάποιος ἀπὸ τοὺς νευρασθενεῖς αὐτούς, ὅταν ἀγωνιζόμαστε γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν προαγωγῶν, «δὲν συμφέρει νὰ γίνουν ὅλες οἱ προαγωγές, γιατὶ τότε θὰ κοιμηθοῦν οἱ δασκάλοι καὶ θὰ πάψουν νὰ φωνάζουν.»

Σκοπὸς λοιπὸν—κατὰ τοὺς νευρασθενεῖς αὐτοὺς—σκοπὸς τῶν δασκαλικῶν ἀγώνων δὲν εἶναι ἡ ῥιζικὴ λύση ζητημάτων, ἀλλὰ οἱ φωνασκίες καὶ οἱ ἐντυπώσεις.

Μὰ ἂν εἶναι σοφὴ ἡ λαϊκὴ παροιμία ποὺ λέει» τὰ ἄδεια βαρέλια κανουν πιὸ πολὺ θόρυβο»,εἶναι πραγματικότητα καὶ τὸ ὅτι οἱ ἐπιζητοῦντες τὶς φωνασκίες καὶ τὸ θόρυβο εἶναι ἄδειοι ἀπὸ πραγματικὸ ἐνδιαφέρο γιὰ τὰ συμφέροντα τοῦ κλάδου καὶ ἄμοιροι ἀπὸ τὸν καλῶς ἐνοούμενο συνδικαλισμὸ καὶ ἀπὸ τὸν στοιχειώδη ἀνθρωπισμό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΛΛΟΓΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΣΥΝΑΔΕΛΦΟΥΣ

Καὶ ἄλλη φορὰ εἴχαμε γράψει σχετικὰ μὲ τὴν οἰκονομικὴ κατάσταση τῆς Ὁμοσπονδίας μας. Ἐτονίσαμε καὶ τονίζομε καὶ πάλιν τώρα πὼς οἱ Σύλλογοι πρέπει νὰ σπεύσουν νὰ ἐκπληρώσουν τὶς ὑποχρεώσεις των πρὸς τὴν ὁμοσπονδίαν, γιατὶ ἡ παράκαιρη ἐκπλήρωση εἶναι σχεδὸν ἀνώφελη. Πρέπει νὰ νιώσουν οἱ Σύλλογοι καὶ κάθε συνειδητὸς συνάδελφος, πὼς χωρὶς οἰκονομικὴν εὐρωστία ἡ ὀργάνωσή μας δὲν μπορεῖ νὰ ἐνεργήσῃ ἀποτελεσματικὰ γιὰ τὴ λύση τῶν ζητημάτων ποὺ τὴν ἀπασχολοῦν. Ἀκόμη πρέπει νὰ νιώσουν καὶ οἱ σύλλογοι καὶ οἱ συνάδελφοι πὼς δὲν ἐπιτρέπεται νἄχουν μόνον ἀπαιτήσεις καὶ πολλὲς φορὲς ἀπαιτήσεις παράλογες, χωρὶς νὰ εἶναι συνεπεῖς στὶς ὑποχρεώσεις των. Δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦν οἱ σύλλογοι καὶ οἱ συνάδελφοι πὼς ἂν θέλωμε νἄχωμε ὀργάνωση πρέπει νὰ εἴμαστε πρόθυμοι γιὰ κάθε θυσία ὑλική. Εἶναι ἐξευτελιστικὸ τὸ φαινόμενο νὰ μὴ μπορῇ ἡ ὁμοσπονδία νὰ πληρώσῃ τοὺς ὑπαλλήλους της καὶ νὰ φανῇ συνεπὴς στὶς ποικίλλες ὑποχρεώσεις της, μὲ ὅλην τὴν οἰκονομία ποὺ ἐφαρμόζει ἡ Διοίκηση. Εἶναι ἐποκαρδιωτικὸ τὸ φαινόμενο καὶ ὄχι τιμητικὸ γιὰ ἕνα κλάδο 14 χιλ. διανοουμένων ἀνθρώπων νὰ μὴ μπορῇ ἡ Διοίκηση τῆς Ὁμοσπονδίας νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ πρόγραμμά της, γιατὶ οἱ σύλλογοι ἀδρανοῦν καὶ μένουν ἀπαθεῖς στὶς ἐπανειλημμένες ἐκκλήσεις της περὶ ἀμέσου ἐκπληρώσεως τῶν οἰκονομικῶν ὑποχρεώσεών τους. Τίποτε δὲν εἶναι ἱκανὸ νὰ δικαιολογήσῃ τὴ στάση αὐτὴ τῶν συλλόγων καὶ τῶν συναδέλφων. Τώρα μάλιστα μὲ τὴν ἐκτέλεση 3360 προαγωγῶν, διὰ τῶν ὁποίων δόθηκαν στὸν κλάδο 20 ἑκατομμύρια δραχ. καὶ ἐσώθη ἡ διαβάθμιση, κάθε δυστροπία περὶ ἐκπληρώσεως τῶν ὑποχρεώσεων πρὸς τὴν ὁμοσπονδία καὶ κάθε δισταγμὸς περὶ ἐγγραφῆς στὸ Διδ. Βῆμα, δύναται δικαίως, νὰ χαρακτηρισθῇ αὐτόχρημα ἐ γ κ λ η μ α τ ι κ ή.

Ὕστερα ἀπὸ τὸ θρίαμβο αὐτὸν τοῦ κλάδου ποὺ ἔχει καὶ ἠθικὴν σημασίαν γιὰ τὴν ὀργάνωσή μας δὲν πρέπει νὰ μείνῃ κανεὶς ἔξω ἀπὸ τὴν ὀργάνωση καὶ ἔξω ἀπὸ τὸν κατάλογο τῶν συνδρομητῶν τοῦ Βήματος.

Θὰ περιμένωμε νὰ ἴδοῦμε.

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ Ε. Σ. Ν.

Τὸ μοναδικὸ περιοδικὸ στὴ χώρα μας, ποὺ ἐξυπηρετεῖ πραγματικὰ τὸ σκοπὸ τοῦ Λαϊκοῦ σχολείου, ποὺ ψυχαγωγεῖ καὶ φρονηματίζει τὸ παιδί, ποὺ βοηθεῖ τὸ δάσκαλο στὸ ἔργο του, ποὺ δημιουργεῖ εὐκαιρίες καὶ γιὰ τὸ δάσκαλο καὶ γιὰ τὸ μαθητὴ καὶ ποὺ προκαλεῖ πάντα τὸ ἐνδιαφέρον τῶν μαθητῶν, εἶναι τὸ περιοδικὸ τοῦ Ἐ ρ υ θ ρ ο ῦ Σ τ α υ ρ ο ῦ τῆς Ν ε ό τ η τ ο ς.

Κάθε συνειδητὸς δάσκαλος, κάθε ἐκπαιδευτικὸς λειτουργός, ποὺ θέλει νὰ ζῇ στὸ πλαίσιο τῆς σημερινῆς ζωῆς καὶ ποὺ πραγματικὰ ποθεῖ τὴν ἠθικὴ καὶ ἀνθρωπιστικὴ διάπλαση τῶν παιδιῶν τοῦ Λαοῦ, πρέπει νὰ κάμῃ τὸ περιοδικὸ αὐτό, μὲ κάθε τρόπο, ὑποχρεωτικὸ ἀνάγνωσμα στοὺς μαθητάς τοὐλάχιστο τῶν δύο ἀνωτέρων τάξεων τοῦ σχολείου του.

Ο ΤΥΠΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΜΑΣ

Ἐν τῷ ζητήματι τῶν διδασκαλικῶν προαγωγῶν πρέπει νὰ σημειώσωμεν καὶ τὴν σώφρονα μέν, ἀλλὰ καὶ ἀνδρικὴν σταθερὰν πολιτείαν τῶν διοικούντων σήμερον τὴν Διδασκαλικὴν Ὁμοσπονδίαν. Δ ότι πράγματι οὗτοι χωρὶς σπασμωδικὰς κινήσεις καὶ χωρὶς φωνασκίας ἔθεσαν τὸ ζήτημα ἐνώπιον τοῦ ὑπουργοῦ, τὸ ἐφώτισαν διὰ τοῦ ἡμερησίου τύπου, τὸ ὑπεστήριξαν διὰ βασίμων ἐπιχειρημάτων καὶ τὸ κατέστησαν ὥριμον πρὸς λύσιν. Τοῦτο δὲ ἀκριβῶς ἀποτελεῖ καὶ τὸν καλῶς ἐννοούμενον σκοπὸν μιᾶς ὀργανωτικῆς διοικήσεως, ἡ ὁποία δὲν θέλει νὰ εὑρίσκεται διαρκῶς ἐκτὸς τῆς πραγματικότητος.

Περιοδικὸν «*Ἑρμῆς*»

* * *

Συνετελέσθη ἐπὶ τέλους καὶ ἡ προαγωγὴ τῶν δημοδιδασκάλων ὥστε νὰ ἐκλείψῃ ἡ ἀδικία, ἡ ὁποία προσεγίνετο εἰς μόνον αὐτὸν τὸν κλάδον τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Εἴμεθα δὲ βέβαιοι, ὅτι ἡ ἀνωμαλία αὕτη, ἥτις τόσον πολὺ ἠδίκησε μίαν φιλότιμον καὶ ἐργατικὴν τάξιν τοῦ δημοσιοϋπαλληλικοῦ μας κόσμου δὲν θὰ ἐπαναληφθῇ εἰς τὸ μέλλον χάριν αὐτοῦ τοῦ γοήτρου τοῦ κράτους. τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐμφανίζεται εἰς ἄλλους μὲν ὑπαλλήλους του ὡς μήτηρ κα εἰς ἄλλους ὡς μυτριά.

(«Ἐλευθ. Βῆμα» 31 Δεκ)βρίου 1931)

* * *

Δικαία ἦτο ἡ λύσις τοῦ ζητήματος τῆς προαγωγῆς τῶν δημοδιδασκάλων. Ἡ μὴ προαγωγὴ των ἦτο ἀντίθετος πρὸς τὸν νόμον. Οἰκονομικῶς δὲ ἡ ζημία θὰ ἦτο μεγαλειτέρα, ἐφ' ὅσον θὰ ἀνεκόπτετο ὁ ζῆλος τῶν δημιουργούντων τὴν νέαν γενεάν. Ἀπὸ τοῦ διδασκάλου τὴν δρ ιστηριότητα, τὴν φιλεργίαν τὸ ἦθος ἀντλεῖ καὶ τὴν ἰδίαν ἑαυτοῦ ψυχοσύνθεσιν ὁ μαθητής. Ἀξία, λοιπὸν παντὸς ἐπαίνου ἡ ληφθεῖσα ἀπόφασις.

(«Ἔθνος» 10 Ἰανουαρίου 1932)

Η ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
τοῦ συναδέλφου ΠΑΝ. ΔΗΜΗΤΡΑΤΟΥ ... 'Αθῆναι
Α. «Η ΕΛΛΑΣ» ... 80.—
Β. «ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ» ... (κλ. 1:500 000) ... 260.—
Γ. ΜΑΘΗΤΙΚΟΙ ΧΑΡΤΕΣ ΕΛΛΑΔΟΣ:
α) ... 5.—
β) ... (κλ. 1:3 000 000) ... 1.60
γ) ... 1.60
δ) ... 1:3 000 000 ... 1.60
ε) ... (κλ. 1:6 000 000) ... 1.60
στ) ... 1.60
ζ) ... 2.—
η) ... (κλ. 1:3 000 000) ... 2.—
Γιὰ παραγγελίας ἄνω τῶν 10 ἀντιτύπων κάθε εἴδους ἔκπτωσις 15 %

ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΝ ΝΟΜΟΥ
ΠΕΡΙ ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ

ΜΕΡΟΣ Α'.

ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

Ἡ τρίμηνος ἀναρρωτικὴ ἄδεια ἀπουσίας χορηγεῖται μόνον μετὰ πάροδον ἔτους ἀπὸ τῆς ἐκ νέου ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων τοῦ ὑπαλλήλου καὶ δι' ἀσθένειαν διάφορον ἐκείνης δι' ἣν ἔτυχεν ἐτησίας ἀναρρωτικῆς ἀδείας.

Εἰς περίπτωσιν παρατάσεως τῆς ἀσθενείας, μετὰ γνώμην τῆς κατὰ τὴν δευτέραν παράγραφον τοῦ ἐδαφίου 2 Ἐπιτροπῆς, χορηγεῖται μέχρι τριῶν εἰσέτι μηνῶν ἀναρρωτικὴ ἄδεια ἀπουσίας ἄνευ ἀποδοχῶν, μεθ' ἥν, ἂν ἐξηντλήθη ὁ κατὰ τὸ κατωτέρω ἄρθρον 39, ἐδάφιον 1, χρόνος τῆς ἕνεκα ἀσθενείας διαθεσιμότητος, ὁ ὑπάλληλος ἀπολύεται ἐφ' ὅσον ὑπὸ τῆς κατὰ τὰ ἀνωτέρω Ἐπιτροπῆς ἤθελε κριθῆ ἀνίκανος διὰ τὴν ἄμεσον ἀνάληψιν καὶ ἄσκησιν τῶν καθηκόντων του.

Ἐκπαιδευτικὴ ἄδεια ἀπουσίας

Ἄρθρον 34.

1. Ἐκπαιδευτικὴ ἄδεια ἀπουσίας χορηγεῖται μόνον εἰς ὑπαλλήλους ἐπιδείξαντας ἐξαίρετον ἐπίδοσιν, μετὰ σύμφωνον γνωμοδότησιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, μὴ δυναμένη νὰ ὑπερβῆ τὴν διετίαν.

Ἡ ἀνωτέρω ἄδεια χορηγεῖται εἰς ὑπαλλήλους ἐπὶ βαθμῷ τοὐλάχιστον γραμματέως, διπλωματούχους ἀνωτάτων σπουδῶν καὶ μέχρις ἑνὸς κατὰ Διεύθυνσιν Ὑπουργείου.

2. Εἰς τοὺς ἐπὶ ἐκπαιδευτικῇ ἀδείᾳ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἀπερχομένους ὑπαλλήλους ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Διοικητικοῦ Συμβουλίου τὸ ἀντικείμενον καὶ ὁ τρόπος τῶν σπουδῶν, παρέχεται δὲ πλήρης μισθὸς προσηυξημένος κατὰ εἴκοσι τοῖς ἑκατόν, ὡς καὶ τὰ ὁδοιπορικὰ ἔξοδα διὰ τὴν μετάβασιν καὶ ἐπιστροφήν. Οἱ εἰς ἐκπαιδευτικὴν ἄδειαν διατελοῦντες ἐὰν ἀνακαλοῦνται πρὸ τῆς παρελεύσεως τῆς διετίας, εἰμὴ μόνον κατόπιν ἠτιολογημένης ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου, ἐποπτεύονται δὲ οὗτοι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν σπουδῶν αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων διπλωματικῶν ἢ προξενικῶν Ἀρχῶν, αἵτινες ἀναφέρωσιν ἀνὰ ἑξάμηνον περὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ὑπὸ τῶν ὑπηρεσιῶν ὁρισθέντος προγράμματος σπουδῶν καὶ τῆς πορείας αὐτῶν. Οἱ δαπάναις τοῦ Κράτους ἐκπαιδευόμενοι ἀναλαμβάνουσιν ὑποχρέωσιν ὑπηρεσίας ἐπὶ χρόνον τετραπλάσιον τῆς διαρκείας τῶν σπουδῶν. Ἐν περιπτώσει ἀθετήσεως τῆς ἀνωτέρω ὑποχρεώσεως περιέρχονται εἰς τὸ Δημόσιον καὶ πάντα τὰ δικαιώματα τοῦ ὑπαλλήλου ἐκ συντάξεως Μετοχικοῦ Ταμείου καὶ Ταμείου Προνοίας μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν ἐν ἐκπαιδευτικῇ ἀδείᾳ καταβληθεισῶν ἀποδοχῶν κατὰ τὰ διὰ διατάγματος ὁρισθησόμενα. Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν δὲν δικαιοῦται οὗτος συντάξεως, ἢ βοηθήματος, ἢ δὲν ἐπαρκεῖ τὸ ποσὸν αὐτῶν πρὸς κάλυψιν τῶν ἐν ἐκπαιδευτικῇ ἀδείᾳ καταβληθεισῶν ἀποδοχῶν, βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται τὸ ποσὸν τοῦτο, τῇ ἐπιμελείᾳ τῆς Ἀρχῆς ὑφ' ἣν ὑπηρέτει ὁ ἐκπαιδευθεὶς ὑπάλληλος, ὑπὸ τοῦ Δημοσίου Ταμείου, κατὰ τὰ περὶ εἰσπράξεως δημοσίων ἐσόδων ἰσχύοντα. Ὁ ἐπανελθὼν ἐξ ἐκπαιδευτικῆς ἀδείας ὑποχρεοῦται νὰ ὑποβάλῃ ἀποδείξεις καὶ ἔκθεσιν ἐπὶ τῶν σπουδῶν του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.
Ἀργία
Αὐτοδικαία θέσις εἰς ἀργίαν

Ἄρθρον 35.

1. Τίθεται αὐτοδικαίως εἰς ἀργίαν ὁ στερηθεὶς τῆς προσωπικῆς ἐλευθερίας συνεπείᾳ ἐντάλματος φυλακίσεως ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως ὑπάλληλος, ὡς καὶ ὁ ἀπολυθεὶς ἐπὶ προσωρινῇ ἐγγυήσει.

2. Ἐκλιπόντος τοῦ λόγου δι' ὃν ἡ ἀργία, ὁ ὑπάλληλος ἐπανέρχεται αὐτοδικαίως εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν.

Δυνητικὴ θέσις εἰς ἀργίαν

Ἄρθρον 36.

1. Δύναται νὰ τεθῇ εἰς ἀργίαν ὁ ὑπάλληλος, καθ' οὗ ὑφίσταται:

α) ἐκκρεμὴς ποινικὴ ἢ πειθαρχικὴ δίκη.

β) βάσιμος ὑπόνοια ἀτάκτου διαχειρίσεως, στηριζομένη εἰς ἔκθεσιν τῆς προϊσταμένης Ἀρχῆς ἢ ἁρμοδίου ἐπιθεωρητοῦ.

2. Τὴν περὶ θέσεως εἰς ἀργίαν ἢ ἐπαναφορᾶς ἐκ ταύτης πρᾶξιν ἐκδίδει ὁ Ὑπουργὸς μετ' ἀπόφασιν τοῦ οἰκείου Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

Κοιναὶ διατάξεις περὶ ἀργίας

Ἄρθρον 37.

1. Ὁ μισθὸς τοῦ ἐν ἀργίᾳ ὑπαλλήλου παρακρατεῖται, ἀποδίδεται δὲ ἐὰν ὁ ὑπάλληλος ἀθωωθῇ δυνάμει τελεσιδίκου ἀποφάσεως, ἐκδοθείσης ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς ἀποδιδομένης κατηγορίας, ἢ ἡ ὑπόνοια περὶ ἀτάκτου διαχειρίσεως ἀποδειχθῇ ἀβάσιμος. Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον δύναται νὰ ἀποφασίσῃ τὴν μὴ παρακράτησιν τοῦ μισθοῦ τοῦ ὑπαλλήλου καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ἀργίας ἢ μέρους αὐτῆς.

2. Διαρκούσης τῆς ἀργίας δὲν ἐπιτρέπεται ὁριστικὴ πλήρωσις τῆς θέσεως, ἣν κατεῖχεν ὁ ὑπάλληλος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.
Διαθεσιμότης

Ἄρθρον 38.

1. Ὑπάλληλος κατέχων μόνιμον θέσιν τίθεται εἰς διαθεσιμότητα: α) ἕνεκα μακροχρονίου νόσου παρατεινομένης καὶ μετὰ τὴν ἐξάντλησιν τῆς κατὰ τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον 33 ἀναρρωτικῆς ἀδείας ἀπουσίας καὶ β) ἕνεκα καταργήσεως θέσεως, ἐφ' ὅσον δὲν προέβλεψε περὶ μεταθέσεως ἢ μεταδιορισμοῦ τοῦ ὑπαλλήλου ὁ καταργῶν τὴν θέσιν νόμος.

2. Ἡ περὶ θέσεως εἰς διαθεσιμότητα πρᾶξις ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, μετ' ἀπόφασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, καὶ δημοσιεύεται ἐν τῇ Ἐφημερίδι τῆς Κυβερνήσεως.

Ἄρθρον 39.

1. Ἡ ἕνεκα νόσου διαθεσιμότης δύναται νὰ διαρκέσῃ ἐπὶ ἓν ἔτος. Μετὰ τὴν πάροδον τοῦ ἔτους Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τριῶν καθηγητῶν τῆς Ἰατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου ἀποφαίνεται περὶ τῆς ἱκανότητος τοῦ ὑπαλλήλου διὰ τὴν ἐνάσκησιν τῶν καθηκόντων του ἢ πλήρους ἀνικανότητος αὐτοῦ, ὁπότε ὁ ὑπάλληλος ἀπολύεται μετὰ γνώμην τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

2. Ἡ ἕνεκα καταργήσεως θέσεως διαθεσιμότητος διαρκεῖ:

α) Ἓν ἔτος, ἐὰν ὁ ὑπάλληλος συνεπλήρωσε πενταετῆ μόνιμον ὑπηρεσίαν.

β) Δύο ἔτη, ἐὰν συνεπλήρωσε δεκαετῆ μόνιμον ὑπηρεσίαν.

Μετὰ τὴν πάροδον τοῦ κατὰ τὴν περίπτωσιν α' καὶ β' χρόνου ὁ ὑπάλληλος θεωρεῖται ἀπολυθεὶς ἄνευ ἑτέρας διατυπώσεως.

Ἄρθρον 40.

1. Ὁ ἕνεκα νόσου διατελῶν ἐν διαθεσιμότητι λαμβάνει πλήρη τὸν μισθόν.

2. Ὁ ἕνεκα καταργήσεως θέσεως διατελῶν ἐν διαθεσιμότητι λαμβάνει:

α) Ἐὰν συνεπλήρωσε πενταετῆ μόνιμον ὑπηρεσίαν, πλήρη μὲν μισθὸν ἐπὶ δύο μῆνας, τὸ 1)3 δὲ τοῦ μισθοῦ ἐφεξῆς.

β) Ἐὰν συνεπλήρωσε δεκαετῆ μόνιμον ὑπηρεσίαν, πλήρη μὲν μισθὸν ἐπὶ τέσσαρας μῆνας, τὸ 1)2 δὲ τοῦ μισθοῦ ἐφεξῆς.

3. Ὑπαλλήλου ἐν διαθεσιμότητι ἕνεκα καταργήσεως θέσεως ἀποκτῶντος πρόσοδον ἐξ ἑτέρας ἐργασίας ὁ κατὰ τὸ ὡς ἄνω ἐδ. 2 μισθὸς μειοῦται καθ' ὃ ποσὸν οὗτος σὺν τῇ ἐκ τῆς ἐργασίας προσόδῳ ὑπερβαίνει τὸ διπλάσιον τοῦ μισθοῦ τῆς θέσεως, ἣν κατεῖχεν ὁ ὑπάλληλος. Κατὰ τῆς περὶ τούτου ἀποφάσεως τῆς προϊσταμένης Ἀρχῆς δύναται νὰ προσφύγῃ ὁ ὑπάλληλος ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας, δικάζοντος ὁριστικῶς, ἀποκλειομένης τῆς περὶ τούτου προσφυγῆς εἰς τὰ τακτικὰ δικαστήρια.

Ἄρθρον 41.

1. Κατὰ τὴν πλήρωσιν τῶν κενουμένων ἢ συνιστωμένων θέσεων τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ αὐτοῦ Ὑπουργείου προτιμῶνται παντὸς ἄλλου α') οἱ ἐν διαθεσιμότητι τελοῦντες ὑπάλληλοι, ἕνεκα καταργήσεως θέσεως καὶ β') οἱ συνεπείᾳ καταργήσεως θέσεως ἀπολυθέντες. Ἡ προτίμησις πρὸς διορισμὸν διαρκεῖ ἐπὶ πενταετίαν ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου τοῦ καταργοῦντος τὴν θέσιν καὶ ἰσχύει ἐφόσον κέκτηνται τὰ διὰ τὴν πληρουμένην θέσιν ἀπαιτούμενα προσόντα σπουδῶν, χρόνου προϋπηρεσίας καὶ ἐμπειρίας.

2. Οἱ κατὰ τὸ προηγούμενον ἐδάφιον προτιμητέοι δὲν ὑποβάλλονται εἰς τὸν διὰ τοὺς λοιποὺς ὑποψηφίους ἀπαιτούμενον τυχὸν διαγωνισμόν.

3. Περὶ τῶν κατὰ τὰ προηγούμενα ἐδάφια προϋποθέσεων ἀποφαίνεται τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον.

4. Τὴν πρᾶξιν περὶ ἐπαναφορᾶς ἐκ τῆς διαθεσιμότητος εἰς τὴν ἐνεργὸν ὑπηρεσίαν ἐκδίδει καὶ δημοσιεύει ἡ ἁρμοδία Ἀρχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.
Ἀσφάλισις ἕνεκεν ἀσθενείας καὶ ἀτυχήματος καὶ νοσηλεία

Ἄρθρον 42.

1. Ἐντὸς τὸ πολὺ ἔτους ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος νόμου, διάταγμα προκαλούμενον παρὰ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τῇ εἰσηγήσει τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Κοινωνικῆς Προνοίας καὶ μετὰ γνωμοδότησιν α') τῆς ἐν ἄρθρῳ Ἐπιτροπῆς, συμπληρουμένης δι' ἑνὸς Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας, καὶ β') τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, θέλει συστήσῃ ταμεῖον ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν πρὸς τὸν σκοπὸν παροχῆς:

α') Πάσης φύσεως ἰατρικῶν φροντίδων.

β') φαρμάκων.

γ') Ἐκτάκτων θεραπευτικῶν μέσων, ὀργάνων προθέσεως καὶ ὀρθοπεδικῶν συσκευῶν.

δ') Ἐξόδων κηδείας διὰ τὴν περίπτωσιν θανάτου τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, ἢ μελῶν τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ, ὧν τὸ ποσόν, ἴσον πρὸς τὰς ἀποδοχὰς ἑνὸς μηνὸς τοῦ θανόντος, δέον νὰ μὴ εἶναι κατώτερον τῶν δύο χιλιάδων πεντακοσίων δραχμῶν, προκειμένου περὶ τοῦ ὑπαλλήλου, ἢ τὸ ἥμισυ αὐτῶν διὰ τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του.

2. Διὰ τοῦ συστατικοῦ τοῦ Ταμείου ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως διατάγματος ὁρισθήσονται:

α') Πᾶν ὅ,τι ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ὀργάνωσιν καὶ λειτουργίαν αὐτοῦ.

β') Ἡ ἐτησία εἰσφορὰ τοῦ Κράτους, μὴ δυναμένη νὰ ὑπερβῇ τὰ μέχρι τοῦδε διὰ τοὺς αὐτοὺς σκοποὺς ὑπὸ τοῦ Κράτους διατιθέμενα, αἱ ὑποχρεωτικαὶ εἰσφοραὶ τῶν ὑπαλλήλων, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ πόροι τοῦ Ταμείου καὶ ὁ τρόπος τῆς εἰσπράξεως αὐτῶν.

γ') Τὰ πρόσωπα, ἅτινα διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος ἄρθρου, δέον τὰ θεωρῶνται ὡς ἀποτελοῦντα μέλη τῆς οἰκογενείας τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου.

δ') Ὁ τρόπος καὶ οἱ ὅροι τῆς χορηγήσεως τῶν ἀνωτέρω παροχῶν.

ε') Ὁ τρόπος ἐπιλύσεως τῶν μεταξὺ τοῦ Ταμείου ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως καὶ τῶν δικαιούχων ἀναφυομένων διαφορῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.
Ἀσυμβίβαστον πρὸς ἰδιωτικὰ ἢ δημόσια ἔργα

Ἄρθρον 43.

1. Ἡ ἰδιότης τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρου 117 τοῦ Συντάγματος, εἶναι ἀσυμβίβαστος καὶ πρὸς ἰδιωτικὰ ἐπ' ἀμοιβῇ ἔργα.

2. Ἀπαγορεύεται ἡ ἀπόκτησις μετοχῶν καὶ ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν διοίκησιν ἀνωνύμων ἑταιριῶν ὑπαγομένων εἰς τὸν διοικητικὸν ἢ ἄλλον ἔλεγχον τῆς ὑπηρεσίας παρ' ᾗ ὑπηρετεῖ ὁ δημόσιος ὑπάλληλος.

3. Ὁμοίως ἀπαγορεύεται ἡ συμμετοχὴ ὡς μέλους Συμβουλίων νομικῶν προσώπων δημοσίου Δικαίου ὑπαγομένων εἰς διοικητικὸν ἢ ἄλλον ἔλεγχον ἢ ἐποπτείαν τοῦ ὑπαλλήλου, πλὴν ἂν ἄλλως εἰς τὰς εἰδικὰς διατάξεις ὁ παρὼν νόμος ὁρίζει.

4. Πάντως διὰ τὴν ἐπ' ἀμοιβῇ ἀνάληψιν ἐργασίας ἀσχέτου πρὸς τὰ καθήκοντα τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου, ἀπαιτεῖται ἄδεια τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ὑποκειμένη εἰς ἀνάκλησιν. Ἡ ἄδεια αὕτη δὲν ἀπαιτεῖται ἐπὶ ἀμίσθων προξένων καὶ ὑποπροξένων.

5. Ἡ ἄδεια δὲν ἀπαλλάσσει τὸν ὑπάλληλον τῆς εὐθύνης ἣν ὑπέχει, ἐὰν ἐκ τῆς ἰδιωτικῆς ἢ δημοσίας ἐργασίας ἀπειλῆται ἡ εὐσυνείδητος ἐκτέλεσις τῆς ὑπηρεσίας ἢ τὸ κῦρος τῆς Διοικήσεως.

Ἀσυμβίβαστον ἀσκήσεως καθηκόντων.

Ἄρθρον 44.

Ὁ ὑπάλληλος ὑποχρεοῦται ν' ἀποδεχθῇ πρόσθετον δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἀνατιθεμένην αὐτῷ δυνάμει ἐπιτακτικῆς διατάξεως νόμου.

2. Διὰ τὴν ἀποδοχὴν ἐπ' ἀμοιβῇ δημοσίας ὑπηρεσίας, πλὴν τῆς ἐν τῷ προηγουμένῳ ἐδαφίῳ 1, ἀπαιτεῖται ἄδεια τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Ἡ ἄδεια δύναται ν' ἀνακληθῇ.

3. Οἱ ἐπιθεωρηταὶ δὲν δύνανται νὰ ἀσκήσωσι τὰ καθήκοντα αὐτῶν ἐπὶ ὑπηρεσιῶν εἰς ἃς ὑπηρετοῦσιν ὡς προϊστάμενοι ἢ εἰς ὑπευθύνους θέσεις ὑπάλληλοι συνδεόμενοι μετ' αὐτῶν διὰ στενῆς συγγενείας ἐξ αἵματος ἢ ἀγχιστείας, οὐδὲ δύνανται νὰ ἐπιληφθῶσιν ὑποθέσεων, εἰς ἃς ὁπωσδήποτε ἔχουσι συμφέρον ἢ συνδέονται πρὸς αὐτὰς συγγενεῖς αὐτῶν ὑπάλληλοι ἢ ἰδιῶται.

Εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν ὁ Διευθυντὴς ἢ Τμηματάρχαι τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργείων συνδέονται διὰ συγγενείας μεθ' ὑπευθύνων ἢ ὑπολοίπων ὑπαλλήλων δημοσίων ὑπηρεσιῶν ἢ νομικῶν προσώπων ὑποκειμένων εἰς τὸν ἔλεγχον αὐτῶν, τὸν ἔλεγχον αὐτῶν ἐπιμελεῖται ἀπ' εὐθείας τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ὑπουργείου εἰς οὗ τὴν ἁρμοδιότητα ὑπάγονται, διατάσσον τὴν ἐνέργειαν ἐπιθεωρήσεων παρ' ὑπαλλήλων τῆς ἀπολύτου ἐκλογῆς αὐτοῦ. Ἐν τῇ περιπτώσει δὲ ταύτῃ ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου εἰσηγητὴς ἐπὶ τῶν ὑποθέσεων τούτων εἰς τὸ Συμβούλιον ἕτερος Διευθυντὴς ἢ Τμηματάρχης τῆς κεντρικῆς ὑπηρεσίας, εἰς ὃν καὶ ἀνατίθεται ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ.

4. Μέλη ἐπιτροπῶν διαγωνισμοῦ ἢ ἐξεταστικῶν ἐν γένει ἐπιτροπῶν συνδεόμενα διὰ συγγενείας μετὰ τῶν ἐξεταζομένων ὑποχρεοῦνται ὅπως δηλώσωσι τοῦτο εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς ἐπιτροπῆς. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ βαθμολογία διὰ τὰ πρόσωπα ταῦτα γίνεται παρὰ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς ἐπιτροπῆς.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ Γ)ΒΑΘΜΙΟΥΣ

Ἀνεξάρτητα μὲ τὴν σὲ ἄλλη στήλη δήλωσή μας γιὰ τοὺς Γ)θμίους συναδέλφους καὶ ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀσυμφωνία των νὰ ἐξακολουθήσουν τὴν μετεκπαίδευση μὲ τοὺς ὅρους τῆς ἐγκυκλίου μας, ἡ Διοίκηση τῆς Ὁμοσπονδίας ἐνέργησε καὶ ἐξασφάλισε τὴν ἐπανάληψη τῆς μετεκπαίδευσης τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος ὅσων συναδέλφων θελήσουν ἀπὸ κείνους ποὺ διέκοψαν αὐτήν, χωρὶς ἐξετάσεις πλέον καὶ μὲ συνυπολογισμὸν τῶν δύο μηνῶν ποὺ παρακολούθησαν μαθήματα· δηλαδὴ ἡ προσεχὴς των μετεκπαίδευση θὰ διαρκέσῃ ἐπὶ ἕνα 8)μηνο. Ἄλλη λύση δὲν χωρεῖ καὶ ἡ ἀποφασισθεῖσα εἶνε καὶ ἡ δικαιοτέρα.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

Παρακαλεῖτε ὁ γνωρίζων τὴν διεύθυνσιν τῆς διδασκαλίσσης Χρυσάνθης Γεωργιάδου, ἐκ Σωκίων Σμύρνης, ὅπως γνωστοποιήσῃ ταύτην εἰς τὸν κ. Βασίλειον Νικ. Γεωργιάδην, Ψαρρῶν 41, Τυπογραφεῖον Κ. Παπαδογιάννη.

ΑΝΔΡΕΟΥ ΧΡ. ΚΑΛΟΓΗΡΑ

Δημοδιδασκάλου Ἀργοστολίου

«Τὸ Ξενούρασμα τοῦ Παιδιοῦ μέρος Πρῶτο» μὲ ἑβδομήντα σχολικὰ ποιήματα. Ἔκδοση Β'. Δρχ. 25.

«Τὸ Ξενούρασμα τοῦ Παιδιοῦ μέρος Δεύτερο» μὲ ἕξη (6) κωμωδίες, ἐννιὰ (9) κωμικοὺς διαλόγους, τέσσαρους (4) κωμικοὺς μονολόγους, μὲ ἕνα δρᾶμα ἀπὸ τὴ Μικρασιατικὴ καταστροφὴ καὶ μὲ τονισμένα τραγούδια. Τιμὴ δραχ. 40

* ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ *

ΛΑΡΙΣΣΑ

Ὑπουργὸν Παιδείας
Ἀθήνας

Δημοδιδάσκαλοι καὶ δημοδιδασκάλισσαι Λαρίσης, ἐν κοινῇ συνεδριάσει, ὑποβάλλουσι θερμὰς εὐχαριστίας καὶ διαδηλοῦσιν ἄπειρον εὐγνωμοσύνην, διότι διὰ σθεναρᾶς χειρονομίας Ὑμῶν ἀπεδόθη στοιχειῶδες δίκαιον τάξιν δημοδ)λων διὰ πραγματοποιήσεως προαγωγῶν.

Λάρισα 13—1—32.

Ἐπιθεωρητής
Ἰωάν. Καλλιγᾶς

Διευθυνταὶ Σχολείων
Ἰ. Πρωτοσύγγελος, Εὐρ. Φιλιππίδης, Δ. Ματαραγκίδης, Γ. Γκόλαντας, Δ. Γεροριζος, Παν. *Φλῶρος, Γ. Τριανταφυλλίδης, Ἀνδρ. Κούνας.*

* * *

Διδασκαλικὴν Ὁμοσπονδίαν
Ἀθήνας

Σύλλογος Δημοδιδασκάλων Λαρίσσης εὐχαριστεῖ Ὑμᾶς θερμῶς καὶ διαδηλοῖ ἄπειρον εὐγνωμοσύνην διὰ πραγματοποίησιν ἐκκρεμῶν προαγωγῶν καὶ ἀπόδοσιν στοιχειώδους δικαίου λειτουργοὺς λαϊκοῦ Σχολείου.

Διοικ. Συμβούλιον Συλλόγου
Φιλιππίδης, Γκολαντᾶς, Τζήκης.

* * *

ΣΚΑΛΑ ΛΑΚΩΝΙΑΣ

Διδασκαλικὴν Ὁμοσπονδίαν
Ἀθήνας

Ὁ διδασκαλικὸς σύλλογος Λακεδαίμονος ἡ ἕνωση πρὸς στὸ μεγάλο συμφέρον πατρίδος τάσσεται στὸ πλευρὸν τῆς ὁμοσπονδίας του γιὰ τὴν περικοπὴ ζητεῖ ὅμως βελτίωσιν λαϊκῆς παιδείας μὲ συμπλήρωσιν κενῶν θέσεων καὶ προαγωγὴν σχολείων, ἰσοπολιτείαν ὑπαλλήλων καὶ μητρικὴν μέριμναν καὶ στοργὴν κράτους ὑπὲρ διδασκάλων ὡς καὶ ἐξάλειψιν τῆς κατ' αὐτῶν ἐποδοθείσης μομφῆς ὑπὸ ἄλλων ὡς μὴ ὑπαρχούσης. Ἐκφράζει θερμὰς εὐχαριστείας εἰς Ὑπουργὸν τασσόμενον ἀλληλέγγυον μὲ Κλάδον.

Πρόεδρος Συλλόγου
Θεόδ. Μπλέτας

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Γιάννινα 29 Νοέμβρη 1931

Ἀριθ. Πρωτ. 86

Στοὺς Συναδέλφους τῆς Περιφερείας μας

Συνάδελφοι,

Ἀπὸ τὶς ἐφημερίδες ξέρετε ὅλοι σας, πὼς συντάχτηκε τὸ σχέδιο τοῦ Καταστατικοῦ χάρτη τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων. Ὁ χάρτης αὐτὸς θὰ κανονίση ὁριστικὰ τὴ θέση τῶν Δημοσίων ὑπαλλήλων γενικὰ καὶ κάθε κλάδου χωριστά. Ὁ δικός μας κλάδος ἔχει σκληρὰ πεῖρα ἀπὸ περασμένες ἐποχές. Ἔπειτα ἀπὸ ἕναν τραχὺ ἀγῶνα κατόρθωσε νὰ πάρει μιὰ θέση μέσα στὴν Πανυπαλληλικὴ οἰκογένεια. Ἡ πεῖρα μας μᾶς λέει πὼς δὲ μᾶς ἐπιτρέπεται μὲ ἀπάθεια νὰ περιμένωμε τὴν ψήφιση τοῦ Καταστατικοῦ χάρτη. Δὲν ἀποκλείεται νὰ μᾶς παρουσιάσει ὀδυνηρὲς ἐκπλήξεις. Τώρα ποὺ λείπει ἡ Συνομοσπονδία Δημοσίων Ὑπαλλήλων, ἡ καθεμιὰ κλαδικὴ ὀργάνωση ἔχει νὰ φροντίση γιὰ τὴν τοποθέτηση τοῦ κλάδου της στὴν θέση ποὺ τοῦ ἀνήκει. Θἄχουν νὰ κάνουν σκληροὺς ἀγῶνες οἱ κλαδικὲς ὀργανώσεις γιὰ τὴ βελτίωση τοῦ Καταστατικοῦ χάρτη, πού, ὅπως, ἔγεινε τώρα εἶνε ἀπογυμνωμένος ἀπὸ κάθε ἐξυπηρετικὴ τῶν ὑπαλλήλων διάταξη σύμφωνη μὲ τὶς ἀποφάσεις τῶν Πανυπαλληλικῶν Συνεδρίων. Καὶ στοὺς ἀγῶνες αὐτοὺς ἐκείνη ἡ Ὀργάνωση θὰ σημειώση περισσότερες ἐπιτυχίες, ποὺ θὰ μπορέση ν' ἀναπτύξη μεγαλύτερη δυναμικότητα. Κι' ἂν ἡ δυναμικότητα εἶνε ἀναγκαία σὴ κάθε ἄλλη ὀργάνωση, εἶνε πιὸ πολὺ ἀναγκαία στὴ δική μας. Γιατὶ ὁ κλάδος μας κινδυνεύει νὰ δεχτῆ κανένα καινούργιο χτύπημα σὰν ἐκεῖνο ποὺ δέχτηκε μὲ τὸ Ν. Δ. τοῦ Σοφούλη στὰ 1924, καὶ ἡ ὀργάνωσή μας θὰ ἀναγκαστῆ ἀπὸ τὰ πράγματα νὰ δώση τὴ σκληρότερη μάχη, ἂν δὰ θέλει νὰ χαντακώση τὰ συμφέροντα τοῦ Κλάδου μας

Μήπως ὅμως εἶνε μόνο ὁ Καταστατικὸς χάρτης ποὺ πρέπει ν' ἀπασχολήση τὴν ὀργάνωσή μας; Ὅλα τὰ ἀκανόνιστα ζητήματά μας θὰ μένουν ἀκανόνιστα, ἂν δὲ μπορέσωμε ἐμεῖς μὲ τὴ δύναμή μας νὰ ἐπιβάλωμε τὸν κανονισμό τους. Οἱ χιλιάδες τῶν προαγωγῶν μας μένουν ἀνεκτέλεστες. Ἡ συμμετοχή μας στὰ ἐποπτικὰ συμβούλια μένει μόνο γραμένη σὲ μιὰ γραφτὴ ὑπόσχεση τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας. Τὸ πρόβλημα τῶν συντάξεών μας μένει κι' αὐτὸ ἄλυτο Κατηγορίες συναδέλφων μας πιὸ πολὺ ἀδικημένες ἀπὸ τὸ διαβαθμιστικὸ νόμο μας περιμένουν βελτίωση τῆς θέσης τους. Ἔχομε ἀκόμα μπροστά μας τὸν κίνδυνο τῆς ἀφαίρεσης καὶ ἀπόχτημένων δικαιωμάτων μας. Μὲ τὸ πρόσχημα τῶν οἰκονομιῶν καταργήθηκαν φέτος τὰ μονοτάξια φροντιστήρια μετεκπαίδευσης τῶν τριτοβαθμίων συναδέλφων καὶ οἱ συνάδελφοί μας ἀναγκάστηκαν κατατσακισμένοι οἰκονομικὰ νὰ γυρίσουν στὶς θέσεις τους. Ἡ περικοπὴ τῶν μισθῶν μας σὰν ἐφιάλτης παρουσιάζεται κάθε στιγμὴ μπροστά μας. Ἂν δὲν ἔγινε σήμερα ἀπὸ φόβο τῆς κυβέρνησης μπροστὰ στὴν ἐξέγερση τοῦ Δημοσιοϋπαλληλικοῦ Κόσμου, θὰ γίνει σίγουρα αὔριο κατὰ αἰφνηδιαστικὸ τρόπο ἂν δὲ μπορέσωμε ἄγρυπνα νὰ παρακολουθήσωμε τὸ ζήτημα, ἕτοιμοι μ' ὅλες μας τὶς δυνάμεις νὰ ἀντιδράσωμε στὴ διάθεση τοῦ Κράτους νὰ ἁρπάξη ἀπὸ τὰ χέρια μᾶς καὶ τὸ λίγο ψωμὶ ποὺ μᾶς δίνει,

Ὅλα αὐτὰ ποὺ σᾶς παρουσιάζομε μὲ λίγες λέξεις παραπάνου, ἐπιβάλλουν ὅλοι μας νὰ συσπειρωθοῦμε γύρω ἀπὸ τὴ Σημαία τῆς Ὀργάνωσης. Τὰ πράματα ἐπιβάλλουν ν' ἀφήση ἡ Ὀργάνωση τὴ χλιαρὴ πολιτικὴ τῆς ὑπομνηματογραφικῆς φιλολογίας καὶ νὰ ριχτῆ σὲ ἕναν ἔντονο καὶ ἀποφασιστικὸ ἀγῶνα, ποὺ θὰ διώξη ὁριστικὰ τὸν κίνδυνο τῆς ἀφαίρεσης τῶν ἀποχτημένων καὶ θὰ φέρη τὶς ἐπιθυμητὲς λύσεις τῶν ἄλυτων ζητημάτων μας.

Ὅταν οἱ Σύλλογοι τῆς Ὁμοσπονδίας μας συγκεντρώσουν στὴν δύναμή τους ὅλους τοὺς συναδέλφους τῶν περιφερειῶν, θὰ ἐξασφαλιστῆ ἡ δυναμικότητα ποὺ τῆς χρειάζεται γιὰ νὰ ἀγωνιστῆ ἀποτελεσματικά. Κι' ἂν ἡ σημερινὴ Διοίκηση τῆς Ὁμοσπονδίας ἐξακολουθήση τὴν πολιτική, ποὺ ἔδειξε ὡς τώρα ἀφήνοντας νὰ τῆς ξεφύγουν ἀπὸ τὰ χέρια της ὅλα τὰ ζηήματα, θὰ ἀναγκαστῆ ἀπὸ τὴν ὀργανωμένη μάζα τῶν δασκάλων ἢ νὰ ἀφήση τὴν πολιτικὴ αὐτή, ποὺ χαντακώνει τὰ ζητήματα τοῦ Κλάδου, καί ν' ἀκολουθήση τὴν ταχτικὴ τοῦ ἔντονου ἀγῶνα, ἢ νὰ φύγη γιὰ νἄρθουν στὴ θέση της ἄλλοι ἄξιοι τῶν σημερινῶν κρισίμων περιστάσεων, ἐφοδιασμένοι μὲ θάρρος νὰ ὁδηγήσουν τὸν Κλάδο μας στὸν τραχιὸ μὲν ἀλλὰ ἀποτελεσματικὸ ἀγῶνα τῆς ἐπιβολῆς τῶν διεκδικήσεών μας.

Ὁ Σύλλογός μας τώρα τελευταῖα δὲ βρίσκεται σὲ κατάσταση, ποὺ νὰ μπορέση ἀποτελεσματικὰ νὰ συμβάλει στὸν ὀργανωτικὸ ἀγῶνα. Ἔχομε δείξει ὅλοι μιὰ ἐγκληματικὴ ἀδιαφορία σὲ βαθμὸ ποὺ νὰ μὴ μπορέσωμε οὔτε μιὰ γενικὴ συνέλευση νὰ κάνωμε. Γιαὐτό, σημαίνοντας τὸν κίνδυνο ποὺ κρέμεται ἀπάνου ἀπὸ τὰ κεφάλια μας, σᾶς παρακαλοῦμε ὅλους νὰ προσφέρετε τὴ συμβολή σας στὸν ἀγῶνα. Τὰ παλιὰ μέλη τοῦ Συλλόγου πρέπει νὰ ξαναβροῦν τὴν παλιὰ ἐνεργητικότητά τους Ὅσοι δὲν ἦταν ὡς τώρα μέλη του, νὰ σπεύσουν νὰ γίνουν. Κι' ὅλοι μαζὶ νὰ συνεχίσωμε τὴ φωτεινὴ ἱστορία τοῦ Συλλόγου μας κάνοντάς τον πάλι πρῶτο ἀνάμεσα στοὺς συλλόγους τῆς Ὁμοσπονδίας.

Πρώτη ἐκδήλωση τοῦ ξυπνήματός μας ἀπὸ τὸ λήθαργο τῆς ἀδιαφορίας πρέπει νὰ ἀποτελέση ἡ ἄμεση ἀποστολὴ στὸ Σύλλογο τῶν καθυστερουμένων συνδρομῶν, γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ στείλωμε στὴν Ὁμοσπονδία, τὴ συνδρομή μας. Ἡ ἐγγραφὴ στὸ Σύλλογο ὅλων τῶν συναδέλφων ποὺ ὡς τώρα γιὰ τὸν ἕναν ἢ γιὰ τὸν ἄλλο λόγο ἔμειναν ἔξω ἀπ' αὐτὸν καὶ ἡ ἄμεση ἀποστολὴ γιὰ πρώτη δόση τῆς συνδρομῆς τους 60 δραχμῶν γιὰ νὰ τοὺς γράψωμε στὸ Δ. Βῆμα, τὸ ἐπίσημο ὄργανο τῆς Ὁμοσπονδίας μας. Κανένας δάσκαλος δὲν πρέπει νἄβρεθῆ ποὺ νὰ μὴ εἶνε γραμμένος στὸ Δ. Βῆμα. Μὲ 60 δραχμὲς τὸ χρόνο, ποὺ πληρώνομε στὸ Δ Βῆμα παρακολουθοῦμε τὸν ἀγῶνα μας καὶ ἔχομε στὴ διάθεσή μας τὴν ὑπηρεσία ἀτομικῶν ὑποθέσεων τῆς Ὁμοσπονδίας, ποὺ χωρὶς καμιὰ δαπάνη μας πρόθυμα μᾶς διεκπεραιώνει κάθε ἀτομικὴ ὑπόθεση.

Τελειώνοντας ἐκφράζομε τὴν πεποίθηση πὼς ἡ ἔκκλησή μας αὐτὴ θὰ σπάση τοὺς πάγους τῆς ἀδιαφορίας κι' ὅλοι θὰ σπεύσωμε νὰ δώσωμε καινούργια ζωὴ στὸ Σύλλογό μας.

Μὲ ἐντολὴ τοῦ Δ. Συμβουλίου

Ὁ Πρόεδρος	Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Β. Γάκης	*Γ. Ζάγκλης*

Συνάδελφε,

Εἶναι καθῆκο σου νὰ γίνης συνδρομητὴς στὸ «Διδ. Βῆμα». Ἔχεις εὐθύνη μεγάλη ἂν βρίσκεσαι ἔξω ἀπὸ τὸν τοπικό σου Σύλλογο καὶ τὴν Ὀργάνωση.

Ἡ ἀδιαφορία σου γι' αὐτὰ τὰ δυὸ σὲ τοποθετεῖ σὲ χαμηλὴ θέση ἀνάμεσα στοὺς συναδέλφους σου καὶ ἀσυνείδητα σὲ ρίχνει στὸ στρατόπεδο τῶν ἀρνητῶν τοῦ μεγάλου κοινωνικοῦ ἔργου σου.

Εἶναι τίτλος τιμῆς νὰ γίνῃς μέλος τῆς Διδασκαλικῆς Ὁμοσπονδίας καὶ τοῦ «Διδ. Βήματος» καὶ προσωπική σου ταπείνωση ν' ἀρνιέσαι τὸν τίτλο αὐτὸν γιὰ ἕνα τόσο εὐτελὲς ποσὸ δραχμῶν.

Εἶναι καιρός· σπεῦσε νὰ ταχτοποιηθῆς. Μὲ 60 δραχ. θὰ καθησυχάσης τὴν συνείδησή σου καὶ θὰ πάρης φτερὰ συγχρονισμένου ἐργάτου τῆς Λαϊκῆς Παιδείας καὶ τέτοιου τῆς σημερινῆς κοινωνίας.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

Στὰ 29 χρόνια του, τὸ δρεπάνι τοῦ χάρου ἔκοψε τὸ νῆμα τῆς ζωῆς τοῦ ἀγαπημένου μας συναδέλφου Γεωργίου Παπανικολάου μέσα στὸν Εὐαγγελισμὸν τὴν νύκτα τῆς 31ης Δεκεμβρίου.

Κτύπημα φοβερὸ γιὰ τοὺς δυστυχισμένους γονεῖς του καὶ ἀδέλφια του ποὺ μένουν ἀπαρηγόρητοι, καὶ ἀπώλεια μεγάλη γιὰ τὸν κλάδο καὶ τὴν κοινωνία μας γιατὶ μᾶς ἐγκατέλειψε μὲ τὸ πικρὸ παράπονο ποὺ δὲν ἠξιώθη νὰ φανῇ ἀντάξιος τῶν προσδοκιῶν μας.

Τὸν βλέπαμε πάντα νὰ ἀνησυχῇ καὶ νὰ ἀγωνίζεται γιὰ τὴν ἐξύψωσι τοῦ λαϊκοῦ σχολείου, ἀκούραστον ἐργάτην καὶ φανατικὸν ἀγωνιστὴν γιὰ τὴν ἀνύψωσιν τοῦ λαοῦ.

Ἡ τελεία ἐπαγγελματική του κατάρτισις καὶ ἐπὶ πλέον ἡ γεωργικὴ μόρφωσίς του, ποῦ τελευταίως ἔλαβε, πολλὰ μᾶς ὑπέσχοντο· καὶ σήμερον ἀντ' αὐτῶν θρηνοῦμεν τὴν ἀπώλειάν του.

Ἡ ἐκτίμησις ἡ ἀγάπη καὶ ὁ σεβασμός μας πρὸς τὸ ἄτομον τοῦ ἀγαπημένου μας καὶ πολυκλαύστου Γιώργου θὰ διατηρήσουν τὴν μνήμην του αἰωνίαν.

Ἐλαφρὸ νἆναι τὸ χῶμα ποῦ τὸν σκέπασε.

Παναγιὰ—Ἰκαρίας 4)1)32.
Ἐμμαν. Σ. Σεράκης.

ΣΥΣΤΑΣΗ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. συνάδελφοι νὰ μὴ στέλνουν χρήματα, εἴτε πρὸς τὴν Ὁμοσπονδία, εἴτε πρὸς τὸ Δ. Βῆμα, μέσα σὲ γράμματα ἁπλᾶ ἢ συστημένα.

Κάθε ἔμβασμα πρέπει νὰ στέλνεται μόνο μὲ ταχ)κὴ ἐπιταγή, ὅσο μικρὸ κι' ἂν εἶναι, ἢ μὲ γράμματα δεδηλωμένης ἀξίας. Γιὰ τὴν ἀπώλεια χρημάτων, ποὺ δὲν ἐστάλησαν μὲ ἐπιταγή, ἢ μὲ γράμματα δεδηλωμένης ἀξίας, δὲν εὐθύνεται ἡ Ὁμοσπονδία.

Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Ὅποιος συνάδελφος θέλει νὰ διευθύνη ἀποτελεσματικὰ ἕνα μονοτάξιο ἂς συμβουλεύεται τὸ ἄριστο βιβλίο τοῦ κ. *Π. Παρασκευοπούλου*, **«Ὀργανισμὸς Μονοταξίου» δρ. 55**

Ο ΣΧΟΛΙΚΟΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ PATHÉ 9 m)m 5

Ὅπου ὑπάρχει ἠλεκτρικόν:

PATHÉ—«LUX» ἕτοιμος πρὸς λειτουργίαν δραχμὰς 6.170.—
SUPER—PATHÉ » » » 48.26.—

Ὅπου δὲν ὑπάρχει ἠλεκτρικόν:

PATHE—MAGNETO ἕτοιμος πρὸς λειτουργίαν δραχμὰς 4.750.—
SUPER PATHE—MAGNETO ἕτοιμος πρὸς λειτουργίαν δρ. 5.550.—

Ἀπέραντος συλλογὴ ΜΟΡΦΩΤΙΚΩΝ καὶ ΨΥΧΑΓΩΓΙΚΩΝ ταινιῶν πρὸς πώλησιν, ἀνταλλαγὴν καὶ ἐπὶ ἐνοικίῳ.

Ζητήσατε τιμοκαταλόγους δωρεάν.

PATHÉ—CINEMA Ἀθῆναι, Ἑρμοῦ 5α.

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΜΑΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥΣ

ΑΙ ΕΥΧΑΙ ΤΟΥ ΕΠΙ ΤΩ ΝΕΩ ΕΤΕΙ

Ἐπιθεωρητὰς Δημοτικῶν Σχολείων Κράτους.

Παρακαλῶ, δεχθῆτε καὶ διαβιβάσητε πρὸς ἅπαντας Ἐκπαιδευτικοὺς λειτουργοὺς καθὼς καὶ μαθητιῶσαν νεότητα ἐγκαρδίους χαιρετισμοὺς ἐπὶ τῷ Νέῳ Ἔτει. Πέπηθα ἀρξάμενον ἔτος χάρις εἰς φιλότιμον προσπάθειαν καὶ ζῆλον Ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ἤθελε σημειώσει σημαντικὸν σταθμὸν προόδου Ἑλληνικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Ὑπουργὸς
Παπανδρέου

ΜΙΑ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΑΣ

Ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἐκοινοποιήθη πρὸς τοὺς ἐπιθεωρητὰς τοῦ κράτους ἐγκύκλιος διὰ τῆς ὁποίας, σχετικῶς πρὸς τὴν κατὰ τοὺς διορισμοὺς προτίμησιν τῶν τέκνων καὶ ἀδελφῶν θανόντων ἐν πολέμῳ, παραγγέλλονται τὰ ἑξῆς ἐπὶ τῇ βάσει γνωμοδοτήσεως τῆς ὁλομελείας τοῦ νομικοῦ συμβουλίου:

«Κατὰ τὴν ὀρθὴν ἔννοιαν τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ νόμου 4042, ἐν περιπτώσει συνδρομῆς τέκνων καὶ ἀδελφῶν θανόντων ἐν πολέμῳ, προτιμᾶται διὰ τὸν διορισμὸν πρὸς πλήρωσιν μιᾶς μόνου κενῆς θέσεως ὁ ἐκ τούτων ἔχων τὰς περισσοτέρας οἰκονομικὰς ἀνάγκας, ἀναλόγως τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του καὶ τῶν πόρων αὐτοῦ, τὰς λεπτομερείας δὲ ταύτας ἐξετάζει καὶ σταθμίζει ἑκάστοτε ἡ διοίκησις προτιμῶσα εἰς τὸν διορισμὸν τὸν κατὰ τὴν κρίσιν της ἔχοντα μεγαλυτέραν ἀνάγκην προστασίας. Ἐπὶ πλειόνων κενῶν θέσεων ἡ προτίμησις τοῦ διορισμοῦ δὲν περιορίζεται εἰς ἕνα μόνον τέκνον ἢ ἀδελφὸν θανόντος ἐν πολέμῳ, ἀλλ' εἰς πάντας τοὺς συντρέχοντας, ἀποκλειομένων τῶν λοιπῶν αἰτούντων διορισμὸν τῶν μὴ ἀνηκόντων εἰς τὴν ἐν λόγῳ κατηγορίαν, ἐν περιπτώσει ὅμως συνδρομῆς τέκνων καὶ ἀδελφῶν διαφόρων πεσόντων ἐν πολέμῳ ἡ προτίμησις δέον νὰ γίνεται ἐξ ἴσου μεταξὺ πάντων τούτων μὴ διακρίνοντος τοῦ νόμου».

ΟΙ ΔΗΜΟΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ

Ἐπεστράφη ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Λογιστηρίου ἐγκεκριμένος ὁ πίναξ τῆς προαγωγῆς τῶν δημοδιδασκάλων. Ἐπὶ τέλους ἦτο καιρὸς αὐτοὶ οἱ πτωχοὶ βιοπαλαισταί, εἰς τοὺς ὁποίους ἔχομεν ἐμπιστευθῆ τὴν πνευματικὴν προαγωγὴν τῆς νέας γενεᾶς, ἐκτὸς τῆς ἀσημάντου αὐξήσεως τῶν ἀποδοχῶν των, νὰ τύχουν πρὸ πάντων μιᾶς ἠθικῆς ἀμοιβῆς ποὺ τοὺς ἀξίζει.

ΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΚΑΙ Ο ΥΠΑΛΛΗΛΙΚΟΣ ΚΩΔΙΞ

Τὸ διοικητικὸν συμβούλιον τοῦ ὑπουργείου Παιδείας, συνελθόν, συνεζήτησεν ἐπὶ τοῦ κώδικος τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ἐξήτασε τὰ σημεῖα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὴν θέσιν τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας.

Μετὰ τὴν λεπτομερῆ ἐξέτασιν πάντων τῶν συναφῶν ζητημάτων, θὰ καταρτισθῇ ἔκθεσις, ἐν τῇ ὁποίᾳ θὰ ἀναπτύσσωνται διὰ μακρῶν αἱ ἀπόψεις τοῦ συμβουλίου.

Ἡ ἔκθεσις θὰ ἀναφέρεται ὡσαύτως καὶ εἰς τὸ ἄδικον τῆς καθιερωθείσης ἀνισότητος μεταξὺ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

Ἡ ἔκθεσις θὰ τεθῇ ὑπ' ὄψει τοῦ κ. ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, ἐγκρινομένη δὲ θὰ ἀποσταλῇ εἰς τὴν εἰδικὴν ἐπιτροπήν, εἰς τὴν ὁποίαν παρεπέμφθη ὁ κῶδιξ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

ΕΝΑ ΑΙΤΗΜΑ ΤΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ

Ὑπὸ τῆς Διδασκαλικῆς Ὁμοσπονδίας ὑπεβλήθη ὑπόμνημα πρὸς τὸ ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τοῦ ὁποίου ζητεῖται νὰ ἐξαιρεθοῦν οἱ διδάσκαλοι, οἱ κατοικοῦντες εἰς δημόσια οἰκήματα, τῆς καταβολῆς ἐνοικίων, ἢ ἄλλων ἐπιβαρύνσεων.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Οὐγγαρία. Ἡ Ἐθνικὴ Κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ τῶν 33, ὅπως λέγεται, ἐπεκύρωσε τὸ διάταγμα τῆς Κυβερνήσεως, ποὺ σύμφωνα μ' αὐτὸ περικόπτωνται οἱ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων κατὰ 10—15 ο/ο. Ἡ περικοπὴ θὰ εἶναι πάντως προσωρινή.

Ἰαπωνία. Ἡ Ἰαπωνικὴ Κυβέρνηση ἀπεφάσισε τὴν περικοπὴ τῶν μισθῶν τῶν δασκάλων ποὺ παίρνουν τοὐλάχιστον 90 γ ἐν τὸ μῆνα. Ἡ Ἐθνικὴ Ὁμοσπονδία τῶν Δασκάλων δημοσίευσε ἔντονη διαμαρτυρία γιὰ κάθε εἴδους περικοπὴ τῶν γλίσχρων διδασκαλικῶν μισθῶν.

Ὁλλανδία. Γιὰ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὸ ἰσοζύγιο τοῦ προϋπολογισμοῦ, ποῦ παρουσιάζει ἔλλειμμα 75 ἑκατ. φιορὶν τὸ χρόνο, ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν πρότεινε τὴν περικοπὴ τῶν μισθῶν τῶν ὑπαλλήλων κατὰ 5 ο/ο.

Ἀπ' ὅλα αὐτὰ βλέπομε ὅτι οἱ διάφορες Κυβερνήσεις ὡς ἐκ συνθήματος καὶ ἐπειδὴ τὸ θεωροῦν εὐκολώτερο βάζουν χέρι στοὺς μισθοὺς τῶν ὑπαλλήλων. Μόνο μιὰ συντονισμένη δράση των θ' ἀποσοβήσῃ χειρότερα κακά.

Πορτογαλλία. Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ἀπεφάσισε τὴν ἵδρυση σχολείων παντοῦ ὅπου ὑπάρχουν 45 παιδιά, γιὰ νὰ καταστήσῃ καὶ πραγματικὴν τὴν σχολικὴν φοίτησιν.

Ρωσσία. Σύμφωνα μὲ τὶς τελευταῖες στατιστικὲς 17.600.000 παιδιὰ φοίτησαν στὰ σχολεῖα τὸν περασμένο σχολικὸ χρόνο. Ὑπογραμμίζεται τὸ γεγονὸς, ὅτι σ' ὅλες τὶς Δημοκρατίες, ὅπου ὑπάρχουν ἐθνικὲς μειοψηφίες, (Τάταροι, Γεωργιανοί, κ.λ.π.), ἀκόμη καὶ στὶς πειὸ καθυστερημένες ἐπαρχίες τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως, ὁ ἀριθμὸς τῶν παιδιῶν ποὺ φοίτησαν στὰ σχολεῖα, εἶναι πολὺ ἀνώτερος ἀπὸ ἐκεῖνον ποὺ προέβλεψε τὸ σχέδιο τῆς ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως γιὰ τὸν περασμένο χρόνο.

Ἡ διδασκαλία ἔγινε σὲ 70 διαλέκτους τῶν διαφόρων πληθυσμῶν ἐξ ἄλλου 90.000 νέοι δασκάλοι πύκνωσαν τὶς τάξεις τοῦ δασ. σώματος.

Γερμανία. Τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας τῆς Πρωσσίας ἀπεφάσισε τὸ κλείσιμο 5 Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν. Τὸ μέτρο κρίνεται ὡς εὐνοϊκὸ γιὰ τοὺς χωρὶς ἐργασία δασκάλους, μὰ ἐξ ἄλλου θὰ βλάψῃ τὴ μόρφωση καὶ τὸν καταρτισμὸ τῶν νέων δασκάλων, γιατὶ δὲν εἶναι βέβαιο ἂν θὰ ξανανοίξουν.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Συνομοσπονδίας Δημ. Ὑπαλλήλων τῆς Γερμανίας ἀπασχολήθηκε στὴ συνέλευση τῆς 27 Νοεμβρίου 1931, μὲ τὶς συζητήσεις, ποὺ ἔγιναν στὸ Ἀνώτατο Οἰκονομικὸ Συμβούλιο (Wirtschaftsrat).

Οἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ ποὺ συνίσταται κυρίως σὲ νέο Διάταγμα «μιζέριαν» (Notverordnung) ἔκαναν μεγάλη ἐντύπωσιν στοὺς δημοσ. ὑπαλλήλους. Προβλέπεται νέα περικοπὴ τῶν μισθῶν δηλ. ἐλάττωση τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τῶν καταναλωτικῶν μαζῶν ἐνῶ τὸ πιὸ πρακτικὸ θὰ ἦταν νὰ ἐπέλθῃ πτώση τῶν τιμῶν.

Ἡ Ἐκτελ. Ἐπιτροπὴ εἶναι τῆς γνώμης, ὅτι κάθε νέα περικοπὴ ἀντὶ νὰ θεραπεύσῃ, αὐξάνει τὴν οἰκονομικὴ κρίση. Ζητεῖ ἀπ' ἐναντίας τὴν ἐφαρμογὴ ἄλλων μέτρων π. χ. ἐλάττωση ἐνοικίων, πτώση τιμῶν ἐλάττωση τελῶν προστατευτικῶν δασμῶν κ.λ.π.

Σὲ μιὰ συγκέντρωση τῶν Ἐθνικοσοσιαλιστῶν τῆς Νταρμστάττης ἕνας ἀπὸ τοὺς ῥήτορας τελείωσε τὰ λόγια του, προφητεύοντας ὅτι ἐὰν ὁ κόσμος ἀφήσῃ νὰ καταρρεύσῃ ἡ Γερμανία, ἡ Εὐρώπη ὁλόκληρη θὰ βυθισθῇ σὲ φλόγες. Ἡ Allgemeine Deutsche Lehrerzeitung (Ἐφημερίδα τῶν Γερμανῶν δασκάλων) εἰς ἀπάντησιν παρατηρεῖ, ὅτι ὄχι ἡ Εὐρώπη, ἀλλὰ κυρίως ἡ Γερμανία εἶναι ἐκείνη ποὺ θὰ βυθισθῇ στὶς φλόγες νέου πολέμου ἐξ αἰτίας τῆς πολιτικῆς τῶν Ἐθνικοσοσιαλιστῶν. Ἡ πολιτικὴ αὐτὴ προξενεῖ παντοῦ ἀντιπάθειες καὶ ὑποψίες καὶ εἶνε φανερό, λέγει, ὅτι ἐὰν καὶ πάλιν ἡ Γερμανία γίνῃ αἰτία νέου πολέμου στὴν Εὐρώπη, ὑπάρχει κίνδυνος αὐτὴ τὴ φορὰ νὰ ἐξαλειφθῇ ἀπὸ τὸ χάρτη: «Ἐμεῖς οἱ δασκάλοι, συμπεραίνει τὸ ὄργανο τῶν Γερμανῶν διδασκάλων, δὲν μποροῦμε ποτὲ νὰ ἐπιδοκιμάσωμε τὴν πολιτικὴ αὐτή».

Ἰσπανία. Ἡ Διδασκαλικὴ Ὁμοσπονδία τῆς Ἰσπανίας ἀνακοινοῖ ὅτι ἐπέτυχε τὶς παρακάτω διεκδικήσεις της ποὺ ἀποτελοῦσαν ἀποφάσεις τῶν Γεν. Συνελεύσεών της.

1). Ἐλάχιστο ὅριο συντηρήσεως 3.000 πεσσέτες, γιὰ ὅλους τοὺς δασκάλους τῆς β.' κατηγορίας. Ἡ νεαρὰ Δημοκρατία φάνηκε σ' αὐτὸ ἀρκετὰ δίκαιη καὶ γενναιόδωρη.

2). Προστασία τῶν ὀρφανῶν τῶν δασκάλων.

3). Ἐπαναδιορισμὸ τῶν δασκάλων, ποὺ εἶχαν ἀπολυθῆ.

4). Ἵδρυση 7 (ἑπτὰ) χιλιάδων νέων σχολείων καὶ καλλιτέρευση τῶν ὑπαρχόντων, (ρεκὸρ γιὰ ὅλη τὴν Εὐρώπη).

5). Προσχώρηση στὴ δήλωση τῆς Γενεύης γιὰ τὰ δικαιώματα τοῦ παιδιοῦ.

Ἡ ἵδρυση τῶν 7 χιλ. νέων σχολείων ἀπήτησε 32 ἑκατ. πεσσέτες γιὰ τοὺς μισθοὺς τῶν δασκάλων μόνο. Ἀκόμη ἡ Ἰσπανικὴ Δημοκρατία, ὅπως καὶ ἡ Ρωσσική, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὶς ἄλλες χῶρες τῆς Εὐρώπης ηὔξησε τὸν μισθὸ τῶν δασκάλων. 14 χιλ. νέοι δασκάλοι διωρίσθηκαν. Καὶ ὅλες οἱ νέες θέσεις ἔχουν κατώτατο ὅριο μισθοῦ 3 500 πεσσέτες.

Γιὰ τὸ ἐρχόμενο ὁ νέος προϋπολογισμὸς προβλέπει αὔξησιν 100 ἑκατ. πεσσ. στὸ κονδύλιο τῆς Δημ. Ἐκπαιδεύσεως.

Σύμφωνα μὲ νέο διάταγμα ἡ προπαρασκευὴ τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῆς δημ. ἐκπαιδεύσεως θὰ γίνεται σὲ 3 περιόδους ὡς ἑξῆς:

1). 6 χρόνια σὲ λύκειο (γενικὴ μόρφωση). 2). 3 χρόνια σὲ Διδασκαλεῖο (ἐπαγγελματική) καὶ 3) ἕνας χρόνος πρακτικῆς ἐξασκήσεως (δόκιμοι).

Στὰ Διδασκαλεῖα δὲν θὰ γίνωνται ἐξετάσεις κάθε χρόνο. Στὸ τέλος μόνο τοῦ τρίτου ἔτους οἱ ὑποψήφιοι ὑφίστανται μιὰ γενικὴ δοκιμασία, ποὺ τὰ ἀποτελέσματά της καθορίζουν τὴ σειρὰ τῶν ἐπιτυχόντων γιὰ τὴν κατάληψη θέσεως «δοκίμου». Στὸ τέλος τοῦ χρόνου «ὑπὸ δοκιμασίαν» ὁ Σύλλογος τῶν Καθηγητῶν κάθε Διδασκαλείου προτείνει στὸ ὑπουργεῖο τὴν μονιμοποίησιν τοῦ ὑποψηφίου. Ὁ πρωτοδιοριζόμενος θὰ παίρνῃ μισθὸ 4.000 πεσ. (26 χιλ. δρ. τὸν χρόνο περίπου).

(Ἀπὸ τὸ δελτίο πληροφοριῶν τῆς Διεθνοῦς Ὁμοσπ. Διδ. Ὀργανώσεων).

(Τζ. Τσαγκιᾶς)